

Helvéciai Napvirág Óvoda és Bölcsőde Pedagógiai Programja

2013.

Tartalom

<u>Bevezetés</u>	3
<u>Óvodánk helyzetelemzése, helyzetértékelése</u>	5
<u>Közös cél – és feladatrendszerünk:</u>	8
<u>Napvirág Óvoda Pedagógiai Programja</u>	13
<u>I. Óvodai nevelésünk koncepciója</u>	13
<u>Gyermekkép</u>	13
<u>Óvodakép</u>	14
<u>Óvodánk nevelési célja:</u>	15
<u>A nevelési célból adódó feladataink</u>	17
<u>II. Az óvodai nevelés célja és feladatai</u>	18
<u>A személyiség fejlesztés cél- és feladatrendszere</u>	18
<u>Az egészséges életmód alakítása</u>	20
<u>Az érzelmi, erkölcsi és közösségi nevelés</u>	27
<u>Az anyanyelvi-, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása</u>	29
<u>III. Az óvodai élet megszervezésének elvei</u>	31
<u>Az óvodai élet megszervezése</u>	36
<u>Az óvoda kapcsolatrendszere</u>	38
<u>IV. Az óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai</u>	44
<u>Játék</u>	44
<u>Verselés, mesélés</u>	46
<u>Ének, zene, énekes játék, gyermektánc</u>	48
<u>Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka</u>	51
<u>Mozgás</u>	53
<u>A külső világ tevékeny megismerése</u>	57
<u>Munka jellegű tevékenység</u>	61
<u>A tevékenységekben megvalósuló tanulás</u>	63
<u>V. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére</u>	66
<u>VI. Inkluzív nevelés</u>	68
1. <u>Kivételes képességű, tehetséges gyermekek nevelése</u>	69
2. <u>Interkulturális nevelés</u>	70
3. <u>Integrált nevelés</u>	71
<u>VII. Gyermek és ifjúságvédelem</u>	75
<u>VIII. Ünnepek ünnepélyek</u>	76
<u>IX. Zárógondolat</u>	77
<u>X. Felhasznált irodalom</u>	78

Bevezetés

A helyi óvodai nevelési program átdolgozását az Óvodai nevelés országos alapprogramjának kiadásáról szóló 137/1996. (VIII.28.) Kormányrendeletet módosító 363/2012. (XII.17.) Kormányrendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról és a 2013-2014-es tanévtől kell alkalmazni.

2013-tól Helvécia Önkormányzata egy intézménybe vonta a falu óvodáit. Az együtt gondolkodás megkezdődött a két intézmény között, de időnek kell eltelni, hogy a szellemiség teljes egészében megegyezzen e két óvodában.

Székhely: Helvéciai Napvirág Óvoda és Bölcsőde Sport utca 29.

Tagintézmény: Helvéciai Napvirág Óvoda és Bölcsőde Kerekerdő Tagóvodája Óvoda utca 1/a.

A két óvoda működésének feltételeiben fellelhető közös elemek:

- Kecskemét vonzáskörzetében, falusi környezetben lévő óvodáink egyesítik magukban a vidéki óvodák valamennyi jó tulajdonságát,
- családi hangulat,
- szülők, pedagógusok, gyermekek élő, szoros kapcsolata,
- ezen alapokon kialakuló bizalom, mely a nevelés hatékonyságát nagymértékben segíti, az önkormányzat és az intézmények napi közvetlen kapcsolata

A Napvirág Óvoda pedagógiai programja középpontba állítja a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatását a gyermeki jogok és alapvető szabadságok tiszteletben tartásával, hátránycsökkentő szerepével az egyenlő hozzáférés biztosítását.

Ez a program nevelés és gyermekközpontú, a falusi adottságaira építve, amely a gyermek egyéni kompetenciáin keresztül a magyar népi hagyományok, nemzeti értékek ápolását, és a tevékenységek által történő nevelést tekinti alapvető feladatának. Az óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig.

Weöres Sándor „Az ember még nem ember, csak hadonászó veszélyes kamasz, az ember csak akkor lesz ember, ha átvilágítja mélyéig önmagát s a belső világosságából környezetére sugarat bocsát,,

„Hazánkat is népünket is csak akkor szerethetjük igazán, ha múltját jól ismerjük, ennek az ismeretnek pedig szerves része a néphagyomány.”

(Kósa László-Szemerényi Ágnes: Apáról fiúra)

Óvodánk helyzetelemzése, helyzetértékelése

Óvodánk mikro-és makrokörnyezete

Óvodánk székhelye a Helvéciai Napvirág Óvoda, tagintézménye a Kerekerdő Óvoda mely Helvécia két különálló településrészen nyugodt, falusi környezetben helyezkedik el.

Helvécia 4800 lakosú Kecskeméttől 15 kilométerre elhelyezkedő község, melyben négy oktatási intézmény (kettő óvoda, kettő általános iskola) és egy bölcsőde szolgálja a gyermekek fejlődését.

Fenntartónk a Helvéciai Nagyközség Önkormányzata.

Gazdálkodásunkat tekintve részben önálló gazdálkodók vagyunk.

A Napvirág Óvoda 1969-ben épült, melyet folyamatosan bővítettek az igényeknek megfelelően, így jelenleg négy csoporttal üzemelünk.

Csoportszobáink tágas, világos, keleti fekvésű elhelyezkedésével optimális körülményt teremtenek, melyet óvónőink igényes ízlésének köszönhetően gyönyörű dekorációk díszítenek. Minden csoportszoba külön bejáratú egy közös fedett teraszról, külön öltözők mosdók állnak rendelkezésre.

Az óvoda kiszolgáló helyiségei a felmerülő igényeket kielégítik: felnőtt öltöző, könyvtár, nevelői szoba, fejlesztő szoba, logopédiai kezelő.

Az épület teljes egészében megfelel az előírásoknak, az utóbbi években tornaszobával és egy fűtött beépített terasszal bővült intézményünk.

Udvarunkon, homokozók, fa mászókak, hinták, különböző szabadtéri játékok, árnyas fák, hatalmas füves terület biztosítják gyermekeinknek a biztonságos és kiegyensúlyozott, harmonikus légkört.

Óvodánk szociális háttere:

Községünkben is, mint mindenhol válságban van a család. Ezt évről évre megérezzük gyermekeinken.

A sok válás, a csonka család, a rohanó életmód nem kedvez az apróságok kiegyensúlyozott fejlődésének.

A családok egy része válságot, másik része felemelkedést él át.

Az önhibájukon kívül, vagy önhibájukból lecsúszó családok gyermekei éppen úgy ott vannak az óvodánkban, mint az átalakuló társadalom felemelkedő családjainak gyermekei.

A Napvirág Óvoda statisztikai adatai alapján a hátrányos helyzetű gyermek száma magas a halmozottan hátrányos helyzetűek száma kevesebb logopédia megsegítést évente 25-30 fő kap. Ebből adódóan hangsúlyos feladatunk a hátrányok csökkentése kiemelt figyelmet igénylő (SNI, BTM, HH, HHH, migráns) gyermekek eltérő fejlődési ütemének figyelembe vételével és egyenlő hozzáférés biztosítása mindenkinek a színvonalas nevelésben való részvételhez. A tehetséges gyermekeket nem figyelmen kívül hagyva, számukra tehetség gondozó egyéni foglalkozások biztosítása. Óvodai nevelésünk gyermekközpontú, inkluzív, a gyermeki személyiség kibontakoztatásának megerősítésére törekszik. Nem ad helyet semmiféle előítélet megjelenésének.

Óvodánk falusias jellege mellett egyre jobban érezhető az urbanizálódás. Sok a városból kiköltöző és a migráns (erdélyi) család.

Az önkormányzat egyre több építési telket értékesít, sok család építkezik, ezért vállalják a harmadik, negyedik gyermeket, nő a falu lakossága.

Ebből következik, hogy egyre nagyobb igény jelentkezik az óvodai férőhelyek iránt, már a három év alatti korosztályból

Kerekerdő Tagóvoda szociokulturális háttér:

Óvodánk Kecskemét vonzáskörzetében, önálló településen helyezkednek el. A családok egy része újonnan épített családi házakban lakik, míg a többiek régebbi, de szintén kertes házakban élnek.

A gyermekek szociokulturális háttere alapvetően jónak mondható, általában rendezett körülmények között élnek, a szülők közül legalább az egyik dolgozik. A hátrányos helyzetűek

aránya 10-15 %-ra tehető, a Kerekerdő Tagóvodában ennél alacsonyabb. Ez utóbbi óvodában emelkedett az értelmiségi családból érkező gyermekek száma. Szerencsére még nem érezhető az urbanizált világ minden káros hatása, de a globális média áttöri a vidéki, kisközösségi lét hagyomány mentő-védő falait. Az általános társadalmi problémák, a családok válsága, az alapvető, igazodási pontot jelentő értékek háttérbe szorulása, a mi gyermekeink nevelkedésének szűkebb és tágabb társadalmi közegeiben is megtapasztalhatók.

Más kulturális környezetből bevándorló családok gyermekei csak nagyon ritkán kerülnek óvodáinkba.

Sajátos elfogadó környezetünkkel, az esélyegyenlőség megteremtésével, igyekszünk valamennyi hátrányt, és rossz ráhatást kompenzálni.

Gyermek- és óvodaképünk

Gyermekképünk:

Óvodai nevelésünk központjában a GYERMEK áll, aki mással nem helyettesíthető szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre. Elfogadjuk az egyedi, eltérő, ill. fejlődésbeli különbségeket, amelyet alapnak tekintünk a gyermeki fejlődés támogatásában: az eltérő adottságokkal született, eltérő környezetben nevelkedő, eltérő érdeklődésű, fejlettségű és fejlődési ütemű gyermekek életkoronként és egyénileg is különbözhetnek, és mások az egyéni testi, lelki szükségleteik. Biztosítjuk minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú, szeretetteljes nevelésben részesüljön.

Minden gyermek hordoz magában értékeket, amelyek személyes fejlődését segítik – individuális értékek –, valamint szűkebb és tágabb közösségalkító értékeket.

Óvodaképünk:

Óvodánk biztosítja az óvodáskorú gyermekek fejlődésének és nevelésének optimális feltételeit a személyi, tárgyi és szakmai feltételek biztosításával.

Nevelésünkben alkalmazott pedagógiai módszerek alkalmazása gyermekközpontú, a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszik biztosítva a szabad játék kitüntetett szerepét.

Közös cél – és feladatrendszerünk:

Célunk:

A gyerekek tapasztalják meg az ingergazdag környezetet, és ennek segítségével tartjuk fenn a beszéd és kommunikációs kedvüket. Közvetítjük az emberi értékeket, az anyanyelvi és értelmi neveléssel, fejlesztéssel. Tegyük őket kíváncsivá a világ dolgai iránt, hogy meg tudják fogalmazni az őket érintő kérdéseket.

A 3-7 éves gyermek eltérő fejlődési ütemének és érési jellemzőinek szem előtt tartásával a gyermeki személyiséghez igazított pedagógiai módszerek alkalmazásával, játékos keretek között alakuljon:

- 1. Egészségvédő képességük, igényük.**
- 2. A gyermekek környezettudatos szemlélete.**
- 3. Tehetségük.**

Feladatunk:

Olyan témák, tevékenységek, szervezeti keretek, munkaformák, differenciálási eljárások alkalmazása, amelyek a gyermek képességeinek kibontakoztatásával a kitűzött célok megvalósulását segítik.

1. Egészségvédelem megalapozása

Az óvodai nevelés elválaszthatatlan része az egészség fejlesztésére és az egészségkárosodás megelőzésére irányuló egészségnevelő tevékenység, amely a testi (szomatikus), a lelki (értelmi, érzelmi, akarati) és szociális (társas, közösségi) nevelő tevékenységeken keresztül valósul meg. Az óvoda mindennapi nevelési programja az egészségvédelemre és egészségfejlesztésre épül, azaz az egészségnevelés az óvodai élet valamennyi szakaszára vonatkozik. Bár az egészség megléte, azaz az egészséges állapot önmagában nem határozza meg valamely nevelési feladat sikerét, de hiánya mindenképpen nevelési „akadályként” hat vissza. Az óvodai nevelés kulskompetenciáját az képezi, hogy a napi program minden elemének teljesítése a következő gyakorlati kérdésre ad választ: biztosítottam-e a rám bízott kisgyermek életét és egészségét egyenként vagy a közösségben (csoportosan), elősegítettem-e egészségvédő/egészségfejlesztő szokások alakítását.

Az egészségnevelés fő területei:

- az élet és testi épség védelme
- az egészség védelme, és fejlesztése, egészséggondozás
- az egészséges táplálkozás biztosítása
- elegendő mozgáslehetőség és játéklehetőség, rendszeres testedzés
- a világ tevékeny megismerése
- értelmi, érzelmi fejlesztés

Célunk:

Minden tevékenységgel a gyerekek – és minden ember – számára biztosítjuk az optimális intellektuális és érzelmi fejlődést, a kiegyensúlyozott, harmonikus személyiség kialakulását, a lelki egyensúly megtartását.

Az egészségfejlesztés során célunk, hogy a gyermekeket egészségükben megtartsuk, gondoskodjunk szervezetük edzéséről, felkészítsük a stressz hatások feldolgozására, kialakítsuk az egészséges magatartást, a testi tisztaság igényességét, megelőzzük a betegségek kialakulását, terjedését.

Feladataink:

- az egészség megvédésére, megőrzésére, visszaszerzésére vonatkozó közérthető módon megfogalmazott ismeretek átadása,
- megfelelő egészségvédő magatartás kialakítása gyakorlással, segítséggel és példamutatással.
- a szülők bevonása a prevencióba, tematikus szülői értekezletek tartása,
- biztosítanunk kell **a fokozott kockázatú allergiás betegséggel diagnosztizált gyermekek, tanulók** egészségének megőrzésére fordított fokozott figyelmet

A megvalósításhoz szükséges források, feltételek:

- Megfelelő személyi és környezeti higiéniai háttér
- Szoros kapcsolat a családokkal, szülőkkel
- Együttműködés a társszervezetekkel a hátrányos helyzet, az egészségvédelem és bűnmegelőzési feladatok megoldásánál

2. Környezettudatos magatartás, szemlélet formálása

Óvodánk tevékenységrendszerével és tárgyi környezetével, a pedagógusok és az óvoda pedagógusok nevelő munkáját közvetlenül segítők a szülők közreműködésével, személyes példájukkal segítik a gyermekek környezettudatos magatartásának kialakulását.

Célunk:

Alakítsunk ki olyan szokásokat, viselkedési formákat a gyermekeknél, amelyek szükségesek a környezettel való harmonikus kapcsolat, a környezeti problémák iránti érzékenység, a helyes értékrendszer és a környezettudatos életvitel kialakításához. Az eszükkel értsék, szívükkel érezzék ennek fontosságát.

Feladataink:

- Személyes példamutatással természeti és társadalmi értékek közvetítése, átadása.
- Érzelmi kötődésre építve a gyermekek életterük megóvására, védelmére, szépítésére nevelése
- A környezet harmóniájának felfedeztetése közvetlen tapasztalatok útján
- Természetbarát magatartás szokásainak, viselkedésformáinak elsajátíttatása.
- A szép, tiszta környezet iránti igény, a környezeti problémák iránti érzékenység kialakítása.

A megvalósításhoz szükséges források, feltételek:

- A környezetünkben található természeti kincsek (kiserdő, tájvédelmi terület, Kecskeméti Arborétum, Vadaspark, stb.) megismerése kirándulások alkalmával.
- A falu és a város építészeit emlékeinek meglátogatása
- Családoknak programok (kiállítások, kirándulások) ajánlása illetve közös, csoportos megszervezése.

3. Tehetséggondozó program

A mai tehetséggondozás már nemcsak a jobb képességű gyermekeknek jobb lehetőség adásából áll, nem szabad szűken, néhány feltűnően tehetséges gyermekben gondolkodni, hanem észre kell venni azokat is, akik motiváltak bizonyos tevékenységekben vagy kreatívabbak, esetleg a megszokotthoz képest másként nyúlnak dolgokhoz. „Minden gyermek tehetséges lehet valamiben, de azt idejében fel kell fedeznünk, majd meg kell erősítenünk olyan óvodapedagógusokkal, akik értéket tudnak kínálni és maguk is elkötelezettek, motiváltak azon a tehetségterületen” (–Dr. Csermely Péter professzor gondolata). A gyerekek éppen óvodás korban mutatják meg igazán színesen, mi minden van bennük – persze csak olyan közegben, ahol szabadon szárnyalhatnak, és az óvodapedagógus képes őt megérteni, követni.

Célunk:

Fedezzük fel és fejlesszük személyiségüket a kiemelkedő képességű, kiválóan kreatív gyermekeknek. Az alul teljesítő gyerekekben ismerjük fel a bujkáló kiváló képességeket. Alkossunk gazdagító programot a kiválóan kreatív tehetséges gyermekek számára.

Speciális célok a tehetséggondozásban:

1. Támogassuk a tehetséges gyermekek erős oldalát. (emlékezet, fantázia, logikus gondolkodás) A gyermek egy-egy területen rengeteg ismeretanyagot halmoz fel. Segítenünk kell, hogy ezeket elmélyíteni tudja. Vegyük körül őket minél több lehetőséggel, amelyekből tanulhatnak, a játék mindenek felett, intim körülmények tárgyi feltételek biztosítása fontos, logikai szellemi játékok, sakk.
2. Egyenlítsük ki a gyermekek tehetségével összefüggő gyenge területeket. Problémák adódhatnak a pszicho motoros képességek, érzelmi-szociális érettség (egyenlőtlen fejlődés), esetleg motivációs területen is. A gyermek esetleges gyenge oldalát mindenképpen diagnosztizálni kell, és szakember segítségével fejleszteni kell.
3. Fejlesszünk minden területet. A gyermekek fejlesztése során fontos a különleges esetleg fejlesztésre szoruló területek mellett-, az átlagos képességek, az egész személyiség támogatása.
4. Alakítsunk ki elfogadó, személyiségfejlődést segítő légkört.
A gyermeknek tisztában kell lennie saját értékeivel, de nem szabad, hogy túlbecsülje azt.
5. Biztosítsunk lehetőséget a relaxációra és pihenésre. Pihenni is meg kell tanulni a gyermeknek. Csak az tud igazán felfrissülni, aki szabad idejében el tudja engedni magát.

Feladataink:

- Felismerni a kreatív gyermekeket
- Ösztönözni, motiválni kreativitásukat
- Kielégíteni szükségleteiket: megismerési, elfogadási, alkotási, biztonsági
- Önmagára taláztatás, hogy megbirkózzon a feladatok sokszínűségével
- Elkallódás elhárítása
- Harmonikus fejlesztés
- Segíteni őket a különböző helyzetekben
- Az általános kreatív nevelés eszközeivel segíteni fejlődésüket

A megvalósításhoz szükséges források, feltételek:

- az óvónők szakképzéseken, továbbképzéseken való részvétele, a már megszerzett ismeret aktív bevonása a tehetséggondozás folyamatába.
- Külső szakemberek alkalmazása gazdagító kiscsoportos foglalkozások megtartására.
- Tárgyi eszközök, felszerelés bővítése pályázatok, szülői támogatás útján.
- Szoros kapcsolat kialakítása a szülőkkel a tehetséges gyermekek felismerésében, foglalkoztatásának, esetleges iskolaválasztásának segítése.

Tagintézmények közötti kapcsolat

- Az önkormányzat által támogatott néptánc csoport foglalkozásain mindkét óvoda gyermekei közösen vesznek részt
- A tagintézmények között megalakult az Egyéni bánásmód munkaközösség, és a sakkjátészóter munkaközösség, melynek tagjai a fejlesztő pedagógusok, gyógypedagógusok.
- A falu és az intézmények rendezvényein közös részvétel
- Közös nevelői- és munkatársi értekezletek megtartása
- A nevelő testületek közös kirándulásai, továbbképzései, szakmai bemutatók szervezése

Napvirág Óvoda Pedagógiai Programja

I. Óvodai nevelésünk koncepciója

Gyermekekép:

Hitvallásunk a gyermeki személyiségről, személyiség fejlődéséről, fejlesztéséről.

Az Óvodai nevelés országos alapprogramja az emberi személyiségből indul ki, abból a tényből, hogy az ember mással nem helyettesíthető szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre. A gyermek fejlődő személyiség.

Ez a fejlődés mindig változás, de a változás nem mindig fejlődés!

A fejlődést három fő tényező befolyásolja:

- az egyén öröklött anatómiai-fiziológiai adottságai,
- a környezet, amelybe beleszületik és él,
- a nevelés, valamint ennek sajátos családi jellemzői

Meggyőződésünk, hogy a fejlődés folyamatában megengedhető az esetleges, időleges, részleges elmaradás, mert az a fontos, hogy a fejlődési szakasz végére, belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben az óvodásból iskolássá érik.

Mivel az óvoda nevelő intézmény, s mint ilyen a gyermeki személyiség kibontakoztatására, nevelésére, fejlesztésére törekszik, az inkluzív nevelés eszközeivel, módszereivel.

Nem csupán „megengedi”, hogy a gyermek fejlődjön, nem passzívan szemléli ezt a fejlődést, hanem lehetővé teszi, elősegíti azt, tudatosan tervezett, szervezett nevelési helyzetek megteremtésével, mely a gyermek egyéni érésére alapoz. Felvállalja a sajátos nevelési igényű (nem fogyatékos) gyermekeknek integrált nevelését.

Óvodakép

Az óvodás korú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család. Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit.

Az óvodában miközben az teljesíti funkcióit, (óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő) a gyermekben megteremtődnek a következő életszakaszba (kisiskolás kor) való átlépés pszichikus feltételei.

„ A gyermekek mind különböznek egymástól, egyedi csodák. Néhány dologban mégis hasonlítanak.”

Kokas Klára

Alapelveink:

- Tiszteletben tartjuk a gyermek személyiségét, elfogadjuk, szeretjük és megbecsüljük a ránk bízott gyermekeket.
- Biztosítjuk minden gyermek számára az esélyegyenlőséget, nem adunk teret az előítéleteknek semmilyen tekintetben.
- Nevelőmunkánkban kiemelt szerepet kap a JÁTÉK, mely segíti a gyermek személyiségfejlődését, a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását, a kompetencia iránti igény kielégítését.
- A nevelés eszközeivel lehetővé tesszük a gyermek személyiség fejlődését.
- Biztosítjuk az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes, óvó, védő, nevelő óvodai légkört.
- Gondoskodunk a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor – specifikus alakításáról, a gyermeki közösségben végezhető sokszínű tevékenységről, környezettudatos magatartás kialakításáról, nagy hangsúlyt fektetve a mással nem helyettesíthető játéokra, az ezt megalapozó személyi és tárgyi feltételekre.

- Tevékenységeken keresztül biztosítjuk az életkornak megfelelő műveltségtartalmak, emberi értékek közvetítését, és a fejlődéshez szükséges személyi és tárgyi környezetet.
- Biztosítjuk a gyermekek óvodai nevelésében az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, az multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.

Óvodánk helyi nevelési értékei:

Az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakoztatását a népi kultúra alkalmazásával tudjuk a leginkább elérni. **Egyszerűen és szépen megoldani az elemi szükségleteket.**

„Mindenki keresi, kutatja a gyökerekhez vezető, tiszta forráshoz irányító utakat, vagy legalábbis a sivárnak tűnő hétköznapiak elviseléséhez erőt adó szellemes gondolatokat.”

Ismeretlen szerző tollából.

E mottó adott alapot és kiindulópontot óvodánkban a néphagyományőrzés és – ápolás 2013. szeptemberi bevezetéséhez. Településünk történelmi múltja is szükségessé teszi, hogy keressük a régi hagyományokat, kutassunk tágabb környezetünk kincseiben.. Mindezt oly módon kívánjuk beépíteni a gyermekek mindennapi nevelésébe, tevékenységeibe, hogy az számukra egyszerű, közérthető, élményszerű, gazdag érzélemvilágú, és tevőleges legyen.

Fontosnak tartjuk, hogy a néphagyományok értékeinek megismerése természetes módon épüljön be gyermekeink mindennapi tevékenységébe, mert a falusi emberek évszázadokig szoros mindennapi kapcsolatban álltak a természettel. A jeles napokhoz fűződő népszokásokkal, azok megünneplésével, a régi mesterségek eszközeivel, szerszámaival, azok szerepével, régi népi használati tárgyak, eszközök funkciójával, azok használatával, a természetes anyagokkal, azok felhasználásával, a magyar táncművelés alapvető motívumainak elsajátításával, a népzenei és népi irodalmi kincseink megismertetésével kívánjuk lerakni óvodánkban a néphagyományőrzés és ápolásalapjait.

Óvodánk nevelési célja:

Ünnepeinkkel, hagyományainkkal azt szeretnénk elérni, hogy a gyerekek érezzék meg, a világnak, amelybe beleszülettek, múltja és jövője van. A kézműves tevékenységek gyakorlása közben, az egyszerűbb népszokások megismerése és lejátszása során, a népi mondókák, népi

gyermekjátékok, népi dramatikus játékok, táncos mozdulatok ismételtetése, a népmesék jellegzetes fordulatainak figyelemmel kísérése, valamint a külső világ tevékeny megismerése által olyan készségeket, jártasságokat szereznek az óvodások, melyek alkalmassá teszi őket majd az iskolai életmód elfogadására. A gyerekek koruknak megfelelő szinten, észrevétlenül ismerjék meg a naptári év jeles napjait, hagyományos és az emberi élet sorsfordulóihoz kapcsolódó ünnepeit, s a hétköznapi szokásörzítő tevékenységeit az évről évre visszatérő jelképekkel, élményszerű, örömteli cselekvésekkel együtt. Ezek az élmények hagyományaink tiszteletére, a közösségi érzés erősítésére, egymás megbecsülésére, szeretetére, elfogadására neveli gyermekeinket. A közös játék hatalmas sodró ereje magával viszi az egész gyermekcsapatot.

A haza, a szülőföld, a szűkebb és tágabb környezetünk megismerése, annak múltjának és jelenének közös játékos megélése fontos alapot ad gyermekeink érzelmi, erkölcsi, közösségi nevelési céljainak megvalósításához.

Meggyőződésünk, hogy az óvodáskorú gyermeknek joga van ahhoz, hogy a nemzetét éltető hagyományokat megismerje, ezekről pozitív, hiteles, követendő mintákat kapjon. Az a gyermek, aki az óvodában olyan örömteli élményeket él át, amelyek a családjához, az otthonához, a szülőföldjéhez, annak szokásaihoz kötik, egy életre szóló útravalót kap; a család, a természet, a közösség örökségét

Célunk, hogy az óvodánkba járó gyermekek:

- Megismerjék a néphagyományok által a paraszti íratlan tapasztalati tudomány és művészet értékeit külön elmélet nélkül, ami hozzájárul környezeti gondjaink megoldásához is.
- Sajátítsák el a környezet tudatos magatartás normáit, szokásait a fenntarthatóság jegyében,
- Tudjanak ünnepelni
- Sokoldalúan, harmonikusan fejlődjenek, kibontakoztassuk személyiségüket az életkori és egyéni sajátosságok és eltérő fejlődési ütem figyelembevételével,
- az egészséget fejlesztő testmozgás biztosítsa a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatásának elősegítését,
- családi, meleg bizalomteljes légkörben éljék óvodai létük mindennapjait;
- megőrizték egyéni velük született testi képességeiket, amelynek segítségével átélhetik a felszabadult mozgásörömet;
- olyan anyanyelvi közegben éljenek, amelyben a verbális és nonverbális kommunikáció eszköztárát játékosan elsajátíthatják;
- tevőlegesen részesei alkotói legyenek szűkebb és tágabb természeti és társadalmi környezetük védelmének;

- önállóan és kreatív módon tevékenykedjenek a vizuális megjelenítés területén átélve az alkotás örömét;
- szuverén egyéniséggé fejlődjenek;
- sokszínű, változatos tevékenység során egészségesen fejlődjenek, amely alapul szolgál az érzelmi, értelmi, esztétikai feladatrend-szerből adódó területek speciálisan sajátos megvalósulásának;
- potenciális tanulási zavarainak megelőzése, illetve a meglévő problémák megszüntetése az óvodai élet sajátos megszervezésével;

A nevelési célból adódó feladataink:

Valamennyi tevékenységi forma keretén belül lehetővé tesszük és segítjük a gyermek személyiségfejlődését, egyéni készségeinek és képességeinek kibontakozását.

- tárgyi környezetünkkel, személyes hozzáállásunkkal meg kell ismertetni és szerettetni a gyermekekkel a népi kultúra hagyományait, a nemzeti értékeinket,
- személyes példamutatással, a gyermekek tevékeny bevonásával vezesse rá a környezet tudatos magatartás elsajátítására az óvodásokat,
- az óvónők tegyék lehetővé a szabad mozgást különböző tevékenységi formákban,
- a felnőttek tetteikkel sugározzák a feltétel nélküli szeretetet és azt a gyermeknek oly fontos biztonságérzetet, hogy tisztellek téged, fontos vagy nekem, csakis rád figyelek, segítek neked, ha szükséged van a segítségemre;
- a pedagógus segítse elő, hogy minden gyerek ismerje meg értékeit, de azt is érzékelje, hogy melyek a hiányosságai, ezt minden lelki feszültség nélkül fogadja el;
- a pedagógus feladata feltárni a gyermekek előtt azokat a jelenségeket, történéseket, amelyek rejtve maradnak, ráirányítani figyelmüket az érdekes, fontos, lényeges dolgokra, s levonni az újabb tudást magába foglaló következtetéseket;
- törekedjen a zárt csoportszoba tereinek kiszélesítésére, keresse a lehetőséget arra, hogyan biztosíthatna nagyobb mozgás és tevékenységi teret a gyerekeknek; feladata továbbá, hogy biztosítsa a gyermekeknek minél hosszabb időn keresztül a szabad levegőn való tartózkodást,
- környezetvédelmi és -megóvási szokások kialakítását;

- az eltérő fejlődési ütemű gyerekek fejlesztésében kérjük speciális szakemberek segítségét.

II. Az óvodai nevelés célja és feladatai

A személyiség fejlesztés cél- és feladatrendszer

CÉLUNK	FELADATUNK
AZ EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD ALAKÍTÁSA	
<p>Az óvodába járó gyerekek megőrizték egyéni velük született testi képességeiket, amelynek segítségével átélhetik a felszabadult mozgásörömet; tevőlegesen részesei, alkotói legyenek szűkebb és tágabb természeti környezetük védelmének, fenntarthatóságának.</p> <p>Az egészséges életmód, életvitel megalapozása az egészséges életstílusok, életmodellek megismertetése, közvetítése által.</p> <p>Egészségvédelem.</p> <p>A hagyományokhoz kapcsolódó népi étkezési kultúra megismerése, a környezettudatos magatartás megalapozása a népi kultúra elemeivel.</p>	<p>Gondozás, testi-lelki szükséglet, mozgásigény kielégítése, nagy és finom mozgások fejlesztése, egészség védelem, edzettség növelése, baleset megelőzése, higiénés szabályok kialakítása és betartása, fertőzések, egyszerűbb rendellenességek megelőzése, pszicho-higiénés egészségvédelem, váratlan helyzetekre való felkészülés, egészséges életmód szokásainak megalapozása.</p> <p>A felnőtt törekedjen a zárt csoportszoba tereinek kiszélesítésére, keresse a lehetőséget arra, hogyan biztosíthatna nagyobb mozgás és tevékenységi teret a gyerekeknek; feladata továbbá, hogy biztosítsa a gyermekeknek minél hosszabb időn keresztül a szabad levegőn való tartózkodást, környezetvédelmi , környezettudatos szokások kialakítását, jeles napokhoz kapcsolódó ételek készítésével, kóstolásával,</p>

AZ ÉRZELMI, AZ ERKÖLCSI ÉS A KÖZÖSSÉGI NEVELÉS	
<p>A ránk bízott gyerekek családias, meleg, bizalomteljes légkörben éljék óvodai létük mindennapjait, a gyermekek egymás közötti, a gyermek-felnőtt, felnőttek egymás közötti kapcsolatait pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze.</p> <p>Szuverén egyéniséggé fejlődjenek, a néphagyományok ápolásán keresztül alakuljon hazaszeretetük, a szülőföldhöz, a természethez, Helvéciához való kötődésük.</p>	<p>A felnőttek tetteikkel sugározzák a feltétel nélküli szeretetet és azt a gyermeknek oly fontos biztonságérzetet, hogy tisztellek téged, fontos vagy nekem, csakis rád figyelek, segítek neked, ha szükséged van a segítségemre, a gyermekek és a felnőttek is egymás között; a pedagógus segítse elő, hogy minden gyerek ismerje meg értékeit, de azt is érzékelje, hogy melyek a hiányosságai, ezt minden lelki feszültség nélkül fogadja el;</p>
CÉLUNK	FELADATUNK
AZ ANYANYELVI, ÉRTELMI FEJLESZTÉS, NEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSA	
<p>Az óvodába járó gyerekek olyan anyanyelvi közegben éljenek, amelyben a verbális és nonverbális kommunikáció eszköztárát játékosan elsajátíthatják; önállóan és alkotó módon tevékenykedjenek a vizuális megjelenítés területén átélve az alkotás örömét; potenciális tanulási zavarainak megelőzése, illetve a meglévő problémák megszüntetése az óvodai élet sajátos megszervezésével;</p>	<p>A pedagógus feladata feltárni a gyermekek előtt azokat a jelenségeket, történéseket, amelyek rejtve maradnak, ráirányítani figyelmüket az érdekes, fontos, lényeges dolgokra, s levonni az újabb tudást magába foglaló következtetéseket;</p>

Az egészséges életmód alakítása

Egészségfejlesztési program

„Az egészség a testi (fizikai), a szellemi (pszichikus) és a társas-társadalmi (szociális) jólét állapota, nem csupán a betegség és nyomorékság hiánya.”

(Egészségügyi Világszervezet definíciója)

Az óvodai nevelésnek ebből a meghatározásból kell kiindulnia, így az egészségnevelés az óvoda megalapozó jellegű, immanens (minden nevelési mozzanatban jelen lévő) feladata. A kisgyermek testi – lelki szükségleteinek kielégítésével nem csupán a testi gondozás, a mozgásfejlesztés, az edzés és a testápolás alapvető szokásainak kialakítását kell elősegíteni, hanem a gyermekben az egészséget választó magatartást kell erősíteni. Segíteni kell az egészséges életvitel iránti igény kifejlődését, az egészséget károsító magatartások visszaszorítását, amellyel az egészségvédő képesség megfelelően alakul és fejlődik.

Az egészségvédelem a gyermek optimális állapotának megőrzésére irányul. Feladata: az egészséges életmód szokásainak kialakítása; a balesetek megelőzése; higiénés szabályok betartása; fertőző betegségek megelőzése; az edzettség megfelelő szintre fejlesztése, megtartása; pszicho-higiénés egészségvédelem; váratlan helyzetekre való felkészülés és a bűnmegelőzés. Az egészségvédelem és egészség fejlesztés az óvodában tevékenységeken keresztül valósul meg.

Egészségfejlesztő tevékenységek:

- a testi egészség (gondozás, ápolás, edzés, mozgás-fejlesztés),
- a lelki egészség (értelmi fejlesztés, érzelmi biztonság nyújtása),
- pszichés egészség megóvása (szülők figyelmét felhívni mobil telefonok, tv, internet, táblagép használatának káros hatásaira)
- a szociális kapcsolatok harmóniája (közösségi élet, segítség stb.)
- az egészségvédő képesség fejlesztése.

- a gyermekek egészséges életmódjának, egészségvédő szokásainak kialakítása, a napi rendszeres mozgás megszerettetése
- az óvodapedagógusok és a nem pedagógus dolgozók viselkedésének szabályozása,
- a szülők otthoni egészségnevelő feladatai (higiénés szokások alakítása, egészségvédő példamutatás, meleg-engedékeny nevelési módszer)
- együttműködés az óvodaorvossal, védőnővel, fogorvossal, egészségügyi szűréseken való részvétel.

A tevékenységekhez szükséges források, feltételek:

- Tágas, tiszta, világos, biztonságos, akadálymentes intézményi környezet
 - Megfelelő egyenletes hőmérséklet az év minden napján
 - Gyermekek fizikai méretéhez (koruknak megfelelő) választott bútorok, szaniterek
 - Orvosi szoba, fertőző gyermekek elkülönítését biztosító helyiséggel
 - Szűrővizsgálatok- védőnővel, gyermekorvossal, fogorvossal
 - Preventív szemléletmód (balesetek, betegségek, bűn megelőzése)
 - Az „egészség” közös értelmezése a nevelőtestületben, mely kiterjed és megvalósul az egészséges életmód alakításában (szomatikus nevelés), az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósításában (pszichikus fejlesztés), a szocializáció megvalósításában és az érzelmi nevelésben (pszichoszociális fejlesztés).
 - Állandó és megfelelő kapcsolat a főzőkonyhával, az étlap kontrollálása.
- Igen jelentős (talán a tárgyi környezetnél is jelentősebb) környezeti tényezőt alkotnak a gyermekeket körülvevő személyek (kortárs gyermekek és felnőttek), azaz a szociális környezet. Ennek szeretetteljes, harmonikus légköre, pajtási-baráti hangulata rányomja a bélyegét a gyermek személyiségfejlődésére.

Az óvodai nevelés során az egészséges életmód alakítása azt jelenti, hogy kialakul a kisgyermek igénye a személyi és környezeti higiéniére, a mozgásos életmódra, az egészséges táplálkozásra és kulturált étkezésre, az egészséget károsító magatartásformák elkerülésére, egy adott élethelyzetben az egészségesebb megoldás választására, a másokon való segítségére. Mindez az egészség megvédésére történő beállítódást (attitűdöt), az egészség megvédésére vonatkozó érdeklődést, véleményt, szándékot, "érzékenységet" jelent.

Célja:

Alakítsuk ki az egészséges életvitelt, mely biztosítja a testi lelki egyensúlyt, amely alapja a személyiség egészséges fejlődésének. Segítsük elő az iskolai beilleszkedést, eltérő fejlettségi ütem és az egyéni képességek figyelembe vételével. Ismertessük meg a gyerekekkel egészséges életstílusokat, életmodelleket a példamutatásunkkal, a mindennapi gyakorlatban.

Az óvoda feladata:

A gyermek testi fejlődésének elősegítése.

Ezen belül:

- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése, a nagy és finom mozgások fejlesztése;
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;
- a gyermek testi képességei fejlődésének segítése;
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése: szűrővizsgálatok előkészítése, lebonyolítása (orvos, védőnő, fogorvos); iskolaérettségi vizsgálatok; egészség nevelő, pszichológiai előadások szervezése szülők számára; krónikus betegségben szenvedők fokozott gondozása; Pedagógiai és Logopédiai Szakszolgálattal való kapcsolat tartás, foglalkozások biztosítása; az óvoda helyiségeinek és udvarának közegészségügyi, balesetveszélyességének ellenőrzése, - a hibák elhárítása; az étkezés higiénijának, minőség ellenőrzésének ellenőrzése; a fertőző megbetegedések esetén a szükséges intézkedések megtétele.
- az egészséges életmód, a testápolás, pihenés, az egészségmegőrzés szokásainak alakítása, étkezés: magas cukor tartalmú ételek, és italok, magas só és telítetlenzsír tartalmú ételek fogyasztásának mellőzése, zöldségek, gyümölcsök, tejtermékek fogyasztásának csökkentése, öltözködés, pihenés, betegségmegelőzés és egészségmegőrzés szokásainak kialakítása, baleset megelőzés;
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása;

- ha szükséges megfelelő szakemberek bevonásával speciális gondozó, prevenció és korrekciós testi nevelési feladatok ellátása (például gyógytestnevelés, ami 2008 óta működik);
- Gyors és hatékony beavatkozás érdekében a bántalmazó, elhanyagoló, veszélyeztető családi háttér észlelése esetén jelzés küldése a Helvécia és Mikrotérsége Szociális Szolgáltató Központnak, hatósági eljárás kezdeményezése.
- környezetvédelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása.
- környezet tudatosság: szelektív hulladékgyűjtés, energia- takarékoság, újrahasznosítás, tudatos vásárlás, csomagolás, ajándékozás, természetes anyagok használata, (ruházat, kiegészítők, játék)

Az óvodapedagógus feladata:

- Az óvodai élet megszervezésében a gondozásnak is kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyerekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését, együttműködve a gondozást végző többi munkatárssal. Folyamatos segítségnyújtásával biztosítja a gyermekek komfortérzetét. A gyermek jó közérzete adhat alapot az összes óvodai tevékenységhez.
- Nyújtson az egészség megvédésére, megőrzésére, visszaszerzésére vonatkozó közérthető módon megfogalmazott ismereteket,
- megfelelő egészségvédő magatartásra tanítson gyakorlással, segítséggel és példamutatással,
- vonja be a szülőket a prevencióba, tematikus szülői értekezletek tartásával.
- A gyermek legalapvetőbb, legtermészetesebb megnyilvánulási formája a mozgás, amely csak akkor lehet fejlesztő hatású, ha azt kellemes, nyugodt, biztonságos környezetben, örömmel végzi, az óvodai tevékenységek alatt.
- Használja ki a pedagógus az óvodánk adottságai (nagy füves udvar, árnyas fák) által biztosított lehetőségeket, és a gyerekek számára biztosítsa a minél hosszabb időn keresztül tartó friss levegőn való mozgást.
- Biztosítsa nyáron a napozás, pancsolás lehetőségét, a tanévben szervezzen úszás tevékenységet.
- Teremtse meg a lehetőségét és feltételeit a változatos mozgásra és eszközök használatára.
- Szervezzen minél több kirándulást szűkebb és tágabb természeti és társadalmi környezetének megismerésére.

- Fontos feladatunknak tartjuk az egészséges táplálkozási szokások kialakítását, ennek érdekében minden csoportban heti egy alkalommal vitamin napot kell tartani. Az ehhez szükséges alapanyagot a szülők biztosítják számunkra.
- Az óvónő készítsen a jeles napokhoz kapcsolódó egyszerű, hagyományos ételeket.
- A táplálékallergiás és az eltérő egyéni étkezési szokásokat mutató gyermekek szükségletét vegye figyelembe, és szolgálja ki.
- A kiválasztó szervek megfelelő működése érdekében, a gyermekeknek biztosítson állandóan folyadékot a csoportszobában és az udvaron egyaránt.
- A napi pihenésnél vegye figyelembe a gyermekek alvási igényét, teremtse meg a feltételeket (tisztá levegő, csend, nyugalom kényelmes ruházat) a szervezet egészséges fejlődésének érdekében.
- Minden csoportban a testi nevelés keretében tartásjavító és lábboltozat erősítő gyakorlatokat építsenek be a helyes testtartás, szép járás kialakítása céljából. Ennek érdekében nyáron játszanak mezítláb a homokos és füves udvarrészeken.
- Az óvónő tartsa szem előtt a baleset megelőzés elveit: ép, jó minőségű és anyagú eszközök használata; gyakori felülvizsgálatok, javítás; állandó felügyelet; a talaj, közlekedő utak tisztán tartása; nagyméretű eszközök rögzítése; ruházat ellenőrzése; baleset megelőzés szabályainak betartása; eszközök idényjellegű használata.
- Az egészségvédelem érdekében az óvónő alakítsa ki a helyes higiéniai szabályokat, és a gyerekekkel tartassa be: megfelelő wc és wc papír használat; szappan és körömkefe használat szükség szerint; saját fésű, fogmosó felszerelés, törölköző használata; megfelelő orrfúvási technika elsajátítása; váltóruha, megfelelő ruházat méret szerinti biztosítása; megfelelő tisztaságú ivóvíz biztosítása; textíliák szükség szerinti cseréje.
- Tegyen lépéseket fertőzések, egyszerűbb rendellenességek megelőzésére: szezonális fertőzésekre való felkészülés (szellőztetés, fertőtlenítés, zsebkendő biztosítása); egyéni eszközök biztosítása; beteg gyermek elkülönítése; szülők értesítése .
- Kezelje kiemelt feladatként a pszicho-higiénés egészségvédelmet, hiszen a lelki eredetű problémák negatívan hatnak a fizikai állapotra: tartózkodás a megszegyenítéstől; nyugalom, csend, intimitás megteremtése (alvás idő, wc használat, játékidő); sietség elkerülése a gyermek alapvető tevékenységeiben; aromaterápia alkalmazása a csoportszobában; relaxációs gyakorlatok végzése; a gyermekek túlterhelésének elkerülése; a gyermekek problémáinak meghallgatása, rájuk figyelés ; az életritmusban a rendszeresség, és rugalmasság szem előtt tartása; konfliktusok csökkentése; nem tűrjük el a gyermekek közötti megkülönböztetést, erőszakot; szükség esetén egyéni fejlesztési terv kidolgozása, a

beszédhibás gyermekek logopédiai kezelésének megszervezése; a kisebb fogyatékkal élő gyermekek elfogadtatása.

- Az óvónő ismertesse meg a gyermekeket váratlan helyzetekkel, és az óvodai kereteken belül védje ki: idegenek jelenléte; elszökés veszélye; gyermek elvesztése.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

Önkiszolgálás:

- A gyermek az önkiszolgálást teljes önállósággal, biztonsággal, természetes teendőként látja el.
- Az épületbe belépve a lábtörlőt megfelelően használja.
- Segítenek az ágyak elrakásában, a terem rendezésében.
- Önállóan tevékenykednek, észreveszik elvégezhető feladataikat, és segítséget nyújtanak társaiknak, valamint a felnőtteknek.
- Iskolába lépés előtt a gyerekek önmaguk is képesek mindennapi szükségleteik életkoruknak megfelelő önálló kielégítésére.

Testápolás:

- Önállóan mosakodnak, törölköznek; figyelmeztetés nélkül kezet mosnak, amikor csak szükséges. Körömkefével tisztítják a körmüket. Ruhájuk ujját fel- és letűrik, begombolják, kikapcsolják.
- Használják a WC-t. Vigyáznak a mosdó, WC rendjére, a tisztálkodási eszközöket a helyére teszik.
- Fogat mosnak, a fogápoló szereket tisztán, rendben tartják.
- Hajukat rendben tartják.
- Zsebkendőjüket használják, helyesen fűjják az orrukat. Tüsszentéskor, köhögéskor a zsebkendőjüket a szájuk elé tartják.

Étkezés:

- Étkezés közben kulturáltan viselkednek. Igénylik az asztal esztétikus rendjét. Helyesen használják az evőeszközöket (kanalat, villát, kést).
- Évszaknak megfelelő, hagyományos, egészséges ételeket fogyasztanak.

Öltözködés:

- Önállóan, megfelelő sorrendben öltöznek, vetkőznek. Holmijukat, ágyneműjüket hajtogatva helyre teszik. Ruhaneműjükkel gondosan bánnak, cipőfűzőjüket megkötik. Ha fáznak, vagy melegük van, segítenek magukon. Csizmájukat, cipőjüket szükség esetén letisztítják.

Környezet rendben tartása:

- Ügyelnek saját személyük és környezetük rendjére, gondozottságára. Az ajtókat csendesen csukják, nyitják, az eszközökkel óvatosan bánnak. Észreveszik, ha valami hiányzik, vagy rendetlen, a rendetlenséget megszüntetik.
- Válják mindennapos tevékenységgé a hulladék szelektív gyűjtés gyakorlata.
- Ismerik a baleset megelőzés szabályait.

Környezettudatos magatartás:

- alkalmazza gyakorlatban a környezettudatos magatartás szokásait,
- válják belső szükségletté a fenntarthatóság megtapasztalása
- megismerik és védik szűkebb környezetük természeti, társadalmi értékeit

Mozgás:

- válják elemi szükségletükké a mindennapi mozgás
- alakuljon ki a mozgás öröméhez kapcsolódó pozitív élmény, ami a későbbi egészséges sportos életmód alapja

Az érzelmi, erkölcsi és közösségi nevelés

Céja:

Az érzelmi nevelés területén a gyermekeket érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül.

A kapcsolati rendszert pozitív attitűd jellemezze.

A szocializáció területén pedig olyan óvodai élet szervezése, amely segíti a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint például: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának) fejlődését, a szokás- és normarendszer megalapozását.

Az óvoda feladata:

Biztosítsa a kedvező érzelmi hatásokat, az óvodapedagógus-gyermek, a gyermek-gyermek, gyermek-dajka, óvodapedagógus – dajka közötti kapcsolatot pozitív érzelmi töltés jellemezze.

Segítse a gyermek szociális érzékenységének fejlődését és én tudatának alakulását, engedjen teret én érvényesítő törekvéseinek.

Teremtsen lehetőséget arra, hogy a gyermek kielégíthesse társas szükségleteit; nevelje a gyermekeket a különbözőség tiszteletére.

A gyermek nyitottságára építve az óvoda segítse elő, hogy a gyermek tudjon rácsodálkozni a természetben és az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, tisztelje és becsülje azt, ismertesse meg szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet a szülőföldhöz való kötődést.

A nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozó gyermek nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését, nyelvi nevelését, a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.

Az óvónő feladata:

A különböző családok között sok a hátrányos helyzetű, és halmozottan hátrányos helyzetű, ezért nagy hangsúlyt fektetünk az érzelmi nevelésre, mert érzelmileg gazdag közegben a gyermek fejleszthetővé válik.

Feladataink ebből adódóan sokrétűek és összetettek.

Meg kell érteni azt az óvodás gyereket, aki érzelmei által vezérelt, utasítás vagy parancs helyett tanuljunk meg kérdezni.

Az óvónő a pozitív pedagógiai hatás módszerével alakítsa ki a gyermekben a pozitív énképet, és engedjen teret önkifejező törekvéseinek. A felnőtt-gyermek társalgásában, világos, egyértelmű, építő és előrevivő megfogalmazás jelenjen meg. Megbántás, hibáztatás, prédikáció, kioktatás maradjon el.

Tiltás helyett adjunk választási lehetőséget a gyerekeknek, hogy önálló döntést tudjon hozni.

Az óvónő használja fel a humort a szeretetkapcsolat kialakításában.

A bátortalan gyermekek nevelésekor minél többször örüljünk a legkisebb előrelépésnek, fejlődésnek. Ezek az élmények kellenek ahhoz, hogy a hétköznapiakon felül tudjunk emelkedni.

A személyes percekre mindig ügyeljen az óvónő: ölbeli játékok, testbeszéd.

Az óvónő személyes példaadással segítse a gyermekek társas kapcsolatainak kialakulását (óvónő-szülő, óvónő-dajka, óvónő-óvónő, óvónő-gyermek).

Az óvónő segítse a gyerekbarátságok kialakulását, de igyekezzen úgy formálni, hogy a közösség előnyére váljon.

Az óvónő nevelje a gyermek érzelemvilágát a kialakult összeütközések feldolgozásával. A gyermek többszöri határátlépése után vonjuk le a konzekvenciákat.

Konfliktusok viszik előre az életet, és ezek adnak tartást.

Az óvónő feladata a demokratikus szabályok betartásának gyakoroltatása. Arra kell nevelni a gyermekeket, hogy megértést, tiszteletet és toleranciát tanúsítsanak társaik iránt.

A gyermek mágikus gondolkodását vonjuk be a szociális kapcsolatok és szokások alakításába. Természetesen a pedagógusnak feladata a néphagyományok szimbólum rendszerének ismerete.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- A lelkiileg és szociálisan egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre, az iskolai élet és a tanító elfogadására.
- Képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival, amennyiben az iskolai légkör ezt lehetővé teszi.
- A szociálisan érett gyermek egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni; késleltetni tudja szükségleteinek kielégítését;

- Feladattudata kialakulóban van, és ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

Az anyanyelvi-, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Céja:

Biztosítsunk változatos tevékenységeket a tapasztalatszerzés és a természeti és társadalmi környezetből, melyet teljesen átfog az anyanyelvi nevelés. Ezeket építsük a gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára, mint életkori sajátosságra. Fejlesszük valamennyi értelmi képességüket, az ösztönző környezet biztosításával.

Az óvoda feladata:

Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása – szabálykövetéssel, helyes mintaadással. Különösen a beszédkedv fenntartására, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések érvényesülésére, s a válaszok igénylésére kell nagy figyelmet fordítani.

Az értelmi nevelés további feladatai: egyrészt a gyermek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és az alkotóképesség fejlesztése.

Az óvónő feladata:

Az óvónő elégítse ki a gyermek megismerési vágyát, kíváncsiságát, sokoldalú érdeklődését. Biztosítson lehetőséget a gyermek számára olyan szituációk átélésére, ahol megismerhetik a felfedezés, kutatás örömeit. A tevékenységek kiválasztása és megszervezése mindenkor igazodjon a gyermek egyéni érdeklődéséhez.

Olyan tapasztalatok szerzéséhez nyújtson segítséget a gyermeknek az óvónő, amelyben saját teljesítőképességét is megismerheti.

Fejlessze a gyermek értelmi képességeit, különösen a képzeletét és kreativitását, a népi kultúra és hagyományok felhasználásával.

Fejlessze a gyermek önállóságát, figyelmét, kitartását, pontosságát, feladattudatát.

Helyes mintaadással alakítsa a kommunikáció különböző formáit, ez hassa át az egész óvodai nevelés folyamatát.

Az óvónő feladata, hogy segítse elő a gyermek bátor megnyilatkozását, élményei elmondására inspirálja. Rendszerezze és bővítse a gyermek spontán szerzett tapasztalatait, ismereteit.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- Az egészségesen fejlődő gyermek érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél;
- Gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni;
- Minden szófajt használ, különböző mondatszerkezeteket, mondatfajtákat alkot;
- Tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat (a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek);
- Végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét;
- Beszédét személyiségének és az aktuális helyzet által kiváltott érzelmeknek megfelelő természetes gesztusokkal, arcjátékkal kíséri;
- Páros és csoportos beszédhelyzetekben megfelelő beszédfordulatokkal és viselkedési formákkal teremti meg és tartja fenn a kapcsolatot.
- A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez.

III. Az óvodai élet megszervezésének elvei

Személyi adottságaink:

Napvirág Óvoda:

- 8 fő óvónő (főiskolai végzettséggel) 5 fő szakvizsga
- 1 fő intézményvezető (szakvizsga)
- 4 fő dajka (4 fő szakképzett dajka)
- 1 fő pedagógiai asszisztens (érettségi)
- 1 fő konyhai dolgozó
- 1 fő óvodatitkár

Fontosnak tartjuk a program megvalósítása céljából, hogy minél képzettebb óvónőkkel dolgozzunk. Ezért az 5 évre készült beiskolázási tervünkben a következő területeken fogjuk tudásunkat gyarapítani:

- Fejlesztő pedagógusi végzettség (hátrányos helyzetből adódó lemaradások csökkentése, felzárkóztatás, különleges gondozást igénylő gyermekek fejlesztése,)
- Népi játékok az óvodában, néptánc tanítás, néphagyományokkal foglalkozó továbbképzések (mivel programunk fő motívuma a magyar népi hagyományok és nemzeti értékek ápolása, ezért fontos, hogy tudásunkat mi is elmélyítsük és bővítsük folyamatosan).
- Fontosnak tartjuk az élethosszig tartó tanulást, mindenkinek az érdeklődéséhez mérten.
- Az előmeneteli rendszerrel az életpálya modell megvalósítása.

Óvodánk férőhely kihasználtsága maximális.

Helyi sajátosságaink közé tartozik, hogy az ideköltöző, migráns családok miatt néhány gyerek csak az iskola előtti évben kerül be hozzánk. 2015. szeptemberétől a törvényi változás (20/2012 (VIII.31.)EMMI Nkt. 8. §) értelmében minden 3 évet betöltött gyermek jogosult az óvodai ellátásra.

A csoportok életkori eloszlása minden évben változik, törekszünk a homogén összetétel kialakítására.

A program megvalósításához szükséges pedagógus személyiség jegyek

Az óvónő modell szerepe:

Az óvónői modell meghatározásakor abból a gondolatból indultunk ki, hogy az óvónő, kiegészíti a gyermek óvodai életében a család szerepét, támogató attitűddel mintát jelent a gyermekeknek.

Az ő biztosságot és harmóniát sugárzó egyénisége feltétlenül hatni fog a gyermeki személyiség fejlődésére. A biztosságérzet egyik biztossítéka a testi kapcsolat, az ölelés szorossága.

Ezt még 6-7 éves korban is igénylik a gyermekek.

El kell fogadnia, hogy nemcsak ő irányíthatja a gyermeket, hanem a gyermek is hat rá. Kapcsolatuk aktív és kölcsönös.

Ez a pedagógusi magatartás feltételezi, hogy:

- rendelkezik nagyfokú empátiás készséggel, az egész nap folyamán minden cselekedetében, megnyilvánulásában példa, a gyerekeknek ez által lehetősége nyílik utáztás útján megfigyelni, hogyan kell viselkedni, bizonyos helyzeteket megoldani;
- a népi kultúráról és hagyományról meglévő ismereteit a gyermekek között a mindennapokban alkalmazza, folyamatosan fejleszti;
- a napi tevékenységet örömmel végzi, mert a gyerek nemcsak a tevékenységet, a tevékenységhez való viszonyt is utánozza;
- óriási türelemmel bír, nyugodtan kivárja a gyerekek megnyilvánulásait, segíti őket, időt hagy a felfedezésre, ennek örömet átéli a gyerekekkel;
- fő nevelési módszere a pozitív megerősítés odafigyelő, biztató, gondolatok szárnyalását engedő magatartással;
- a gyereket mindig emberként kezeli, demokratikus szellemben neveli: a gyerekeknek lehetőséget biztossít ahhoz, hogy megismerhessék más népek kultúráját;

- birtokában van a verbális és metakommunikációs képességeknek és ezt nevelési –tanulási helyzetekben megfelelően alkalmazza;
- figyel a gyerek pillanatnyi fizikai, érzelmi állapotára;
- rendelkezik jó megérző – és improvizatív készséggel;

Tudomásul kell vennünk, hogy olyan nevelő képes a gyermeket az életre, az önálló gondolkodásra serkenteni, aki maga is rendelkezik ezekkel a képességekkel.

Az óvónő és a dajka együttműködése:

A dajkát a pedagógiai munka közvetlen segítőjének tekintjük.

A dajka egyike a gyermeket nevelő felnőttnek, aki éppúgy, mint az óvónő, magatartásával, teljes lényével, beszédstílusával, öltözködésével hatást gyakorol a kisgyermekre.

Fontos, hogy megfelelő szinten tájékoztatva legyen az óvoda és az adott óvónők nevelési módszereiről, elképzeléseiről.

A napirend zökkenőmentessége céljából szükséges, hogy a csoport szokásait ismerő, a gyerekekhez puhán nyúló, halk szavú, gyorskezü és az igényeknek megfelelő kommunikatív dajkája legyen a csoportnak.

Tudja, hogy az óvodai gyerekszoba rendje, amíg benne játszanak, mindig rendetlen egy kicsit.

A felnőttek dolga, hogy alapvetően tiszta, és naponta újra elrendezett legyen.

A dajka ismerje meg, milyen célok érdekében, hogyan kívánják az óvónők a gyermekcsoport fejlesztését megvalósítani.

Ez a tudás, különösen a szakképzett dajkák esetében megsokszorozhatja a felnőttektől kiinduló nevelő hatásokat.

A dajka állandó jelenlétével, szakmai hozzáértésével megfelelő háttérrel biztosítja az óvónőnek a nyugodt mindennapi élet kialakításában.

A program megvalósításához szükséges tárgyi feltételek:

Óvodánk tárgyi felszereltsége:

A finanszírozás részben önkormányzati, részben alapítványi forrásból történik.

A 2007-ben létrehozott „Alapítvány a Helvéciai Központi Óvodáért” közhasznú alapítvány jól kiegészíti költségvetésünket.

Terveink között szerepel a népi kultúra tárgyi elemeinek megjelenítése: csoportszoba népművészeti alkotásokkal való kiegészítése, kemence az udvarra, lóca, népi játék és népi kismesterségek eszközeinek beszerzése.

A helyi programunk megvalósításához szükség van a népi kultúrát megjelenítő használati eszközökre, szerszámokra, anyagokra. Fontosnak tartjuk, hogy biztonságos, tartós és változatos tárgyak vegyék körül a gyerekeket, amelyek hozzáférhető módon segítsék megismerni a népi kultúra emlékeit.

Főleg a játszást, illetve a megismerést szolgálják, ha számos különböző módon használható játékeszközök, szerszámok, tárgyak, természetes anyagok állnak a rendelkezésükre.

Ezek összegyűjtésében, kiválasztásában és elrendezésében minél inkább érvényre kell juttatni a gyerekek kezdeményezését, elkülönülési törekvését.

Mind a szobában, mind az udvaron stabil térelválasztók, „kuckók” biztosítsák akár hetekre is a 2-5 fős mikro csoportos játszást, az odavitt tárgyakkal folytatott változatos cselekvést.

A nyugalom érdekében a felnőtt fokozatosan segítse az óvatosságot igénylő cselekvések és tárgyak helyének megválasztását, szokásszintű önálló használatát (pl.: az olló, kalapács, festékek stb. csak egy asztalnál használhatóak, ahová 5-6 gyereknél több nem is férhet el egyszerre).

Az óvodában kulturált, egyéni használatú, függönnyel elválasztott WC-kre, megfelelő méretű mosdókra, a kényszermentes evés, ivás, mozgás, pihenés, öltözködés berendezéseire van szükség.

Még ennél is fontosabb az, hogy a felnőttek képesek legyenek megfelelő szervezéssel minden esetben ellensúlyozni a létszám adta esetleges kényszerhelyzeteket.

Az óvoda udvara szerves része az intézménynek, ezért itt is hasonló körültekintéssel kell a tárgyak, játékok helyét megválasztani.

Fontos, hogy az udvaron is el tudjanak a gyermekek különülni kisebb csoportokban, tehát rövidre nyírt sövényvel elválasztott kisebb tereket kell kialakítani.

Természetesen a felnőttnek biztosítani kell a jó rálátás lehetőségét.

Törekedni kell az udvari játékok megválasztásánál is a természetes anyagokból készült eszközök beszerzésére.

Az udvari élet, mint az egészséges életmódra nevelés a testedzés fő színtere változatos lehetőségeket biztosítson a gyermekek számára, mind felszereltségében és a tér kihasználtságában is.

2022-ben megépült a minden igényt kielégítő, modern tornaszoba, így a gyermekek ideális környezetben tudják majd a mindennapos mozgást, valamint a mozgásfejlesztő tevékenységeket.

Az óvoda tárgyi környezete egyidejűleg megfelelő munkakörnyezetet biztosítson az ott dolgozóknak is, és teremtsen lehetőséget a szülők fogadására.

Az óvodai élet megszervezése

Napirend, heti rend:

A napirend, heti rend kialakítása a helyi adottságok, igények, lehetőségek, hagyományok figyelembevételével, a helyzethez rugalmasan alkalmazkodva történjék.

A gyermekek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5-35 perces) csoportos foglalkozások szervezése.

A napirend rugalmas változásaival adjon lehetőséget az óvodai élet egészében az elmélyült tevékenykedésre, megfelelő időt biztosítva arra, hogy a gyermekek minden tevékenységüket befejezzék, pontosan elvégezzék.

A gyerekek igénylik az ismétlődő napirendet, ami általában így alakul:

Délelőtt:

06.30 - 07.00	Gyülekezés 1 óvónővel az ügyeletre kijelölt csoportszobában
07.00 - 11.45	Szabad játék az udvaron, a szobában, csoportos foglalkozások, mozgás. Ezen belül folyamatos tízórai.
11.45 - 12.00	Készülődés az ebédhez.
12.00 - 12.40	Ebéd
12.40 - 13.00	Készülődés a délutáni alváshoz.

Délután:

13.00 - 14.45	Mese, pihenés, alvás A délutáni pihenést rugalmasan, az életkori sajátosságoknak megfelelően szervezzük.
---------------	---

- 14.45 - 15.30 Folyamatos felkelés, folyamatos uzsonna, mozgás.
 15.30 - 17.00 Szabad játék (amíg az időjárás engedi mindig az udvaron)

Heti rend

Kötött tevékenységek	3-4 évesek	4-5 évesek	5-7 évesek
	Szervezett játékos mindennapos mozgás (15 perc)	Szervezett játékos mindennapos mozgás (25 perc) Heti 1 Vitamin torna	Szervezett játékos mindennapos mozgás (35 perc) Heti 1 Vitamin torna
Kötetlen kezdeményezések	Külső világ tevékeny megismerése, Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka Ének - zene, énekes játék, gyermektánc Verselés-mesélés	Külső világ tevékeny megismerése, Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka Ének - zene, énekes játék, gyermektánc Verselés-mesélés	Külső világ tevékeny megismerése, Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka Ének - zene, énekes játék, gyermektánc Verselés-mesélés
Időegység	5 -10 perc	10-20 perc	20-35 perc

A kötött és a kötetlen tevékenységek szervezése során naponta a mindennapos mozgás mellett 1 szervezett tevékenységet tervez az óvónő. A kötetlen kezdeményezések alatt szereplő tevékenységi formákat hetente egyszer kell figyelembe venni.

Tervezés:

A gyermekek megismerését és fejlesztését különböző feljegyzések és dokumentumok szolgálják.

Kötelező:

Csoportnaplóban:

- Az óvoda neve, OM azonosítója és címe, a nevelés aktuális éve, a csoport megnevezése, a csoport óvodapedagógusainak neve, a megnyitás és lezárás helye és időpontja, az óvodavezető aláírása, az óvodai körbélyegzők helye, a pedagógiai program neve.
- A gyermekek neve és óvodai jele
- A fiúk és lányok számának összesített adatai, életkori megoszlása szerint
- SNI és bölcsődéből érkezettek száma
- A nevelési évben tankötelessé váló gyermeke neve
- Napirend, heti rend
- Heti rend napi bontásban
- Nevelési terv
- Családlátogatások
- Csoportlátogatások
- Feljegyzések a csoport életéről
- Óvónők munkarendje

A gyerekek fejlődését regisztráló dokumentumok, személyiség lap: „A gyermek egyéni fejlődésének nyomon követési dokumentuma 3-7 éves korig”, DIFER felmérő rendszer és a felmérések csoportösszesítői.

Az óvoda kapcsolatrendszere

Kapcsolatunk a családdal:

Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesíti az intervenciós gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

Mindenképpen el kell fogadni, hogy a család, a szülő- természetes módon- más érzelmekkel, más pozícióból szemléli a saját gyerekét, mint a pedagógus.

A csoportos helyzetre szakosodott óvónőnek kötelessége, hogy stabil értékrenddel és adott csoportdinamikával dolgozzon. Ahhoz, hogy a felnőttek befolyásolhassák egymást, összehangolhassák közös

„dolgaikat” meg kell ismerniük egymást.

- 1) Az első találkozás a szülővel a beiratkozás előtt, az „Ovi-Mocorgó” klubban történik.
A beiratkozási időpont meghirdetésénél közölni kell, hogy lehetőleg a gyermeket is hozzák magukkal. Ilyenkor lehetőséget kell biztosítani arra, hogy a szülő és a gyermek megismerkedjen az óvodával és az ott dolgozó felnőttekkel.
- 2) A felvétel után az első szülői összejövetelen már ennek alapján beszélgethetnek a felnőttek.
- 3) A családdal való kapcsolatfelvétel következő lépcsőfoka, az ismerkedő délelőtt. Ekkor kerül sor a szülővel együtt az anamnézislap kitöltésére. Itt megismerkedhet az óvónő a gyermekkel, és a szülővel. Ekkor lehetőség van a beszoktatás részleteiről is beszélni az óvónénikkel.

Fontos, hogy mindannyian bemutatkozzanak egymásnak. Itt kell meggyőzni a családokat a lépcsőzetes befogadás előnyeiről és arról, hogy ebben szükség van az ő segítségükre is a gyerekek érdekében. Ehhez körülbelül hetente 5-6 családot érdemes beosztani. Ezen a szülői értekezleten kell megbeszélni a családlátogatások időpontját is, ahol a csoport mindkét óvónője részt vesz.

Minden szülő személyre szólóan olvasnivalót kap, amit hazavisz.

Levél a Szülőnek:

Attól a pillanattól kezdve, amikor.....a mi óvodásunk lett, új szakasz kezdődik az életében. Nekünk, felnőtteknek, közös felelősséggel kell vállalnunk, hogy minden gyerek – egyéniségének megfelelően – természetes módon élhesse át a gyerekkor szépségeit vagy nehézségeit. Ha azt akarjuk, hogy valamikor majd egészséges, kiegyensúlyozott felnőtt váljék belőle, akkor már most mindent el kell követnünk, hogy a társakkal, az idegen felnőttekkel kialakuló kapcsolatait érdekesekek, tartalmasak, biztonságot nyújtóak legyenek.

Az óvoda naponta nyitott ajtóval várja nemcsak a gyermeket, hanem a szülőt is. Biztosítani szeretnénk, hogy óvodásaink a nap legnagyobb részét nyugodt, tartalmas játékkal töltsék, kulturált szokásokat sajátíthassanak el, tájékozottak legyenek környezetükről.

Mi természetes módon, kényszer nélkül segítjük a gyerek önállóságának és akaratának fejlődését. Igyekszünk a legkisebb változást is észrevenni, akár egészségről, akár másról van szó.

- 4) A következő alkalom, amikor szülők, gyermekek és a kiscsoportban dolgozó óvónők összejönnek egy közös játszó délelőltre. Ennek célja, hogy megismerkedjenek a szülők és a gyerekek a leendő óvónőkkel és dajkákkal, a teremmel és a kiszolgáló helyiségekkel és

tevékenyen részt vegyenek a délelőtti napirendben. Ez közös játékot, meseolvasást, rajzolást és egyéb tevékenységet foglal magában. Így megismerkedhetnek a szülők a csoportszobában található játékokkal, azok használatával és olyan tevékenységi formákkal, melyekkel otthon is gond nélkül le tudják kötni gyermekeiket.

Lehetőségek a család és az óvoda kapcsolatának erősítésére:

- Szülői értekezletek (szeptemberben az első szülői értekezleten kézzel fogható segítséget kapnak a szülők, arra nézve, hogy miként alkalmazkodjanak az új helyzethez, és hogyan könnyítsék meg gyermeküknek a beilleszkedést). Az év többi értekezletén az óvodát, csoportot, a gyermeket, a szülőket érintő legfontosabb témákat, feladatokat, programokat, problémákat beszéljék meg. Az óvodapedagógus feladata a szülők véleményének meghallgatása, javaslataik figyelembe vétele.
- *Nyíltnap*: a szülőknek lehetőséget kell biztosítani a napi életbe való betekintésre. A szülők személyes élményeik alapján gyermekük új vonásait, tulajdonságait fedezhetik fel, képet kaphatnak gyermekük közösségben elfoglalt helyéről, viselkedéséről, teljesítőképességéről, egyúttal módjuk van társaikkal való összehasonlításukra is.
- *Fogadóóra*: megtartását célszerűnek tartjuk az iskolakezdés előtt álló gyermekek szüleivel, személyre szabottan, igény szerint, időpont egyeztetés után lebonyolítani. Lehetőséget ad olyan információk cseréjére, melyek a gyermekkel, vagy közvetlen környezetével kapcsolatosak, esetleg bizalmas jellegűek.
- Óvodai rendezvények: Szalonnasütő délután, Mikulás Karácsony, Farsang, Föld napja, Anyák napja, Apák napja, Óvodai búcsúzás, Csiribiri nap
- Évközi családlátogatás;
- Munkadélutánok a szülőkkel;
- Közös szünet a családokkal;
- Kirándulásokon való közös részvétel.

Kapcsolatunk pedagógiai jellegű intézményekkel:

Óvoda-iskola munkaközösség

Az óvoda-iskola átmenet megkönnyítését munkaközösség segítse, melyben az óvodapedagógusok, tanítók, logopédus, fejlesztő pedagógus vesz részt.

A munkaközösség tevékenységének alapelvei és tartalma:

- Kölcsönös nyitottság - a másik munkájának alapos ismerete
- Nevelőpartneri viszony - szimmetrikusság, egyenrangúság a pedagógiai tevékenységben, egymás munkájának megbecsülése
- Kölcsönös bizalom - problémák felmerülése esetén egymásra mutogatás helyett a megoldások közös keresése, együttes pedagógiai munka
- ÓAP és NAT tanulmányozása
 - egymásra épülő nevelési oktatási terv készítése,
 - az iskola első-második osztálya módszereinek közelítése az óvodáéhoz,
 - az oktatás formáinak a gyerek fejlettségi szintjéhez (erőltetés helyett igazítás)
- Nevelési feladatok - az óvodában rögzült szokásrendszer megtartásának további biztosítása, erősítése, új szokások kialakítása
- Kölcsönös hospitálás - folyamatos, tervszerű ismerkedés az intézményekkel.

Egyéni bánásmód munkaközösség

A munkaközösség célja:

- Elméleti és gyakorlati tapasztalatainkat összesítve egymás munkájának segítése, megismerése, a prevenciós és korrekciós munka felmerülő problémáinak, kérdéseinek megbeszélése, minőségi kibővítése.
- Az munkaközösség szerepe a pedagógusok munkájának segítésében:
 - o Szakmai, módszertani kérdésekben segítség, javaslat a változtatásra.
 - o A munkaközösség témájában tervező, elemző, értékelő tevékenységben való részvétel.
 - o A munkaközösség segítséget ad az intézményben folyó nevelőmunka tervezéséhez, szervezéséhez, ellenőrzéséhez.

A munkaközösség feladata:

- Az intézmény szakmai munkájának tervezésében, szervezésében való részvétel.
- A pedagógiai program célkitűzéseinek megvalósításában való aktív részvétel, a fejlesztőmunka hatékonyságának növelése.
- Új módszerek, (szakirodalom) megismerése, kidolgozása, továbbadása.
- A tagok önképzésének elősegítése.
- Az új személyiségnapló megismerése, vezetésének megbeszélése, áttekintése.
- -A mérés körülményei, feltételei, mérések időpontjai.
- Pontozás értelmezése, a pontok összesítése, végeredmény kiszámítása %-ban, Difer felméréssel történő kiegészítése.
- Mozgásfejlesztés lehetőségei.
- Az eltérő szociokulturális közegekből érkező gyerekeknél felmerülő hátrányok kompenzálásának lehetőségei.
- Az inklúzió, integráció hatékony megvalósítása, a gyógypedagógussal való folyamatos konzultáció segítségével.

Tagjai:

A Helvéciai Napvirág óvoda és a Kerekerdő tagóvoda fejlesztőpedagógusai, gyógypedagógus.

A kapcsolattartás formái:

- Egy tanévben két alkalommal.

Bács-Kiskun Megyei Pedagógiai Szakszolgálat:

A fejlettségi szintek megismerése a középső-, és nagycsoportos gyerekek között, már év elején történjen meg. Az arra szorulókat előzetes időpont egyeztetéssel, a szülővel konzultálva az óvónők küldjék be.

- Magatartási és viselkedési problémákkal küzdő gyerekeket a szülő vagy a pedagógus indítványozására a szakértők felméri. (kérése: előző tanév június 15-ig)
- Kontroll vizsgálat: június 15-ig, illetve javaslat szerint.

Más szakemberek:

Mentálhigiénés szempontból előnyös, ha az óvoda stabil, folyamatos munkakapcsolatot épít ki az orvossal, a logopédussal és a fejlesztő pedagógussal, gyógytestnevelő tanár. Ezek a szakemberek elsősorban a pedagógust és a családot segítik.

A logopédus és a fejlesztő pedagógus legkésőbb 5 éves kortól mérje fel a gyerekeket. A beszédhibás és fejlesztésre szoruló gyerekekkel már ekkor kezdje meg a foglalkozást, felzárkóztatást.

Kapcsolat a falu kulturális életével:

Mivel a falu viszonylag zárt, de családias közösség, ezért ragadjanak meg minden alkalmat a pedagógusok, hogy bekapcsolódjanak a közösség életébe a gyerekek bevonásával.

Ez az első lépcsőfok szűkebb lakóhelyünk megismerésére és gazdagítására. Így elsajátíthatják a környezetük néphagyományait, szokásait, ami az óvodai élet mindennapjaiban megjelenik.

Ehhez a következő falusi szintű programok szolgálnak alkalmat:

- Szüreti napok
- Adventi gyertyagyújtás
- Falukarácsony
- Majális
- Anyák napja a nyugdíjas klubban

IV. Az óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai

Játék

Céja:

Fejlesszük a gyermekek képességét és személyiségét a játék formáinak és tartalmának gazdagítása során. Használjuk ki, hogy a játék a kisgyermekkor legfontosabb a pszichikumot, a mozgást, az egész személyiséget fejlesztő élményt adó tevékenysége, így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze.

Feladata:

Az óvodában előtérbe kell helyezni a szabad játék túlsúlyának érvényesülését. A játék kiemelt jelentőségének az óvoda napirendjében, időbeosztásában, továbbá a játékos tevékenységszervezésben is meg kell mutatkoznia.

A játék nemcsak azért kitűnő talaja a fejlesztésnek, mert általa szinte észrevétlenül tanul a gyermek, hanem azért is, mert a játékban kiélheti, kipróbálhatja, feldolgozhatja és gyakorolhatja az életben előforduló szituációkat, az őt érő élményeket.

Ugyanakkor megoldási módokat kaphat bizonyos élethelyzetekben való viselkedésre, megnyugodhat, feloldhatja szorongásait, problémáit és újra élheti kellemes és kellemetlen élményeit. A környező világról, sőt a világegyetem egészéről is a játékon keresztül közvetíthetjük a legtöbb ismeretet a kisgyermek felé. A játék kiemelt jelentőségű tájékozódó tevékenység.

Az óvodapedagógus feladata:

- Nyugodt légkör biztosítása, az elmélyült játék feltételeinek megteremtése. A csoportszoba berendezése úgy legyen kialakítva, hogy lehetővé váljék a kisebb csoportokban történő, vagy a saját intimszférát igénylő gyermekek játéka. Ehhez vegyék igénybe az óvónők a természetes anyagokat. (Lenvászon, bambuszroló, nádszövet)

- A napirenden belül elegendő idő és hely biztosítása a játék számára.
- A játékhoz szükséges eszközök, anyagok, játékszerek folyamatos biztosítása (természetes és újrahasznosítható anyagok: agyag, gyapjú, lenvász, kukoricaszár-csutka-csuhéj, nád, fa, gyékény, termések, tollak, ágak, rafia, káka, viasz, természetes festékek, kender, terepasztal:homok, műanyag flakonok, papírguriga, tojástartó, újságpapír, karton dobozok, népi játékszerek).
- Ötletek, lehetőségek, helyzetek teremtése a sokszínű játék kialakulásához: gyakorló játékok, szimbolikus- szerepjátékok, konstruáló és szabályjátékok, népi játékok.
- Indirekt irányítással a szabad játék túlsúlyának érvényesítése.
- Az egyéni élményeken túl, közös élményszerzési lehetőségek, kirándulások: tűzoltóság, építkezés, könyvtár, vasútállomás, bolt, pékség, piac, virágkertészet, kiserdő kihasználása a játék fejlesztése érdekében.
- A gyermeki játék önállóságának tiszteletben tartása.
- Szükség esetén bekapcsolódás a játékba, együtt játszás a gyermekekkel.
- A játszó gyerekben megjelenő természetes erőket és képességeket óvja, ápolja és erősítse.
- Az udvari játék presztízsének visszaállítása. Egyszerű népi mozgásos játékok: gumizás, ugróiskola, célba dobás stb...

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- Megértik és elfogadják játszótársaik elgondolásait, tevékenységük logikáját.
- Alkalmazkodnak a játék szabályaihoz.
- Le tudnak mondani egy-egy kedves játékszerről.
- Vállalják a számukra kevésbé érdekes, kedvezőtlenebb szerepeket is.
- Tudnak vezetni, és játszótársaikhoz alkalmazkodni.
- Képesek olyan játékhelyzeteket létrehozni, amelyekben tapasztalataik, érdeklődésük alapján ábrázolhatják a felnőttek tevékenységét, különféle kapcsolatait, a régi mesterségek fogásait.
- Megfelelő tapasztalatok és élmények birtokában önállóan a játék előzetes, közös tervezésében, a szerepek kiválasztásában, a játékszerek és eszközök megválasztásában, a szabályok betartásában.
- A konstruálás legfejlettebb fokán az alkotásaikat már önállóan, sok egyéni ötlet alapján hozzák létre, és képesek a különböző anyagok, eszközök kombinált alkalmazására is.
- Bonyolultabb szabályjátékok magtanulására és gyakorlására is képesek, egymást a szabályok betartására is figyelmeztetik.

- Jellemző a szabálykövetés és kitartás

Verselés, mesélés

Céja:

Segítsük a gyermek érzelmi-értelmi és erkölcsi fejlődését, fejlesztését. A mesén keresztül -képi és konkrét formában tájékoztassuk a gyermeket a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonylatairól, a lehetséges, megfelelő viselkedésformákról. Helyezzük előtérbe a népi kultúra közvetítését, óvodai verselésünkkel, mesélésünkkel. A népmesék holisztikus szemléletével hassunk a gyermekek gondolkodására, hiszen azonos vele.

Feladata:

- A kommunikációs képesség fejlesztése, mert a nyelv, beszéd a gyermeki személyiség része.
- A mesélővel való személyes kapcsolat a gyermek érzelmi biztonságát fokozza.
- Mivel intim állapotban történik (a játékhoz hasonlóan), ezért feladat a belső képvilág megjelenítése. A belső képalkotásnak ez a folyamata a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája.
- A gyermek mentális higiéniájának biztosítása a mindennapos meséléssel.
- Az óvodában a népi, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.
- A magyar népi mondókákat, meséket tiszta forrásból merítsük!

Az óvónő feladata:

- Mindennap meséljen a gyermekeknek, mert nem teszünk különbséget a kezdeményezés vagy az elalvás előtti mese között. Mindkettő fontos a maga helyén és idejében.
- A verselés mesélés kezdeményezések anyaga változatos legyen, gerincét a magyar népmesekincs megismertetése adja.
- Teremtse lehetőséget a gyermekek önálló szöveg és mesemondásához, saját vers-mesealkotásának mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálásához.
- Segítse elő, hogy megfelelő eszközökkel el is játszassák a nekik tetsző meséket, melyekhez a szükséges eszközöket saját maguk készítsék el, a népmese jellegéből adódóan lehetőleg természetes anyagból.

- Az irodalmi élmények feldolgozását segítse elő különböző eszközök, anyagok, barkácsolási lehetőségek biztosításával.
- Biztosítson megfelelő intim, nyugodt környezetet a meséléshez.
- Verseléskor népköltések, népi mondókák mozgással, játékkal való összekapcsolása.
- Bábozást, és dramatizálást részesítse előnyben
- A mozgásos és játékos versek előtérbe helyezése.
- Vegye igénybe a hiteles, tiszta forrásból származó népköltészeti alkotásokat: Illés Gyula meséi, Benedek Elek meséi, Elszaladt a kemence, stb...

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- Várják, kérik a mesemondást, maguk is segítenek a mesemondás, hallgatás feltételeinek kialakításában.
- Megszilárdulnak a mesemondáshoz kapcsolódó szokásaik, a figyelem fenntartásának és ellenőrzésének játékos, egyezményes jelzései.
- Figyelmesen, csendben végighallgatják a mesét, és viselkedésükön, tekintetükön látszanak a belső képzeleti képek készítésének jelei.
- A folytatásos mesék, verses mesék, meseregények szálait össze tudják kötni.
- Van néhány kedvenc mesehősük, a vele megtörtént dolgokat beleviszik a játékukba.
- A mesében elhangzottakról beszélgetnek, a szereplők érdekes szólásait, furcsa vagy szép hangzású nevét megjegyzik, a mese témájú játékokban egymást is így szólítják.
- A meséskönyvek képeit önállóan és hosszan nézegetik, egymással megbeszélnek. Kérik a felnőttet, hogy meséljen róluk, és önállóan is mesélnek a látottakról.
- Ismerik az óvoda könyveit, és jól eligazodnak a könyvek között.
- Vigyáznak a könyvekre.
- 10-12 mondókát, 6-8 verset megjegyeznek, 15-20 mesét meghallgatnak.

Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Céja:

A szavakon kívül a zenével, énekkel is fejeztessük ki a gyermekeket, hiszen ez a második anyanyelvünk. Figyeltessük meg a környezet hangjait, keltsük fel a gyermekek zenei érdeklődését, melyek formálják zenei ízlésüket, esztétikai fogékonyságukat. Valósítsuk meg az óvodai ének-zenei nevelés feladatain keresztül a zenei anyanyelv kialakulását.

Feladata:

- A gyerekeket meg kell ismertetni népi kultúránk alapjaival, ebben a korban kell az emocionális kötődést, érdeklődést kialakítani.
- Ének-zenei nevelésünk népi gyermekjátékokra, dalokra, mondókákra épüljön és váljon szerves részévé a néptánc, a népszokások, és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások megismertetése.
- Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során a gyermekek felfedezik az egyenletes löktetés, dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét.
- A népdalok éneklése, hallgatása a gyermek néptáncok és népi játékok által megismerik a hagyományokat és segítik azok tovább élését.

Az óvodapedagógus feladata:

- A dalok általában az évszakokhoz, ünnepekhez kapcsolódnak. Nem tartozik hozzájuk kötött játék, mozgás, de kísérheti különböző mozgásos élmény. Elsősorban érzelmi, esztétikai nevelő hatását emeljük ki, öltözködésünkkel is (pörgős szoknya, mellény,).
- A hagyományokhoz, jeles napokhoz kapcsolódóan használja a régi gyűjtéseket, a korszerű szakirodalmat, CD-ket, infokommunikációs eszközöket: Így tedd rá, Czárán Eszter: Világnak Virága.

- Az óvodai élet mindennapjaiban előnybe kell részesíteni a dalok mellett az énekes, mozgásos népi mondókákat, daljátékokat. Míg a dalt énekelhetjük egyedül, ezek a társat kívánják –közösséggé nevelő hatásúak, empátiás készséget fejlesztők.
- A hét minden napján a játékidő keretein belül játszunk a dalokkal, körjátékokkal, zenével. Nagyon fontos, hogy a részvétel önkéntes, tehát mindenképp örömmel történjék. Ehhez az önkéntes játékhoz a csoportszobában külön fenntartott részt kell biztosítani, legyen egy hely, ahol állandóan ott vannak a ritmushangszerek, a tanult népi játékok és körjátékok eszközei és kellékei, hogy bármikor szabadon használhassák. Ezek készítéséhez biztosítson megfelelő természetes, újrahasznosítható anyagokat. Ezek a feltételek biztosítják az improvizációs készség fejlődését, a spontán éneklés és mozgás lehetőségét.
- A zenehallgatási anyag kiválasztásánál az óvónő vegye figyelembe a nemzetiségi gyerekek hovatarozását is.
- A képességek fokozatait, szintjeit mindaddig gyakoroltatjuk, amíg az egyes gyerekek biztonságosan elvégzik azt:

Ezek a következők:

- Ritmusérzék fejlesztése, egyenletes lüktetés kifejezésével;
- Dal, mondóka ritmusának kifejezése;
- Tempóérzék fejlesztése;
- Ütemérzék fejlesztése, 2/4 – dalok ütemsúlyának kiemelése;
- Zenekar alakítása;
- Hangmagasság iránti érzék fejlesztése;
- Hangszínérzék – fejlesztés,
- Dinamikai érzék fejlesztése,
- Éneklési készség fejlesztése;
- Kezdőhang megadása;
- Tonális érzék fejlesztése;
- Formaérzék fejlesztése;
- Emlékező képesség fejlesztése, dalfelismeréssel, visszhangjátékkal;
- Improvizációs készség, kreativitás fejlesztése;
- Belső hallás fejlesztése dallambújtatással;

Néptánc, amely az óvoda kiemelt feladata:

- A néptáncsal való megismerkedést abban a korban kell elkezdni, amikor élmények életre szóló emlékké vésődnek a gyermekek agyában, érzelmi emlékezetében.
- A tánc lépések tanításakor az a legalkalmasabb, ha azokat a gyerekek motívumfűzésekben, játékfűzésekben tanulják meg mindig népzeneire.
- A táncnak nagyon sok személyiség fejlesztő hatása van. Legfontosabb, hogy a gyerekek szeressék meg a zenét, a zenére feloldódva, önfeledten tudjanak táncolni, érzelmeiket kifejezni. A tánchoz kapcsolódó népi játékdalok önszabályozó, önnevelő képességüket fejlesztik
- Az óvónő által átadott mozgás, népdal, játék érzelmileg, lelkiileg átélt legyen, vagyis élményt nyújtson.
- A gyermekek táncát egészítse ki megfelelő eszközökkel: táncos ruha, párta, szalag, kaláris, bot, üveg, keszkenő, kendő, kötény...
- „Így tedd rá” eszközök: tulipánok, 4 színű babzsák, karikák, létra, kötél, korongok...

Énekes népszokások:

- A tervezés során azokat a népszokásokat vegyük be, amelyek a gyermekek életkorához közel állnak és feldolgozhatóak.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- A gyerekek tudják a mondókát, hat hangterjedelmű dalokat és 5-6 alkalmi dalt tisztán, szép szövegkiejtéssel énekelni az egyvonalas c és a kétvonalas c abszolút magasságok között.
- A tempó a természetes járásnak megfelelő.
- Tíz dalt olyan biztonsággal énekelnek csoportosan és egyénileg is, hogy elkezdni is tudják.
- Egyszerű dallammotívumokat tisztán énekelnek vissza egyedül is.
- Ismert dalt hallás alapján szöveg nélkül is tudnak énekelni dúdolva, zümmögve vagy egyszerű szótagokkal.

- Felismerik a magas és a mély éneklés közötti különbségeket, maguk is tudnak magasabban és mélyebben énekelni, dalt kezdeni.
- Tudják a jól ismert dallamokat éneklés közben saját hallásuk alapján térben, kézzel mutatni.
- A dallammotívumok fölfelé vagy lefelé haladó irányát visszaéneklés közben kézmozgással lassan követik.
- Felelgetős játékot két csoportban folyamatosan, az óvónő segítségével is el tudnak énekelni.
- Tisztán énekelnek vissza változatos dallammotívumokat csoportosan és egyénileg is.
- Ismerik a halk hangos közötti különbséget, tudnak halkán, hangosan énekelni, tapsolni, beszélni.
- Képesek a zenei fogalompárokat a dinamikai különbségekkel együtt felismerni, összekötni.
- Felismerik a dallamot dúdolásról, hangszerrel, a hasonló fordulatokból, sajátos kezdő, erősen eltérő belső vagy záró motívumokról.
- Tudnak dalokat – hallható jelre – hangosan és magukban énekelni, előbb csak rövid részletek szabályos váltásával, majd hosszabb egységek, több dalmotívum elbújtatásával is.
- Érzékenyek a természet és a környezet hangjára, figyelik és megkülönböztetik a hangszínek finom eltéréseit zörejen, beszédhangon egyaránt.
- Ismerkednek eredetiben néhány hangszerrel, azok hangjával, megszólaltatásuk módjával.
- Megfigyelik a hangforrások anyagát, nagyságát, és a hangszínek ebből következő eltéréseit.
- Megkülönböztetik az egyenletes lüktetést a dal ritmusától. A különbségeket kifejezik cselekvéssel, énekel, mozgásba és szavakba foglalva csoportosan és egyénileg is.
- A dalok, mondókák ritmusát – belső hallás alapján éneklés nélkül is – összekapcsolják.
- A jól ismert dalokat, mondókákat jellegzetes ritmusuk alapján felismerik megjelölt dalcímek nélkül is.
- Szöveges ritmusmotívumokat visszatapsolnak, esetleg kétegységnyit is, csoportosan és egyénileg is.
- Egyöntetűen körbejárnak szép – kicsit oldalt fordított – testtartással, kézfogással. Az egyszerű játékos, táncos mozgásokat motívumnyi ismétlődő szakaszokkal szépen megformálják.
- Egyszerű játékos táncmozgásokat esztétikusan, kedvvel végeznek.

Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

Céja:

Fejlesszük a gyermeket a rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka különböző fajtái, a műalkotásokkal, népművészeti alkotásokkal való ismerkedés eszközével.

Feladata:

- Az egyéni fejlettségekhez és képességekhez igazodva segíteni a képi-plasztikai kifejezőképesség, komponáló, térbeli tájékozódó és rendező képességek alakulását, a gyermeki élmény és fantáziavilág gazdagodását és annak képi kifejezését.
- A gyermekek tér-forma és szín képzeteinek gazdagodását, képi gondolkodásuk fejlődését, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítását fejleszteni.
- Anyagok, szerszámok biztosítása a népművészet játékos gyakorlásához.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Úgy alakítsa ki a gyerekek bevonásával a csoportszobát, hogy ott különböző tevékenységet kereső gyermekek nyugodtan, kényelmesen dolgozhassanak, élményt meríthessenek alkotó munkájukhoz.
- Biztosítson minél több eszközt, időt és helyet a művészeti és népművészeti tevékenységek gyakorlásához, ezzel is ötletet adva a gyermeki fantáziának.
- Nyújtson lehetőséget a vizuális és kommunikációs tevékenységek összekapcsolására.
- Segítse elő a gyermek önálló elképzeléseinek megvalósítását.
- Adjon lehetőséget a gyermeknek arra, hogy minél több élményt átélve megvalósíthassák elképzeléseiket.
- Törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek bátorítására.
- Használjon minél több természetes anyagot a tevékenységek során: agyag, gyapjú, nád, sás, papír, ágak, botok, termények, termések, fonalak, gombok, textíliák,
- Újrahasznosítható anyagok: flakonok, papír, dobozok, csomagolási anyagok, gumi,

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- Képalakításaikban egyéni módon jelezni tudják az elemi térviszonylatokat. Élményeik, elképzeléseik, képzeik megjelenítésében többnyire biztonsággal használják a képi kifejezés változatos eszközeit.
- Formaábrázolásuk változatos, többnyire képesek hangsúlyozni a legfontosabb megkülönböztető jegyeket, jellemző formákat.
- Emberábrázolásukban megjelenik a részforma ábrázolása, próbálkoznak a legegyszerűbb mozgások jelzésével is.
- Közös munkák értékelése során saját műveikkel és műalkotásokkal kapcsolatban szóbeli véleményt nyilvánítanak.
- Tudnak formákat mintázni elképzeléseik alapján és megfigyeléseik felhasználásával.
- Önállóan és csoportosan is készítenek egyszerű játékokat, kellékeket, modelleket, maketteket. Fokozott önállósággal tudják alkalmazni a megismert technikákat.
- Önállóan díszítenek tárgyakat, az óvónő irányításával képesek az anyagszerűségekre törekvő szabályait betartani.
- Ismerjék a magyar népművészet alkotásait

Mozgás

A személyiség alakulásában alapvető szerepet tölt be a mozgás. A spontán és irányított mozgástevékenység által a gyermek megismeri önmagát, alakul énképe és a közösséghez való alkalmazkodása, azonosulása, fejlődnek képességei. A megváltozott társadalmi, szociális, családi körülmények, szokások a hagyományos óvodai testnevelés átgondolását, újfajta tervezését igényli.

Gergely Ildikó által képviselt gyermekközpontú koncepcióban az egészségtudatosságra való felkészítés, az önmagához való fejlődést előtérbe helyező nevelés ezeket az igényeket kielégítve van jelen. Mivel az óvodáskorú gyermek alapvető tevékenysége a játék, az irányított mozgástevékenységek is a játékra épülnek minden nap, levegőn, komplexitásban és motivációs keretben, ami sikerélményt nyújt a résztvevőknek.

Céja:

A gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok, mint eszközök alkalmazásával, rendszeres egészségfejlesztő testmozgással fejlesszük a gyermekek

pszicho motoros készségeit. Segítsük elő, hogy a mozgás és az értelmi fejlődés egymásra hassanak, mert a mozgás minden értelmi fejlődés alapja.

Testkultúra –Vitamintorna

Vitamintorna: A testmozgás, egészségmegőrzés, egészségügyi felvilágosítás és a testkultúra azon területe, amely a gyerekek testi, lelki fejlődését elősegíti, és megtanítja őket az egészséges gerincbarát életvitel folytatására és ezen értékek megőrzésére.

Vitamintorna célja:

- Összetett fejlesztés: több csatornán keresztül (mese, mozgás, zene, mondóka),
prevenációs hatású gyakorlatokkal -ütem, zene együttes alkalmazása, amely együtt hatásosabb.

Tartalmi elemei:

- Szomatikus nevelés/testedzés, ápolás stb./
- Pszichoszomatikus nevelés:/önismeret, önfejlesztés, öntevékenység a mozgásos foglalkozásokon./
- Szociohigiénés nevelés:/társkapcsolatok, beilleszkedés a közösségbe, kedvező közösség kialakítása, egészségtudatos magatartás alakítása./

Az egészségmegőrző torna mesék pedagógiai lehetőségeinek fajtái:

- Gerincmegóvó mesék: tartalma a gerinc fejlődése, felépítése, és a hanyag testtartás megelőzése, valamint az ide kapcsolódó egészségmegőrző mesék felolvasása, feldolgozása./Breki mese./
- Lúdtalp prevenció/mesék/: A láb és talp boltozat felépítése, a boka bedőlés és a lúdtalp megelőzése valamint az ide kapcsolódó egészségmegőrző mesék felolvasása, feldolgozása. /Gáspár liba./
- Egyensúlyozás: az egyensúlyozás és koordináció fejlődése gyermekkorban. A koncentráció és a keresztezett adaptáció alkalmazása a mese torna és a zene fejlesztő hatásával. A témához kapcsolódó egészségmegőrző mesék feldolgozása, felolvasása. /Kelep elek./

A mesék hatása a gyermek fejlődésére

- A mese hallgatása olyan lelki folyamatokat indít be, melyekre szükség van az

egészséges fejlődéshez.

- A mesetorna mozgásra invitálja a gyerekeket.
- Nemcsak ülnek és hallgatják, hanem aktívan megélik mozgáson keresztül.

A játék és a mozgás szerepe

- Az egészséges gyermek állandó tevékenységben, mozgásban és a játékban él.
- Felfedezi testét, erejét, ügyességét, kiszolgálja önmagát, maga akar tevékenykedni és ezáltal sokszor ütközik össze a környezete akaratával, amely indulatokat válthat ki.
- -A játékos testmozgás általános fejlesztő hatású.

A zene hatása Vitamintornán

- A zenehallgatás alatt a szervezetben vegyi folyamatok indulnak el, amelyek úgynevezett boldogság hormont szabadítanak fel a szervezetben.
- Ez oldja a gyermekben felgyülemlett feszültségeket, amely az esetlegesen kialakuló pszichoszomatikus betegségeket nem engedi kifejlődni.

A zene és a mozgás kapcsolata

- Többféle zenei élmény nyújtása a foglalkozások alatt.
- A zenei képességek és a mozgás együttes fejlesztése.
- A mozgás és hangadás differenciálódása.
- Utánzásos és szenzomotoros/mozgásos és érzékszervi úton/ történő tanulás.

Vitamintornás mesék hatása

- Szórakoztató, tornáztató jellegű.
- Felvilágosító, testismeretet átadó.
- Egészségügyi, ápolási ismereteket átadó.
- Tanulságos, játékos formájú.
- Személyiségfejlesztő hatású.
- Környezetvédő magatartást alakító.

Feladata:

- Mozgásos formákkal, játékokkal a természetes hely-, helyzetváltoztató-, és finommotoros mozgáskészségek tanulása, és a mozgáskoordináció fejlesztése.
- A mozgásos játékok rendszeres alkalmazásával erő és állóképesség fejlesztése, ezáltal a szervezet teherbíró képességének, egészséges fejlődésének befolyásolása, helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakítása.

- Eszközt és teret biztosítson a szabad játék során a spontán és a tervezett mozgásos tevékenységekre.
- Az egészség megőrzése, megóvása.
- Felerősíteni és kiegészíteni a gondozás és egészséges életmódra nevelés hatását.
- A mozgáskultúra fejlesztése mellett segíteni a térben való tájékozódást, a helyzetfelismerést, a döntést és az alkalmazkodóképességet, valamint a személyiség akarati tényezőinek alakulását.

Az óvodapedagógus feladata:

- Szabad játék keretében, valamint a tervezett mozgásos tevékenységek keretében fejlessze a gyermeki személyiséget (pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás).
- A spontán érzelmi motivációkra építsünk, az egyéni fejlettséget, a szükségleteket és képességeket figyelembe véve.
- A mozgás során a gyermekek jó hangulatban, jó közérzettel vegyenek részt, ne hajtsuk túl a versengést.
- Biztosítsuk a gyermekek megfelelő terhelését az aktivitási szintek változtatásával, melyek kedvezően befolyásolják teherbíró- ellenálló képességét, egyes szervek teljesítő képességét.
- Az ily módon kiváltott fizikai aktivitás előhívja és erősíti a szellemi aktivitást is.
- Spontán vagy szervezett formában mindennap biztosítani kell a mozgást, kooperatív mozgásos játékok alkalmazásával, minél többet a szabadlevegőn való tartózkodással.
- Az egészségfejlesztő testmozgás keretében alkalmazza a népi gyermekjátékokat
- A csoport szokásrendszerébe iktassa be a Vitamintornát.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- Növekszik teljesítőképességük, mozgásuk összerendezettebbé, ügyesebbé, megfelelő ritmusúvá válik. Mozgástapasztalataik az egyensúlyozásban és ugrásban növekednek.
- Harmonikus finommozgásra képes.
- Cselekvőképességük gyors, mozgásban kitartóak.
- Fejlődik tér és időtájékozódó képességük. Megszeretik és igénylik a mozgást.

- Egyéni-, csoportos-, sor és váltóversenyt játszanak az óvónő segítségével és a szabályok pontos betartásával.

A külső világ tevékeny megismerése

Céja:

A gyermekek közvetlen tapasztalatszerzéssel, és megfigyeléssel ismerje meg a világot, és értse meg a maga egészében a népi kultúrát, a hagyományokat és a fenntarthatóságot. Szerezzen minél több tapasztalatot a környező valóság formáival és mennyiségi viszonyaival kapcsolatban.

Szerezzen ismereteket a szülőföldről, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományokról és a néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményéről, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeiről, tanulja meg ezek szeretetét, védelmét.

Feladata:

- Legfontosabb feladat megismertetni a gyermeket azzal a természeti környezettel, a régi falusi életvitellel, amelyben él. Felhívni a figyelmet annak értékeire, szépségeire, a szülőföldről, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a családi és a tárgyi kultúra értékeire, tanulja meg ezek szeretetét, védelmét.
- A gyermekek szerezzenek tapasztalatokat a szűkebb és tágabb természeti – emberi - tárgyi környezet formái, mennyiségi, téri viszonyairól.
- Az önálló és csoportos megfigyelések révén értékes tapasztalatokhoz juthat a természetben végbe menő folyamatokról és összefüggésekről.
- Természetvédelem
- A természethez kötődő pozitív érzelmi viszony feltételezi a természet védelmét, az értékek megőrzését, környezetvédelmi szokások kialakulását.
- Fontos olyan tapasztalatok szerzése, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő, biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek.
- Környezettudatos magatartás kialakítása,

- Szelektív hulladékgyűjtés, újrahasznosítás, energiatakarékosság, tudatos vásárlás, csomagolás, ajándékozás, természetes anyagok használata.
- Természet energiáinak kihasználása: szélenergia, vízenergia, napenergia, geotermikus energia.

Az óvodapedagógus feladatai

- Olyan feltételek megteremtése, amely lehetővé teszi a gyermek minél több tapasztalatszerzését a természetben.
- Tudatosan törekedjen az óvónő arra, hogy minél több élményt gyűjtsenek a gyerekek saját természeti és társadalmi környezetükből.
- Biztosítani minden eszközt és lehetőséget a gyermekek természetben való folyamatos tevékenykedtetéséhez.
- A tapasztalatszerzést lehetőség szerint a szabad természetben szervezzük meg.
- Biztosítsuk a feltételeit annak, hogy az óvodában élősarok, konyha vagy virágoskert működjék, és lehetőség legyen kisállatok tartására.
- Spontán és szervezett tapasztalatszerzés lehetőségeinek kialakítása
- Önálló véleményalkotásra ösztönzés
- Az óvoda pedagógus feladata, hogy tegye lehetővé a gyermek számára a környezet tevékeny megismerését, biztosítson alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre.
- Építsen a gyermekek természetes kíváncsiságára, érdeklődésére és az önálló problémamegoldás iránti igényére.
- Fejlessze egyéni megismerő erőiket, problémalátásukat, problémamegoldó képességüket.
- Az óvónőnek feladata a játékban adódó helyzetek kihasználása. Az óvónő szervezzen matematikai játékokat, ahol lehetőség nyílik:
 - a tapasztalt tények közötti kapcsolatok felfedezésére,
 - a tapasztalatok szükség szerinti magyarázatára, ezáltal a gyermekek új ismerethez juttatására,
 - a tapasztalatok, ismeretek rendszerének kialakítására, hiszen olyan új tapasztalatokhoz juthat a gyermek a felnőtt által szervezett, irányított tevékenység során, amelyre spontán helyzetben nincs mód.
- Önképzés, továbbképzés a jeles napokkal kapcsolatban

- Minél többoldalú tapasztalat szerzés biztosítása, az új ismeretek átadása a népi hagyományok megőrzésére.

A természetvédelemmel, és a zöld óvodai tevékenységekkel kapcsolatos feladatok:

- Biztosítson megfelelő tárolókat a szelektív hulladék gyűjtéshez, és mutassa be használatukat.
- Óvja, gondozza a virágokat, növényeket, az óvodai veteményeskertet és a fűszer – gyógynövénykertet, a gyerekekkel együtt. A kerti tevékenységek részeként végezzenek komposztálást.
- Hatékonyan alkalmazza a külső helyszíni foglalkozások lebonyolítását a faluban és a közeli városban. Szervezzon terepsétákat, gyümölcs szüreteket, kirándulásokat: arborétum, vadspark, tanyák, múzeum, puszta, tűzoltóság, könyvtár, vasútállomás, Ifjúsági Otthon.
- A csoport fájának egész éves gondozása, folyamatos megfigyelése
- Madáretetők és madárodúk kihelyezése a fákra
- Hívja fel a figyelmet a kertben élő állatokra (madarak, rovarok, bogarak, csigák, hüllők stb.)
- Mutasson példát az egészséges ételkészítés szokásának kialakítása: gyümölcs és zöldségsaláta készítése, a kertben megtermelt termények felhasználása, ételkészítés megismertetése,
- Készítsenek közösen a gyerekekkel hagyományos, népi ételeket: befőtt, savanyúság tartósítása, mustpréselés, sütemények készítése (szüreti lepény, lekvár főzés, szilvágombóc, gyümölcskenyér, mézeskalács, farsangi fánk, húsvéti foszlós kalács, kenyérsütés, anyák napi sütemény, Márton napi libazsíros kenyér, disznótoros kóstolás, sült tök-alma, gyógy-és gyümölcs teák ízlelése...)

A népi kultúra megismerésével kapcsolatos jeles napok:

- Ősz:

- szüret, Takarítási világnap szept. 23. Szent Mihály napja, Állatok világnapja okt. 4, mindenszentek napja, Szent Márton napja, Katalin nap,

- Tél:

- adventi ünnepkör, Szent Miklós, betlehemezés, karácsony, Szilveszter, Újév, fonó –tollfosztó, Szent Balázs napja, disznótor, farsang.

- Tavasz:

Március 15, Víz világnapja márc. 22. ,Húsvét, Föld napja, Szent György napja, Anyák napja, Madarak fák napja, Pünkösöd, Csiri-biri nap

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- Ismerik lakásuk címét, szülei foglalkozását.
- Gyakorlottak az elemi közlekedési szabályok betartásában. Ismerik a hajót, vonatot, repülő, attól függetlenül, hogy környezetükben előfordulnak –e.
- Ismerik a környezetükben lévő néhány intézmény (bölcsőde, iskola, posta, rendőrség, könyvtár, stb.) rendeltetését.
- Felismerik és megnevezik környezetük színeinek sötét és világos változatait.
- A tárgyak, jelenségek közötti néhány feltűnő összefüggést felismernek.
- Ismert tárgyakat, jelenségeket külső jegyeik, rendeltetésük szerint összehasonlítanak.
- A testrészeket az emberi test felépítésének megfelelően felsorolják. Igényesek testük tisztaságára.
- Felismerik a napszakokat: a reggelt, az estét.
- Különbséget tudnak tenni az évszakok között, ismerik az egyes évszakok néhány jellegzetességét.
- Ismerik a „növény” szót. Tudják, hogy a fa, bokor, virág, fű, a zöldségfélék növények. A növény magból kel ki. A gyümölcsöt megmosva fogyasztják. Tudják, hogy a növények fejlődése és az időjárás között összefüggés van. Önállóan gyakorolják a növénygondozást, ismernek növényekkel kapcsolatos munkákat (szántás, szüret, aratás).
- Az általuk ismert állatokat csoportosítják a szerint, hol élnek. A háziszárnyasokat összehasonlítják a többi ismert madárral környezetük, külső jegyeik és hasznosságuk alapján.
- Felismerik a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul ítélőképességük, fejlődik tér-, sík- és mennyiségsszemléletük.

Munka jellegű tevékenység

Célja:

A személyiség fejlesztés fontos eszköze a munka és munka jellegű aktív tevékenység, ezért munkával fejlesszük gyermekeink értékteremtő és együttműködési képességét.

Feladata:

Az erőfeszítés és az eredmény kapcsolata közvetlenül érzékelhető, belátható, átélhető a gyermek számára. Ez a folytonos visszajelzés a legnagyobb motiváló erő, ösztönző, megerősítő tényező.

Alapvető követelmény az önállóság, az öntevékenység lehetőségeinek megteremtése és a játékosság. A különböző munkafajták (naposság, a gyermek saját személyiségével kapcsolatos munkák, a csoport érdekében elvégzett munkák vagy a kerti munka) közös vonása, hogy mindez tényleges munkavégzést, azaz tevékenykedtetést jelent az óvodában.

Az óvodapedagógus feladatai

- Minden gyermeknek biztosítson lehetőséget arra, hogy önállóan, kedve és képességei szerint elvégezhesse az önmagával kapcsolatos önkiszolgáló tevékenységet, illetve a társai érdekében végzett munkatevékenységet.
- Folyamatosan biztosítsa, bővítse a munkatevékenységekhez szükséges, gyermekek számára megfelelő munkaeszközöket.
- A munkaeszközök számára biztosítson olyan helyet, ahol gyermekek bármikor elérhetik és használhatják.
- Adjon lehetőséget a gyermekeknek bármilyen őket érdeklő munkatevékenység elvégzéséhez, még akkor is, ha a gyermek tevékenységi vágy és képességei nincsenek teljesen összhangban.

- Arra törekedjen, hogy minden munkatevékenység örömet jelentsen a gyermekeknek és teljes önállósággal végezhesék.
- Támogassa a gyermekek olyan jellegű munkatevékenységét, amely a fenntarthatóságot támasztja alá: kiskert, természet sarok gondozása, komposztálás, szelektív hulladékgyűjtés, befőzés, ételkészítés.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- A naposok önállóan felteszik az asztalterítőket, előveszik és kiosztják az étkezéshez szükséges eszközöket, és esztétikusan elrendezik az asztalon.
- Étkezés után leszedik az asztalt, a terítőt önállóan összehajtják, és helyre teszik. Felseprik az asztalok alját.
- Játékelrakás után, ha szükséges, eligazítják, esztétikusan elhelyezik a tárgyakat.
- A tevékenységekhez használt eszközök kiosztásában segítenek. Az állandóan használt eszközöket, felszerelési tárgyakat felszólítás nélkül előveszik, kiosztják.
- A naposok egyéb feladatai olyan mértékben növekednek, amilyen mértékben az óvoda adottságai ezt lehetővé teszik (pl.: udvarral rendelkezik-e, van-e tornaterem, stb.)
- Részt vesznek a csoportszoba díszítésében, rendezésében, a csoportszoba átrendezésére vonatkozó megbeszéléseken ötleteket adnak az óvónőnek.
- Önállóan képesek a terem díszítésével kapcsolatos feladatok ellátására.
- Vigyáznak a terem rendjére, felszólítás nélkül felveszik az elejtett papírdarabokat, helyére teszik a kint felejtett eszközöket.
- Megjavítják a játékszerek kisebb hibáit.
- Részt vesznek a játékszerek tisztításában.
- Társaikkal együtt meghatározott időközökben nagytakarítást végeznek a játéksarokban.
- Minden olyan területen segítenek, ahol erre szükség van.
- Minden évszakban részt vesznek az udvar a kert aktuális gondozásában (virág ültetés, levél söprés, hó lapátolás, virág öntözés).
- Folyamatosan gondozzák az élősarok növényeit.
- Az állatok gondozásába az óvónő irányítása és felügyelete mellett kapcsolódnak be.
- Termékek gyűjtésében részt vesznek.
- Folyamatosan részt vesznek a növények gondozásában, megállapítják az elvégzendő műveletek sorrendjét, indokolják egy-egy feladat elvégzésének szükségességét vagy feleslegességét.

A tevékenységekben megvalósuló tanulás

„A kisgyerek amit hall, elfelejti, amit lát is, inkább megjegyzi, de amiben tevékenyen ő is részt vesz, az bizonyára bevésődik az emlékezetébe.”

Kodály Zoltán

Célja:

Elsődleges célja, hogy fejlesszük az óvodás gyermekek képességeit, bővítsük tapasztalataikat. Tapasztaltassuk meg a gyermekeket az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, helyszíni tapasztalatszerzéseken. Ezeket az óvónő úgy szervezze, hogy jelentős részben utánzásos, spontán cselekvés legyen, mely az ismeretszerzésre irányul.

Feladata:

- Az utánzásos, minta- és modellkövetéses magatartás és viselkedéstanulás (szokások kialakítása)
- A spontán, játékos tapasztalatszerzés.
- A játékos cselekvéses tanulás.
- A gyermeki kérdésekre, válaszokra építő ismeretszerzés.
- Az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés.
- A gyakorlati problémamegoldás és cselekvéses tanulás
- Az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységeken megvalósuló tanulás.

Az óvodapedagógus feladata:

- Képességek fejlesztése (érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, képzelet, gondolkodás)
- A gyermek megismerési vágyának, kíváncsiságának, sokoldalú érdeklődésének kielégítése.
- Lehetőséget kínálni a gyermek számára olyan szituációk átélésére, lehetőség szerint a helyszínen, ahol megismerheti a felfedezés, a kutatás örömeit.

- A gyermekek egyéni érdeklődésének megfelelő tevékenységek biztosítása.
- A gyermekek önállóságának, figyelmének, kitartásának, pontosságának, feladattudatának fejlesztése.
- Olyan tapasztalatok szerzéséhez nyújtson segítséget a gyermeknek, amelyben saját teljesítőképességét is megismerheti.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- A gyermeket képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez.
- Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik.
- Kialakul a téri észlelése, vizuális és akusztikus differenciációja, téri tájékozódása, testsémája, térbeli mozgásfejlettsége.
- Az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés.
- Megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele.
- A cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.
- Azonosulnak az óvónő által meghatározott feladattal; kialakul bennük az igény, hogy a kapott feladatokat sikerrel megoldják.
- Megkezdődik az önellenőrzés képességének alakulása is.

Az iskolai nevelés-oktatásra való felkészítés

2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről

8. § (1)* Az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény, amely a gyermeket fokozatosan, **de különösen az utolsó évében az iskolai nevelés-oktatásra készíti fel.**

Az olvasás, írás és számolás későbbi tanulását játékos, a gyerekek életkorának megfelelő módszerekkel készítjük elő. Nagyon fontosnak tartjuk a feladattudat, a feladattartás és a koncentrációs képesség fejlesztését is, mely az iskolaérettség előfeltétele. A tanulási tevékenységben a mikro csoportos, egyéni munkaformát részesítjük előnyben. Az egyéni

munkával a gyermek egyéni sajátosságainak maximális figyelembe vételével történik a felkészítés az eredményesség érdekében. Ez adja az igazi egyéni fejlesztés alapját, a felkészítés az egyéni elsajátítási folyamathoz, tempóhoz igazodik.

Az iskolára felkészítő foglalkozások feladata:

- általános motorika, nagymozgás fejlesztése
- ritmus fejlesztése
- finommozgás fejlesztése
- testséma fejlesztése
- lateralitás fejlesztése
- téri orientáció fejlesztése
- időbeli tájékozódás fejlesztése
- vizuális észlelés és emlékezet fejlesztése
- hallási észlelés és emlékezet fejlesztése
- figyelem, gondolkodás fejlesztése
- szóbeli kifejezőképesség fejlesztése

V. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget. Belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben az óvodásból iskolássá érik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevételével mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

1) Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek szükségesek

- a) A testileg egészségesen fejlődő gyermek 6 éves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikus finommozgásra képes. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.
- b) A lelkiileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. (Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciációnak, a téri tájékozódásnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.):
 - az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megézés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés,
 - megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele,
 - a cselekvő –szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

Az egészségesen fejlődő gyermek:

- érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni; minden szófajt használ; különböző mondatstruktúrákat, mondatfajtaalkot; tisztán ejti a magán – és

mássalhangzókat (a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek); végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét,

- elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről; tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat, ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait, ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét, felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek, elemi mennyiségi ismeretei vannak

c) Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek készen áll az iskolai élet és tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre, felnőttel és gyermek társaival, amennyiben az iskolai légkör az lehetővé teszi.

A szociálisan érett gyermek:

- egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését;
- feladattudata kialakulóban van, s ez a feladata megértésében, feladattartásában, a feladatok egyre eredményesebb elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének kialakulása biztosítja ezt a tevékenységet.
- Az ötéves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata változatlanul az egész gyermeki személyiség harmonikus fejlődésének elősegítése.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettségi szint.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériuma tükrözi a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben

VI. Inkluzív nevelés

Céja:

- A kivételes képességű, kreatív, tehetséges gyermekek felismerésével, fejlesztésével a tehetségigéretek elkallódásának megelőzése, az alul teljesítő gyermekekben bujkáló kiváló képességek felszínre hozása, további gondozása gazdagító programok keretében.
- Teremtsük meg az egyenlő esélyeket a különleges figyelmet igénylő gyermekeknek, alkalmazzuk az integrált nevelésüket, egy olyan tevékenység rendszerrel, amely szervezeti kereteivel, módszereivel egyenlő lehetőségeket biztosít a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, migráns, SNI (sajátos nevelési igényű) és BTMN (beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő) óvodásoknak.
- Ismerjük fel a kivételes képességű kreatív, tehetséges gyermekeket, és szervezzük meg fejlesztésüket, előzzük meg elkallódásukat. Az alul teljesítő gyermekekben fedezzük fel és hozzuk felszínre a kiváló képességeiket, gazdagító programok segítségével.

Az óvoda feladata:

- Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előre mozdításáról szóló törvény figyelembe vételével a gyermekek felvétele, elhelyezésének biztosítása.
- Megfelelő létszámú és arányú csoportok kialakítása.
- Az inkluzív nevelés megvalósításába szakemberek bevonása, biztosítása, kapcsolattartás külső intézményekkel, szervezetekkel
- A megfelelő tárgyi, környezeti, személyi háttér biztosítása

Az óvodapedagógus feladata:

- Nyújtson segítséget a gyermekeknek sajátos szükségleteiknek, állapotuknak megfelelően készségeik, képességeik kibontakoztatásához, személyiségük védelméhez, fejlesztéséhez.
- Minden gyermeket a maga szintje, képessége szerint neveljen, fejlesszen.

- Kiemelten alkalmazza a differenciálás, egyéni bánásmód elvét: módszer; eszköz; cél; feladat; munkafolyamat; technikai megoldások; tartalom; szervezeti keretek; képességszintek.
- Folyamatosan kövesse nyomon a gyermek fejlődését.
- A gyermek megfigyelésében elsődleges szempontként vegye figyelembe a megfigyelést.
- Vegye észre az életkorra jellemző általános tulajdonságok mellett a gyermekek közötti meglévő különbségeket, egyéni (egyedi) jellemző vonásokat, és alkalmazza az individualizálás elveit: a gyermekek személyiségének megismerése az óvodába lépéstől kezdve; az erősségek és az esetleges hátrányok számbavétele alapján az egyéni fejlesztés elvének érvényesítése (képességek, részképességek elemzése); a személyes kontaktus biztosítása a tevékenységekben (óvodapedagógus- gyermek között); a gyermek eltérő egyéni testi – lelki szükségleteinek figyelembevétele; az igény szerinti szeparáció lehetőségeinek biztosítása (a terem berendezésével); az eltérő időpontban jelentkező mozgásigény folyamatos kielégítése (állandó mozgástérrel); a személyesség biztosítása a gyermekek munkáinak, személyes tárgyainak tárolásában; a gyermekre vonatkozó információk bizalmas kezelése.

1. KIVÉTELES KÉPESSÉGŰ, TEHETSÉGES GYERMEKEK NEVELÉSE

Célja:

A játék elsődleges hangsúlyozásával biztosítsuk a tehetségígéretes gyermekek speciális képességeinek feltárását, és további fejlődésük garantálását. A személyiség megfigyelésével azonosítsuk a tehetség megjelenési formáit: **Intellektuális tehetség** (a különböző tudományterületeken kimagasló: matematikai, nyelvi stb.); **Művészi tehetség** (képzőművészeti, zenei); **Pszichomotoros tehetség** (sport, tánc, kézügyességet igénylő terület); **Szociális tehetség** (vezető, szervező, irányító)

Az óvoda feladata:

- A gyermekek jogai alapján a képességeinek, érdeklődésének, adottságainak megfelelő nevelés és oktatás biztosítása.
- Sokféle tevékenység kínálata, ezzel segítve a gyermekeknek érdeklődési irányaik megismerésében

- A tehetséggondozás tárgyi feltételeinek, eszközszükségletének megteremtése.
- A tehetségfejlesztő programok megszervezése, az óvodai élet gazdagítása egyéb tevékenységekkel
- Pedagógusok továbbképzésének biztosítása e területen
- Partneri kapcsolat tehetségfejlesztési szakértővel, a szülőkkel a tehetséges gyermek fejlesztésének érdekében

Az óvodapedagógus feladata:

- Segítse a tehetségek felismerését, kiteljesedését, tartsa nyilván a tehetségígéretes gyermekeket.
- Alkalmazza az egyéni bánásmód eszközeit, a gazdagítás, dúsítás módjait, a személyiség megfigyelés eredménye alapján a gyermek erős oldalának célzott fejlesztése, gyenge oldalának erősítése, képességeinek kibontakoztatása érdekében.
- Segítse elő a gyermek pozitív én-tudatának, én-képének kialakulását, erősítését.
- Biztosítson elfogadó, támogató, szeretetteljes környezetet, minőségi időt, amely segíti a gyermek továbbfejlődését.
- Szervezze meg a speciális képességek fejlesztési lehetőségeit a játék elsődlegességének hangsúlyozásával integrált formában, illetve kisebb létszámú csoportok (tehetségműhelyek, külön foglalkozások 6-7 éves korban) létrehozásával.
- Megfelelően tájékoztassa és nyerve meg a szülőket a közös munka érdekében, nyújtson segítséget a gyermeknek megfelelő iskola kiválasztásában

2. INTERKULTURÁLIS NEVELÉS

Céja:

Fejlesszük és neveljük úgy a hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeit, az óvodai nevelés során, hogy a nyelvek és kultúrák közötti közeledésben jártas, reális énképpel és önismerettel, egészséges identitással rendelkező, nyitott és elfogadó, autonóm és pozitív életvezetésre képes személyiségekké alakuljanak az óvodai éveik során.

Az anyanyelvet és kultúrát becsültsük meg és ápoljuk, illetve mások anyanyelvét és kultúráját ismertessük meg, értessük meg, az ország értékeihez való pozitív kötődéseket, alakítsuk ki a kultúrát, a hagyományokat ismertessük meg és értessük meg az együttes nevelés eredményeképpen.

Az óvoda feladata:

- Az önazonosság megőrzésének, ápolásának, erősítésének, társadalmi integrálásának, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelmének biztosítása. (ALAPVETŐ JOGOK: 1. A gyermekek mindenek felett álló érdeke 2. A diszkrimináció tilalma 3. A részvétel joga 4. A kulturális identitás tiszteletben tartása 5. Bizalmas adatkezelés 6. Tájékoztatás 7. Intézmények, szervezetek közötti együttműködés 8. Átmeneti gondoskodás biztosítása (egészségügyi ellátás, oktatás és képzés)
- Az iskolai előrehaladáshoz, a sikeres szocializációhoz szükséges szokás – és szabályrendszer, a magyar nyelv megtanulásához szükséges feltételek megteremtése.
- A családra is kiterjesztett befogadás, és beillesztés segítése, támogatása.

Óvodapedagógus feladatai:

- Készüljön fel a gyermek fogadására, vegye fel a kapcsolatot a családdal.
- Forduljon empátiával a gyermek felé, teremtsen meg az érzelmi biztonságot, az oldott, feszültségmentes, beszélő környezetet.
- Ismertesse meg a gyermekekkel a magyar nemzeti hagyomány, zene, szokások elemeit, ezáltal megvalósítva a tartalmi integrációt.
- Helyezze előtérbe a hagyományokhoz való kötődést (szokások, rítusok).
- Alkalmazzon a differenciálás módszereit, eszközeit.
- Tartsa szem előtt az egyenlőség pedagógiájának megvalósítását.
- Dolgozza ki, ellenőrizze, értékelje a megvalósítást (nevelési terv, szempontsor kidolgozása)

3. INTEGRÁLT NEVELÉS

1. HÁTRÁNYOS, HALMOZOTTAN HÁTRÁNYOS HELYZETŰ GYERMEKEK:

Céja:

Az óvoda körzetében lévő valamennyi 3 éves hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek beóvodázása valósuljon meg. Biztosítsuk a hatékony óvodai nevelő-fejlesztő munkát, a gyermekek rendszeres óvodába járását, és azt, hogy iskolaéretté váljanak, egyenlő eséllyel kezdjék az iskolát.

Óvoda feladata:

- Együttműködő partneri kapcsolat kiépítése a szülői házzal, gyermekjóléti és családsegítő szolgálatokkal, szakmai- és szakszolgálatokkal, a helyi általános iskolákkal.
- Hátrányuk csökkentése, a leszakadás megelőzése, esélyegyenlőség biztosítása
- Az egyenlő bánásmód elvének, a diszkriminációmentes nevelés, oktatás, a befogadó (inkluzív) és toleráns légkör érvényesítése az intézmény minden tevékenysége során.
- Óvodáztatási támogatás biztosítása a rászoruló gyermekek szüleinek.

Az óvodapedagógus feladata:

- Kísérje figyelemmel a rendszeres óvodába járást és dokumentálja azt.
- Fokozottan figyeljen szükségleteik kielégítésére, gondozásukra.
- Csökkentse szociokulturális hátrányukat a gyermekek sokoldalú fejlesztésével.
- Törekedjen az ingerszegény környezet ellensúlyozására a fokozatosság, egyéni igények figyelembe vételével.
- Teremtsen befogadó, elfogadó, toleráns légkört az érzelmi labilitás, elhanyagolt bánásmód csökkentése, a diszkrimináció-mentes nevelés érvényesülése érdekében.

2. PREVENCIÓS JELLEGŰ, BTMN-es GYERMEKEK NEVELÉSE:

Céja:

Fejlesszük úgy az iskolai képességeket meghatározó funkciókat, hogy a részképességgel küzdő gyerekeknek támaszt nyújtsunk egyéni és kiscsoportos foglalkozás keretében. Szűrjük ki a potenciális tanulási zavarokat, és előzzük meg azokat.

A BTMN-es gyerekek fejlesztését végezzék a csoportos óvónők integrálta, valamint a fejlesztő pedagógus egyéni foglalkozásokon.

Az óvoda feladata:

- A megfelelő személyi háttér kialakítása – minél több óvodapedagógus végezzen el ilyen

irányú tanfolyamot, tegyen szakvizsgát, munkacsoport létrehozása a csoporton belüli integrációs munka segítésére.

- A fejlesztő munkához szükséges idő, hely, tárgyi szükségletek biztosítása.
- Kapcsolat felvétele a helyi szakszolgálatokkal.

Óvodapedagógus feladatai:

- Figyeljenek fel a részképesség zavarokat mutató jelekre a gyermekeknél, szűrjék ki és irányítsák megfelelő vizsgálatra. (Logopédia, Bács-Kiskun Megyei Pedagógiai Szakszolgálat, Pszichológus)
- Alkalmazzanak egyéni bánásmódot az egyes funkciókban lemaradt, vagy tartósan stagnáló gyermekeknél: térjenek vissza arra a fejlettségi szintre, amelyben még otthonosan mozog, és fokozatosan terhelve, nehezítve a feladatokat juttassa a következő szintre.
- A gyermek egyéni fejlődési naplójában dokumentálja a gyermek állapotát.

Fejlesztő pedagógus kompetenciája, feladata:

- Csak a BTMN-es szakvéleményű gyermekekkel foglalkozik.
- Felelős a fejlesztő foglalkozások szakmai minőségért.
- A képzésének megfelelő, elsajátított tesztekkel veszi fel és értékeli, segítséget nyújt a csoportban dolgozó óvónőknek.
- Elkészítik a gyermek jellemzését, felveszik a szülővel a kapcsolatot, és a szülő egyetértésével időpontot kérnek a megfelelő szakirányú vizsgálatra. Testi, érzékszervi, értelmi, beszéd- vagy más fogyatékoság megállapítására kizárólag a Bács-Kiskun Megyei Pedagógiai Szakszolgálat hivatott.
- Az időpontok megkérése már középső csoport év elején, de legkésőbb a tanévben június 15-ig történjen meg.
- A szakvélemény alapján a vizsgálat időpontjától az abban szereplő időkeretben megkezdni a fejlesztést, melyet folyamatosan dokumentál. A fejlesztési naplót az intézményegység vezető folyamatosan ellenőrzi.
- Figyelemmel kíséri a gyermekek kontroll vizsgálatát, és új időpontot kér erre a szakvéleményben irányadók szerint.

- Év elején és végén az érintett szülőknek a gyógypedagógussal együtt szülői értekezletet tart.
- Lehetőséget biztosít az érintett gyermekek szüleinek a fejlesztés megtekintésére, így is elősegítve a gyermek fejlődését.

3. SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEKEK FEJLESZTÉSE

A Napvirág Óvoda alapító okiratában az alapfeladatok között szerepel a ”Többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható, sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése.”

Célja:

A harmonikus, nyugodt, biztonságot adó óvodai környezetben természetessé váljon a gyermekek között személyiségük különbözősége, a sajátos nevelési igényű gyermekek esélyegyenlőségének biztosításával, fejlődésének elősegítésével javuljon életminőségük, és a későbbiekben könnyebben tudjanak beilleszkedni a társadalomba.

Óvodánk a szakember által integrálásra javasolt gyermekek nevelését vállalja fel.

Az óvoda feladata:

- Biztosítsa a feltételeit az egyéb pszichés zavarral küzdő gyermekek inkluzív és integrált nevelésének megvalósításához oly módon, hogy az elvárások igazodjanak a gyermekek fejlődésének üteméhez, fejlesztésük a számukra megfelelő területeken valósuljon meg, a sajátos nevelési igényű gyermekeket a nevelés, fejlesztés ne terhelje túl.
- Elsődleges feladat a szakember biztosítása, helyben, a Wéber Általános Iskola gyógypedagógusával való együttműködés formájában.
- Biztosítani kell a megfelelő helyet, időt, eszközöket a fejlesztő munkához.
- A szülők, a gyermekcsoport, a dajka felkészítése az ilyen gyermekek fogadására.

Óvodapedagógus feladata:

- Érzelmileg azonosuljon az SNI gyermekekkel, a csoportban való jelenlétükhöz.
- annak felismerése, hogy a sajátos nevelési igényű kisgyermek egyes területeken
- kiemelkedő teljesítményre is képes lehet
- Az egyéni szükségleteket, életritmust figyelembe véve a már meglévő képességeire, szokásaira támaszkodva fejlessze a csoportban a gyermeket.
- Biztosítsa az egyéni érési ütem figyelembe vételével a differenciált, egyénre szabott fejlesztést (személyiség naplóban dokumentálja is)
- Bővítse, rendszerezze a játékban szerzett (teljesítménykényszer nélküli) tapasztalatait, ismereteit
- Fejlessze önmagukhoz mértén mozgás összerendezettségüket, értelmi képességeiket (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás)

VII. Gyermek és ifjúságvédelem

A gyermek és ifjúságvédelem feladata a gyermekek jogainak védelme.

Az intézmény feladata:

- Minden óvónő feladata a gyermekvédelem.

Az óvónők feladatai:

- Az óvodába járó gyermekek közül ki kell szűrni a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket. Ennek érdekében szorosan együtt kell működni a védőnővel és a helyi gyermekjóléti szolgálat vezetőjével.
- A veszélyeztetett gyermekeknél családlátogatásokon meg kell ismerni a gyermek családi környezetét, szociális háttérét, ezt a csoportvezető óvónővel együtt.
- Gyermek bántalmazás vélelme vagy egyéb pedagógiai eszközökkel meg nem szüntethető, veszélyeztető tényező megléte esetén értesíti a gyermekjóléti szolgálatot.
- A gyermek anyagi veszélyeztetettsége estén rendszeres, vagy rendkívüli gyermekvédelmi és óvodáztatási támogatás megállapítását kezdeményezheti a gyermek lakóhely szerinti illetékes önkormányzat Polgármesteri Hivatalánál, szükség esetén javaslatot tesz a támogatás természetbeni ellátás formájában történő nyújtására.

- A gyermekjóléti szolgálat kérésére részt vesz az esetmegbeszéléseken, illetve az éves beszámolón, ahol beszámol az óvodában végzett munkájáról.

VIII. Ünnepek ünnepélyek

Társadalmi ünnepek:

- Mikulás
- Karácsony
- Farsang
- Március 15.
- Anyák napja

Hagyományok alapján szervezett programok:

- Szüreti napok
- Márton nap
- Népzene napja
- Föld napja
- Apák napja
- Nagyok búcsúzó kirándulása
- Csiribiri nap

IX. ZÁRÓGONDOLAT

A Napvirág Óvoda átdolgozott Óvodai Programja hosszútávon biztonságot fog nyújtani a község gyermekeinek nevelésében a családdal együtt közösen. Programunkat a törvényességnek megfelelően átdolgoztuk, kiegészítettük az eltelt évek tapasztalatai alapján a néphagyományok őrzésének előtérbe helyezésével. A nevelőtestület a szülők közösségével egyetértésben úgy gondolja, hogy a program feltétel rendszerével (személyi, tárgyi) a jövőben még eredményesebben, hatékonyabban tudjuk a gyermekek nevelését ellátni.

Programunk nyitott, a helyi sajátosságok szerint felmerülő kérdések és megoldásmódok, a szituáció érzékeny, kreatív felnőttek és az autonómiával élő, játszó gyermekek fejlesztik tovább.

Egy kínai közmondással szeretném minden érdeklődő figyelmébe ajánlani ezt a munkát.

„Ha a jövő évről akarsz gondoskodni, vess magot, ha egy évtizedet számolsz ültess fát, ha terved egy életre szól, embert nevelj.”

X. FELHASZNÁLT IRODALOM

1. Helvéciai Központi Óvoda Pedagógiai Programja
2. Óvodai nevelés országos alapprogramja Hegyi Ildikó: Siker és kudarc a pedagógus munkájában. OKKER, Budapest, 1997.
3. Hegyi Ildikó: Gyermek megfigyelések – Óvodavezetők Kézikönyve. OKKER, Budapest, 1997.
4. Perlai Rezsőné: Az óvodáskor viselkedéskultúrája. OKKER, Budapest, 1998.
5. Dr. Hegyi Ildikó: Fejlődési lépcsőfokok óvodáskorban. OKKER, Budapest, 1998.
6. Psenákné Gregor Klára: Kötetlenül, komplexen, naponta mesével. NEMZETI TANKÖNYVKIADÓ, Budapest, 1995.
7. Mesélj nekem! Szöveggyűjtemény. NEMZETI TANKÖNYVKIADÓ, Budapest, 1995.
8. Foltin Jolán-Tarján T. Katalin: Játék és tánc az óvodában. Magyar Művelődési Intézet Néptáncosok Szakmai Háza, Budapest, 1993.
9. Tátrai Zsuzsanna-Karácsony Molnár Erika: Jeles napok, ünnepi szokások. Planétás Kiadó, Budapest, 1997.
10. Falvay Károly: Huszonhét magyar népi játék, JUNIOR, Budapest, 1995.
11. Kokas Klára: Öröm, bűvös égi szikra. AKKORD Zenei Kiadó, Budapest, 1996.

HELVÉCIAI

KEREKERDŐ TAGÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

2013.

TARTALOMJEGYZÉK

I. BEVEZETÉS.....	5
I.1. Bemutatkozás.	5
I.2. Törvényi háttér.....	6
I.3. Óvodánk szociokulturális háttere.....	6
I.4. Nyitó gondolat.....	7
I.5. A pedagógus szerepe.....	9
I.6. A nevelőmunkát közvetlenül segítő munkatárs szerepe.....	11
II. PEDAGÓGIAI PROGRAM.....	12
II.1. Gyermekkép.....	12
II.2. Óvodakép.....	14
II.3. Nevelési célunk, alapelveink.....	15
II.4. Az óvodai nevelés feladatai.....	16
4.1. Az egészséges életmód alakítása.....	17
4.2. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés.....	23
4.3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.....	27
II.5. A kiemelt figyelmet igénylő gyermek.....	31
5.1. A különleges bánásmódot igénylő gyermek (SNI, BTMN, Tehetséges gyermek).....	31

5.2. Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek.....	33
II.6. Az óvodai élet megszervezésének elvei.....	34
6.1.Személyi feltételek.....	34
6.2. Tárgyifeltételek.....	36
6.3. Napirend, hetirend.....	37
II.7. Az óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai	
7.1. Játék.....	41
7.2. A tevékenységekben megvalósuló tanulás.....	44
7.3. Munka jellegű tevékenységek.....	47
II.8. Tevékenységi formák.....	50
8.1 Verselés, mesélés.....	50
8.2 Ének, zene, énekes játék, gyermektánc.....	52
8.3 Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka.....	54
8.4 Mozgás.....	56
8.5 A külső világ tevékeny megismerése.....	60
II.9. Tervezés.....	65
9.1. Nevelés tervezése.....	66
9.2. Tanulás tervezése.....	66
9.3. Kötelező mérés és fejlődési napló vezetésének szabályai.....	67

9.4. Értékelés az óvodában.....	67
II.10. A fejlődés összes jellemzője az óvodáskor végére.....	69
II.11. Gyermekvédelem.....	71
II.12. Az óvodánk kapcsolatrendszere.....	72
II.13. Óvodai életünk hagyományai.....	75
II.14. Zárógondolat.....	80
Érvényességi rendelkezések, legitimációs záradék.....	81
Felhasznált irodalom.....	82

A Kerekerdő Tagóvoda Pedagógiai Programja

I. BEVEZETÉS

I.1. BEMUTATKOZÁS

2013. szeptember 01-től a Helvécia Önkormányzata egy intézménybe vonta a falu két óvodáját, melynek eredményeként létrejött a Helvéciai Napvirág Óvoda, mint székhely intézmény, ill. tagóvodája, a Kerekerdő Óvoda.

Fenntartó: Helvécia Nagyközség Önkormányzata

A dokumentum jellege: nyilvános

A pedagógiai program felülvizsgálata: évente, ill. a jogszabályváltozásnak megfelelően.

A pedagógiai program felülvizsgálatának indokai:

- a program bevalás során felmerülő változások beépítése
- a törvényi változásokból adódó feladatok kidolgozása és beépítése

I.2. JOGSZABÁLYI HÁTTÉR

A Helvéciai Kerekerdő Tagóvoda Pedagógiai Programja az alábbi jogszabályok alapján készült:

- A nemzeti köznevelésről szóló **2011. évi CXCV. törvény** (Nkt., életpályamodell, egységes, fenntartótól független külső értékelési rendszer)
- A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló **20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet** (önértékelés, a PSZE részletes szabályozása)
- A pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról szóló **326/2013. (VIII.30.) Kormányrendelet** (a minősítés rendszere)
- Az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló **326/2012. (XII. 17.) Kormányrendelet** (ÓNAP)
- Az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló **363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet**

I.3. ÓVODÁNK SZOCIOKULTURÁLIS HÁTTERE

Óvodánk Kecskemét vonzáskörzetében önálló településen, Helvécia nagyközség központjától mintegy 4 km távolságban helyezkedik el. „**A falu első óvodájaként 1956-ban kezdett el üzemelni**, egy grófi kastély épületben...”- ami már a múlté, ez az elmúlt pedagógiai programokban szerepelt, hiszen a 2019/20-as tanévet már, egy teljesen új óvoda épületben kezdhetjük meg, amit a Helvéciai Nagyközség Önkormányzata által finanszírozott, ill. egy megnyert pályázat kapcsán építettek fel és vehettünk birtokba. Egy teljesen modern kivitelezésű, a kornak minden elvárásának megfelelő intézménybe költözhattünk be. Intézményünk két szintes. A földszinten helyezkedik el a négy csoportszoba, a hozzájuk tartozó mosdó-, öltöző helyiségek, torna szoba, többcélú terem, orvosi szoba, könyvtár, fejlesztő szoba és a napi háromszori étkezés előkészítéséhez szükséges előkészítő konyha, mosogatók, felnőtt étkező. Az emeleten helyezték el a felnőtt öltözőket, zuhanyzókat, mosókonyhát, tároló helyiséget, nevelői szobát, irodákat. Udvarunk a megmaradt régi területet öleli fel kicsit megnagyobbítva, plusz egy külső, nyitott teraszt kapott. A meglévő fa játékok maradtak az udvaron, amit folyamatosan szeretnénk kicserélni egy korszerűbb, időtállóbb eszközökre, mozgásfejlesztő játékokra. A település adottságából adódóan településünket kertés házak övezik, így a családok egy része régebbi építésű házakban élnek, de folyamatos az újonnan felépített lakóövezet. Az óvoda (bölcsőde, ha élnek ezzel a lehetőséggel) az első kapocs (vagy második, megerősítve a bölcsőde után), ahol a családok megismerkednek egymással és közös kapcsolataikat kezdik alakítani. Ezért is van kiemelkedő szerepe óvodánknak a lakótelepen élők közösséggé formálódásában.

A gyermekek szociokulturális háttere alapvetően jónak mondható, általában rendezett körülmények között élnek, a szülők túlnyomó többsége diplomás, megfelelő munkahellyel rendelkeznek, talán ennek köszönhetően, a hátrányos helyzetű gyermekek aránya alacsony. A szülők nagyon igényesek az óvodai elvárásaikat tekintve, együttműködők, folyamatosan tartják a kapcsolatot az óvodapedagógusokkal. A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma is általában alacsony (2-3 fő). A sajátos nevelési igényű /SNI/ és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő /BTMN/ gyerekek száma egyre több, ezért **integrált nevelés folyik az óvodánkban**. Az egyéni fejlesztéseket „utazó” szakemberek látják el (szomatopedagógus, logopédus, gyógypedagógus), de a BTMN-es státusszal rendelkező gyermekeket óvodánk fejlesztőpedagógusa látja el. Lehetőség van Állapot,- és Mozgásvizsgálatra is, az 5-6 évesek körében. Más kulturális környezetből bevándorló családok gyermekei csak nagyon ritkán kerülnek óvodánkba.

Elfogadó, családi környezetünkkel, szakmailag felkészült óvónőinkkel, a szülőkkel együttműködve segítjük a rászoruló gyermekek felzárkóztatását.

I.4. NYITÓ GONDOLAT, PEDAGÓGIAI HITVALLÁSUNK

Amikor Pedagógiai Programunkat 1998-ban megírtuk, úgy építettük fel, hogy a „Környezeti nevelést” helyeztük előtérbe. Bár Pedagógiai Programunk az elmúlt időszakban már többször is átdolgozásra került, de továbbra is a **környezet megismerését, ápolását, védelmét alapul véve dolgozunk.** Hosszú évek tapasztalatai alapján valljuk, hogy minél változatosabb helyszíneken, minél több inger éri a gyermekeket, minél jobban ismerik szűkebb-, tágabb környezetüket, annál inkább szeretik, óvják, megbecsülik azt. Ehhez rendelve szervezzük meg programjainkat, kirándulásainkat is. **A szülők is szeretik, igénylik** ezeket a helyszíni foglalkozásainkat, hiszen olyan helyszínekre visszük el gyermekeiket, ahová a családdal csak kevesen juthatnának el.

Óvodai munkánk során, a **szereteten, elfogadáson, tapasztalatszerzésen** alapuló nevelést tartjuk a leghatékonyabbnak.

A **pedagógiai hitvallásunk** azon alapszik, hogy mindenki eredendően hordozza azokat a belső tulajdonságokat, amelyek a nevelési hatások eredményeképpen képessé teszik őt a társadalmi életben való boldogulásra.

- Valljuk, hogy a sokoldalú személyiség szabad kibontakoztatásában a genetikai adottságokon túl, a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet szerepe döntően meghatározó.
- A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelezettsége.
- A gyermeket az elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi.
- Az óvodai nevelés a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatásának megerősítésére irányul a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával.
- Minden gyermek egyenlő eséllyel részesül a színvonalas nevelésben.
- A gyermekek sajátos, életkoronként és egyénenként változó testi és lelki szükségleteinek figyelembevételével.
- Az alkalmazott pedagógiai eszközöket, módszereket a gyermek személyiségéhez és érési üteméhez igazítjuk, ezzel segítve a gyerekek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását.

- Elhivatottak vagyunk a gyerekek egyéni fejlesztése iránt.
- Az óvoda kialakult pedagógiai értékeinek megőrzésére törekvés.

Céljaink **Rudolf Steiner** szavaival élve valósulhatnak meg:

**„A gyermeket
Alázattal elfogadni
Szeretettel felnevelni
Szabadságban elengedni”**

I.5. A PEDAGÓGUS SZEREPE

Az óvodában a nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus, akinek személyisége meghatározó a gyermek számára. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Köteles megtartani a pedagógusetika követelményeit, valamint a munkafegyelem és közösségi együttműködés normáit. Óvja a gyermekek jogait, tiszteli emberi méltóságukat. Pedagógusi elhivatottság, kiegyensúlyozottság, következetesség, pontosság, megbízhatóság, türelem jellemzi. Kulturált megjelenésével, magatartásával, viselkedésével és beszédkultúrájával értékeket közvetít, pozitív mintát ad, képviseli a helyi pedagógiai program szellemiségét.

A pedagógus elfogadó, segítő és bátorító szerepe átszövi az egész nevelési tevékenységet. Segítő-támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermek számára.

- Nevelő-fejlesztő munkáját az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjára és az óvoda Pedagógia Programjára alapozza, figyelembe véve annak elveit, célrendszerét.
- Az elfogadó pedagógus elfogadja és elismeri a kulturális, szocializációs és egyéb másságból fakadó sajátosságok létjogosultságát.
- A megismerő pedagógus munkája sikere érdekében ismereteket szerez a gyermekek szociokulturális háttéréről /hagyományok, szokások, családi háttér, életmód, stb./. Ezeket az ismereteket a gyermek adottságaihoz és lehetőségeihez igazodó személyiségfejlesztésben használja.
- A megértő pedagógus munkája az ok-okozati összefüggések feltárásával és megértésével igyekszik megtalálni azt az optimális utat, amit egy-egy gyermek életkori és egyéni sajátosságainak leginkább megfelel.
- Belátja és elfogadja, hogy a konfliktusok is a közösségi élethez tartozhatnak, képes azokat hatékonyan kezelni.
- Ismeri az óvodai kommunikáció sajátosságait, hatását a kapcsolatok minőségére.
- Szakmai szituációkban képes szakszerű, közérthető, nyílt és hiteles kommunikációra gyermekekkel, szülőkkel, kollégáival, az óvodán kívüli munkatársakkal.
- Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő különféle szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjairól.
- Szakmai műveltségét nem tekinti állandónak, kész a folyamatos szaktudományi, szakmódszertani és neveléstudományi megújulásra.
- Nyitott a pedagógiai tevékenységére vonatkozó építő kritikára és ennek függvényében változtat is rajta.
- Az együttműködő pedagógus feladata kettős: egyrészt a gyermekek igényeihez, szükségleteihez, életkori és egyéni sajátosságaihoz igazodó együttműködésen alapul, másrészt ő a láncszem az óvoda és a család, valamint a partnerekkel való kapcsolat kiépítésében és fenntartásában.
- A szervező, irányító és közösségépítő pedagógus a motiváción alapuló, élményközpontú ismeretszerzést segíti elő. Csoportközösséget fejleszt, a családi szocializációra épít, szem előtt tartja a gyerekek eltérő képességeit, egyéni fejlődési ütemét.
- A pedagógus feladata, hogy megvalósítsa a komplex személyiségfejlesztést: a kiemelt figyelmet igénylő, ezen belül a különleges bánásmódot igénylő gyermek /SNI, BTMN, kiemelten tehetséges gyermek/, valamint a HH, HHH gyermekek fejlesztését.
- A pedagógus törekszik önismeretének saját személyiségének fejlesztésére, tudatosan figyel egészségének megőrzésére.

- Folyamatosan törekszik szakmai felkészültségének fejlesztésére.
- Jól tájékozódik a pedagógiai és szaktárgyi irodalomban, képes értelmezni e területek kutatási, fejlesztési eredményeit.
- Képes és nyitott egyszerű kutatási módszerek kipróbálására és alkalmazására.
- Kihhasználja a továbbképzési lehetőségeket, teljesíti a 7 évente kötelező képzéseket.
- Tájékozott a szakterületeken és a pedagógus hivatáshoz kötődő információs forrásokról /IKT/ szervezetekről és ezek elérhetőségéről. Ezeket a forrásokat készség szinten használja szakmai munkájában.
- Használja az információs és kommunikációs technológiák /IKT/ adta lehetőségeket.
- Rendszeresen tájékozódik az óvodai nevelést képesség fejlesztést támogató digitális technikai eszközökről és alkalmazza is azokat.
- Szakmai kapcsolatokat alakít ki intézményen belül és kívül is.
- A pedagógus a csoportjában felmerülő konfliktusokat felismeri, helyesen értelmezi és hatékonyan kezeli. Csoportjában tudatosan alkalmazza a konfliktus megelőzés módszereit.
- Értékelése objektív, érthető, következetes, egyénre szabott, folyamatos visszajelzéseket ad a gyermekeknek, a pozitívumokra épülő, differenciált, fejlesztő értékelést részesíti előnyben.
- Fontosnak tartjuk az élethosszig tartó tanulást, mindenkinek az érdeklődéséhez mérten.
- Az előmeneteli rendszerrel az életpálya modell megvalósítása.

Az óvodapedagógusok továbbképzési irányultsága

A pedagógus munkatársak továbbképzései biztosítják az intézmény pedagógiai célkitűzéseinek elérését, a munkatársak egyéni elképzelésével összhangban.

- Az óvodapedagógusok folyamatos szakmai fejlesztése, tudásának megerősítése, melynél figyelembe kell vennünk a pedagógus érdeklődését.
- A továbbképzési tervben meghatározottakhoz való közelítés.
- Kiemelt feladatnak tekintjük a továbbképzések terén egyre képzetebb pedagógusokkal való munkát.
- A részvétel önkéntes, a feladattal való azonosulás, a tapasztalatok munkába való beépítése a lehetőségeinkhez mérten valósuljon meg.
- Önállóan képes az óvodapedagógiával kapcsolatos átfogó szakmai kérdések átgondolására.

„Ne kényszerrel oktasd a gyermekeket, hanem játszva úgy, hogy előbb fürkészd ki hajlamaikat.”

/Platon/

I.6. A NEVELŐMUNKÁT KÖZVETLENÜL SEGÍTŐ MUNKATÁRS SZEREPE

Dajkák és pedagógiai asszisztens

Az óvodapedagógussal szorosan együttműködve, az óvónők irányítása mellett a gyermekek napirendjéhez igazítva végzik tevékenységüket. A nevelést tudatosan segítik, mert ismerik a nevelés célját, feladatát, módszerét. A nevelő munkában társ és segítő, az óvodapedagógussal összehangolt munkájuk döntően hozzájárul az eredményes óvodai neveléshez. Fontos a nevelési év indítása előtti és az év közbeni folyamatos munkatársi megbeszélés. A gyermekek gondozási, nevelési, igényei, képességei eltérőek, ezért az általuk tanultak és az óvodapedagógus útmutatásai alapján a gyakorlatban jól érvényesítik az egyéni bánásmód elvét. Ismerniük kell a gyerekek egyéni sajátosságait, szükségleteit, türelemmel, segítségadással fokozatosan alakítani szokásrendszerüket, ösztönözve az önállóságra. Gyermekszertő viselkedésükkel, személyiségükkel, kommunikációs és beszédmintájukkal hatnak az óvodás gyermek fejlődésére. Kulcsfontosságú a tapintat és az elfogadás. Ellátnak munkavédelmi, környezetvédelmi, takarítási, szervezési és étkezéssel kapcsolatos feladatokat. Folyamatos szakmai fejlesztésben részesüljenek, melyet különböző továbbképzéseken sajátítanak el.

II. PEDAGÓGIAI PROGRAM

II.1. GYERMEKKÉP

Dorothy Law Holtz:

Egy élet a kezében

Ha a gyermekek kritizálva élnek,
Megtanulják, milyen megbélyegzettnek lenni.
Ha a gyerekek ellenségeskedésben élnek,
Megtanulnak veszekedni.
Ha a gyerekek kicsúfolva élnek,
Megtanulnak bűnösnek lenni.
Ha a gyerekek toleráns légkörben élnek,
Megtanulnak bizalommal élni.
Ha a gyerekek megdicsérve élnek,
Megtanulják megbecsülve érezni magukat,
Megtanulnak hinni.
Ha a gyerekek hitelesen élnek,
Megtanulják, mit jelent szeretni.
Ha a gyerekek elfogadva és barátságban élnek,
Megtanulják megkeresni a világon.

Az óvodai nevelésünk központjában a gyermek áll. Az ember, a gyermek mással nem helyettesíthető, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre. A gyermeket fejlődő személyiségnek tekinti, akinek fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg. Az egyéni és az életkoronként változó sajátosságokat figyelembe véve elégüljenek ki a gyerekek testi, szociális és lelki szükségletei.

Szeretnénk olyan gyermekeket nevelni, akik rendelkeznek az életkoruknak megfelelő ismeretekkel a szűkebb és tágabb környezetükről, a népi hagyományokról, a mese-vers, dal-zene, mozgás kapcsán.

- Testileg, lelkileg egészségesek és kiegyensúlyozottak
- Az egyes tevékenységekben kreatívak
- Az új ismeretek befogadására nyitottak
- Elfogadják a közösségi élet szabályait és képesek társaikkal együttműködni.
- A gyermekek a környezet iránt érdeklődő, természetszerető, tevékeny tagjai a közösségnek.
- Védik és ápolják környezetüket.
- A különbözőségekkel természetes módon együtt élnek, koruknak megfelelően szolidáris játszótársak, elfogadják társaikat.
- A gyermeki személyiséget az elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi.
- Mozgásuk harmonikus, összerendezett
- Egészséges énképpel rendelkeznek
- Tevékeny, képes javítani tévedésein, tiszteletben tartja a közösségi élet szabályait
- Gondolatait érthetően fejezi ki anyanyelvén, szókinccse gazdag
- Konfliktusait erőszakmentesen próbálja rendezni, képes az együttműködésre
- Kezdeményező, bátor, önálló véleményalkotásra képes
- Tudatában van cselekedetei, szavai következményeinek

II.2. ÓVODAKÉP

Az óvodás korú gyermekek nevelésének elsődleges színtere a család. Óvodánk nevelőtestületének célja az értékteremtés és értékmegőrzés.

Az óvodás gyermekek vonzódnak az új élményekhez, alkotó tevékenységekhez, ezáltal bővülnek ismereteik, kialakulnak alapvető személyiség vonásaik. **Minél több élményhez jutnak, tapasztalatokat szereznek a környezetükből, annál inkább alakul ki pozitív viszonyuk, harmonikus kapcsolatuk a külső világgal, a természettel. Ezáltal képessé válnak az életkoruknak megfelelő tájékozódásra, eligazodásra.**

Ezeket az értékeket mi nevelők közvetítjük a gyermekek felé a tapasztalatszerzéssel, tevékenykedtetéssel a közvetlen környezetből. Így az, hogy milyen lesz a jövő nemzedéke rajtunk, óvónőnkön is múlik. **Az évszakok változásaihoz, a népi hagyományőrzéshez, a külső világ megismeréséhez kapcsolódó, szervezett kirándulásokon kialakulnak a gyermekekben azok a magatartási formák, amelyek a természeti környezet megóvásához, megbecsüléséhez szükségesek.**

Olyan óvodát szeretnénk, amely:

- A családokkal együttműködő.
- A gyermek érdekét figyelembe véve 3 éves kortól az iskolába lépésig elősegíti a gyermeki személyiség kibontakoztatását az eltérő fejlődési ütem figyelembe vételével.
- Gyermekek centrikus.
- Szeretetteljes, nyugalmat árasztó.
- Családias, biztonságérzetet adó.
- Az egyéni képességek kibontakoztatását az egyéni fejlesztés tudatos megtervezésével, az egyéni érési ütem figyelembevételével elősegítő.
- A játékot, játékoságot előtérbe helyező.
- A másságot elfogadó, befogadó alkalmazotti közösség biztosítja a gyermekek optimális szükségleteinek kielégítését.
- A közösségi együttélés szabályait, hagyományait kialakító és megőrző.
- A szűkebb és tágabb környezet megismerését, védelmét, ápolását elősegítő.
- Érzelmileg biztonságot nyújtó, derűs
- A gyermekek szociális érzékenységét fejleszti

- Közös élményekre épülő tevékenységekkel az önzetlenség, segítőkészség, figyelmesség érzését erősítő
- A gyermekek környezettudatos magatartásának kialakulását támogató
- A tehetség korai felismerését, gondozását megvalósító

II.3. NEVELÉSI CÉLUNK, ALAPELVEK

Célunk az óvodába járó gyermekek egészséges, harmonikus személyiségfejlesztése az életkori és egyéni fejlődési ütem szem előtt tartásával, a családdal szorosan együttműködve a sikeres iskolai beilleszkedéshez szüksége testi, szociális, pszichikus érettség eléréséhez.

- A gyermeket tisztelet, elfogadás, szeretet és megbecsülés övezi.
- Célként jelenik meg a közvetlen és a tágabb környezetre gyakorolt hatás szélesítése, a helyes és egészséges életvitel, a környezetbarát szemléletmód tudatosítása, népszerűsítése.
- Környezettudatos szemléletük és magatartásuk megalapozása.
- Az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai intézkedéseknek a gyermek személyiségéhez kell igazodniuk.
- Az óvodában komplex nevelés folyik.
- A valódi tudás az, amit a gyermek maga fejt meg és a cselekvésen keresztül sajátít el. Fontos, hogy minél több természetes környezetben szerzett tapasztalathoz jusson, élményeket élhessen át és természetes kíváncsiságát kielégíthesse.
- Az anyanyelvi nevelés áthatja a teljes óvodai nevelést.
- A tágabb és a szűkebb környezet közvetlen, tapasztalati úton való megismerésével, szépségének megláttatásával lehet elérni, hogy a gyermek tisztelje, szeresse és óvja a környezetét, bátran alakítsa azt anélkül, hogy kárt okozna benne.
- A gyermek fejlődésének feltétele az érzelmi biztonság. Ezt a gondoskodó szeretet, a folytonos, stabil biztonság, egyéni, differenciált bánásmód, személyes, bensőséges kapcsolat biztosítja, amely minden gyermeket megillet.
- Meghatározó a megfelelő életvitel, az egészséges életmód iránti igény kialakítása. A gyermek számára biztonságot nyújt a stabil, következetes, de rugalmasan kezelt szabály-, és szokásrendszer. A jó szokásrendszer segíti, hogy a körülötte lévő szűkebb és tágabb környezetben az emberi érintkezés alapvető szabályait elsajátítsa.

- Az óvodáskorú gyermek viselkedését érzelmei befolyásolják, ezért fontos, hogy a gyermekekkel és a felnőttekkel való kapcsolatok során pozitív hatások, élmények ériék.
- A különleges bánásmódon igénylő gyermek is teljes értékű ember.

Az alapelvek megvalósítása:

- Érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes, elfogadó óvodai légkör megteremtése.
- A gyermeki szükséglet kielégítése.
- A testi, szociális és értelmi képességek fejlesztése
- A differenciálás beépülésével a teljes óvodai életbe.
- A szűkebb és tágabb környezet megismerése, amely a hazaszeretet és a szülőföldhöz való kötődés alapja.
- A beszélőkedv és a beszélő aktivitás megőrzése.
- Az egészséges életmód megalapozása: helyes tisztálkodási és táplálkozási, öltözködési szokások kialakítása, a mozgásigény kielégítése, a nyugodt pihenési idő biztosítása.
- Az óvodáskorú gyermek legfőbb tevékenységi formája a játék, amelynek hatására a társas kapcsolatai kialakulnak a közös tevékenységekben, ahol megtanulják az alkalmazkodást, az együttműködést, az önérvényesítés helyes arányát.

II.4. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI

„Tekintsd úgy az embert, mint egy fölmérhetetlen értékű kincsekkel teli bányát.

Egyedül csakis a nevelés képes arra, hogy feltáruljanak a kincsei, s azok az emberiség javára váljanak”

/ Bahá u'lláh /

A gyermeket különleges védelem illeti, tisztelet, elfogadás, szeretet övezi és az így kialakult kölcsönös bizalom segítségével, szabadon fejezheti ki önmagát.

Óvodánk kiemelt nevelési területe:

A környezet és természet megismertetése, megszerettetése, védelme, tapasztalatszerzés a közvetlen környezetből a külső világ felfedezése során, valamint harmonikus kapcsolat kialakítása a természettel.

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése.

Ezen belül:

- ◆ egészséges életmód alakítása,
- ◆ érzelmi, erkölcsi és közösségi nevelés,
- ◆ anyanyelvi, - értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

II.4.1. AZ EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD ALAKÍTÁSA

Az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlen zsír - tartalmú ételek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak kialakítására törekszünk.

Az óvodai nevelés feladatai.

- egészséges, és biztonságos környezet teremtése,
- a testi, lelki, mentális egészség fejlesztése, megóvása,
- egészséges táplálkozásra törekvés,
- a gyermek gondozása, a személyi és környezeti higiénia fejlesztése, testi szükségleteinek kielégítése
- elegendő idő, hely és eszköz biztosítása mozgásigényük kielégítéséhez, a mindennapos testmozgáshoz, lehetőleg a szabad levegőn
- a gyermeki testi képességek fejlődésének segítése
- egészségmegőrzés szokásainak alakítása, kiemelve lelki egészségük védelmét, feltételeinek megteremtését,
- szükség esetén speciális gondozó, prevenció és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása érdekében a megfelelő szakemberhez történő irányítás.
- egészséget választó képesség alakítása
- egészséges életvitel igényének alakítása az egészségprojektünk alkalmazásával

- környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása
- egészséget károsító tényezők felismerése, kerülése
- a baleset- megelőzés és elsősegélynyújtás

GONDOZÁS

- A gondozás, az óvodai élet meghatározó feladata. Az óvodapedagógus gondolkodik arról, hogy a csoportban a lehetőségekhez mérten a gyerekek rendezettek, tiszták legyenek.
- Csoportjában jól átgondolt szokás-, és szabályrendszert alakít ki, mely igazodik a csoport fejlettségéhez és az egyén szükségleteihez.
- Gondoskodik a szokások betartásáról, ill. betartatásáról.
- A csoportban összehangolt az ott dolgozó felnőttek munkája.
- Nem minősítjük a gyerekek otthonról hozott szokásait.

PIHENÉS

- A pihenéshez biztosítani kell a nyugalmat és a csendet.
- Az alváshoz tiszta levegőre van szükség, ezért lefekvés előtt alapos szellőztetés szükséges.
- Elalvás előtt az óvodapedagógus mindig mesét mond, majd énekel vagy halk altatózene szól.
- A gyermekek mindig az évszaknak megfelelő pizsamában fekdjenek le.
- Pihenés alatt az óvodapedagógus /ped.asszisztens, dajka/ tartózkodik a csoportban.
- Tiszteletben kell tartani a gyermekek egyéni szokásait /otthonról hozott „alvóka”, amely nem veszélyezteti a gyermek testi épségét/
- Az ébredést a csoportok egyénileg tervezik. Rugalmas ébredést biztosítunk a gyermekek számára.
- Délután minimum 1 órát minden gyereknek pihenéssel kell töltenie.

LEVEGŐZÉS

- A szabad levegőn való rendszeres tartózkodás növeli a gyermekek ellenálló képességét.
- Kedvező időjárás esetén a játékot, a foglalkozásokat is töltsék a szabadban, az óvodapedagógus rugalmas elbírálása alapján.
- Naponta minimum 1 órát a szabadban szükséges tartózkodni, kivéve a szélsőséges időjárás esetén /Pl.: erős UV sugárzás, -10 °C alatti hőmérséklet, sűrű köd, viharos erejű szél, eső/
- A szabad levegőn való tartózkodás télen sem maradhat el.

TÁPLÁLKOZÁS, ÉTKEZÉS

- Feladatunk, hogy megismerjük a gyermekek táplálkozási igényét és a kezdeti időben fogadjuk el, ha a gyermek válogat, ismerkedik a különböző ételekkel. Később ösztönözzük a gyermekeket az ételek megkóstolására, de ne kényszerítsük az étel elfogyasztására.
- A gyermek a táplálkozási szokásokat a családban sajátítja el. Ezek a szokások sokfélék, ezért feladatunk, hogy a helyes étkezési szokásokat kialakítsuk, ill. megerősítsük.
- Az egészséges táplálkozási szokások kialakításánál figyelünk:
 - a kellő mennyiségű folyadék bevitelére, a gyermekek bármely időszakban igények szerint ihassanak vizet
 - az egyéni szükségletekre, érzékenységre
 - az étkezések nyugodt, derűs légkörére
 - az esztétikus terítésre
 - a gyermekek egyéni fejlettségük alapján kapjanak evőeszközöket /kanál, villa, kés/
 - ebédnél a nagycsoportosok már önállóan szednek a levesestáliból

ÖLTÖZKÖDÉS

Az öltözködésnél fontos, hogy a megfelelő ruhadarabok fel-, levételével a gyermekek maguk is képesek legyenek a hőérzetüknek megfelelően változtatni, a kisebbek pedig jelezni ezt az igényüket. Felhívjuk a szülők figyelmét is a réteges és praktikus öltözködésre.

Példamutatással, felszólítással az önállóságra törekszünk, de életkortól és képességeiktől függően nyújtunk segítséget az öltözködésnél, vetkőzésnél. Vigyázzanak a ruhájuk, cipőjük tisztaságára. Képességeiktől függően önállóan húzzák fel-le a cipzárat, gomboljanak, cipőjüket kössék be.

TESTÁPOLÁS, TISZTÁLKODÁS

Ezen a területen is más-más tapasztalatokkal érkeznek az óvodába a gyermekek. Az esetleges hiányosságokat példamutatással, segítségadással, a szükséges feltételek biztosításával igyekszünk pótolni. A bőrápolás, a fogmosás, a hajápolás, az orr tisztántartása, a WC használat fokozatosan önállóan ellátott tevékenységgé kell, hogy alakuljon. Ezeknek a szokásoknak a rögzülése is következetességet, rendszerességet követel meg.

A KÖRNYEZETTUDATOS MAGATARTÁS

- Tapasztalatnyújtás, élmények biztosítása
- Igényesség kialakítása önmaga és környezete iránt.
- Takarékosra ösztönzés /vízhasználat/, a tevékenységekhez szükséges anyagok takarékos használata /barkácsolás/.
- Az épített és természeti környezet védelmének, óvásának megtanítása.
- Igényesség kialakítása önmaga és környezete iránt.

Az óvodapedagógus feladatai:

- gondoskodjon a gyermek gondozásáról, az egészségmegőrzés szokásainak alakításáról, testi szükségleteinek kielégítéséről,
- törekedjen az óvodai és családi gondozási szokások összehangolására
- törekedjen a kulturált és egészséges élet feltételeinek megteremtésére,

- biztosítsa a rendszeres szellőztetést a csoportszobában,
- mutasson az óvónő hiteles magatartást, mintát, példát a gyerekeknek
- alakítsa és fejlessze a gyermekek tisztaság iránti igényét, biztosítson személyi higiéniai felszerelést minden gyermek részére
- fordítson különös figyelmet a hátrányos szociokulturális körülmények közül érkező gyermekek fejlődésére, gondozási szokásaik megalapozására, a kézmosás szokássá fejlesztésére .
- mélyítse el a gyermekkel a kapcsolatot tisztálkodás közben, beszélgessenek, nevezze meg a testrészeket, alakítsa a testfogalom képzetét,
- teremtsen meg az intimitást egyes szituációkban, s így nyújtson biztonságot a gyermeknek (szükség szerint a testápolás pótlása),
- a fokozatosság elvének betartásával törekedjen arra, hogy a gyermekek egyre önállóbban elégítsék ki szükségleteiket, végezzék tisztálkodási teendőiket,
- alakítsa rugalmasan a gyermekek napirendjét, biztosítsa a folyamatosságot és a megfelelő életritmust,
- ügyeljen a kulturált étkezés feltételeinek meglétére, szokások betartatására
- biztosítsa a gyermekeknek a nap bármely időszakában folyadékot
- tegyen meg mindent a balesetek megelőzése érdekében, figyeljen a gyermekek egészséges és biztonságos környezetére,
- kezdeményezzen különböző mozgásos tevékenységeket, amelyek elősegítik a gyermek mozgásigényének kielégítését és harmonikus mozgásfejlődését, végezzen minél több tevékenységet szabadban a gyermek edzettségének védelmére (biztosítására),
- biztosítsa a mindennapi testnevelés, levegőzés és udvari mozgás lehetőségét
- segítse megfelelő eszközökkel és módszerekkel a harmonikus és összerendezett mozgás, és a testi képességek fejlődését
- rossz idő esetén is, udvari levegőzés hiányában szellőztetéssel, mozgásos játékokkal, teremtsen lehetőséget a gyermek mozgásigényének kielégítésére
- szervezzen rendszeresen játékokat, kirándulásokat, tapasztalatszerző sétákat a nagyközségeken és környékén
- szervezzen látogatást az orvoshoz, gyógyszertárba, védőnőhöz, megismerve munkájukat, itt szerzett tapasztalatokkal betegségmegelőzés és egészségmegőrzés szokásait alakítsa
- fektessen hangsúlyt a test és érzékszervek védelmére, pl: öltözködésnél, zsebkeendő használat
- alakítsa ki a nyugodt pihenés feltételeit: szellőztetés, csend, elalvás előtti élő szóval elmondott mese, altatók dúdolása

- figyelje folyamatosan a gyermekek testi- lelki állapotát, problémás esetben tegye meg a szükséges intézkedéseket,
- biztosítsa - a szülők egyetértésével - heti egy alkalommal a gyümölcs és zöldségnapot,
- szervezzen mozgásos programot közösen a szülőkkel
- ha szükséges vonjon be megfelelő szakembereket, prevenció és korrekció testi nevelési feladatok ellátására.
- segítse kialakítani az óvodások közreműködésével, a gyermekek szüleinek egészséges életmódra való igényét,
- alakítsa ki a gyermek egészségnevelésének, egészségének védelme, edzése érdekében derűs, nyugodt, érzelmi biztonságot nyújtó légkört
- fordítson figyelmet a gyermekek lelki állapotára,
- szervezzen mentálhigiénés, csoportfejlesztő játékokat,
- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása.

A fejlődés jellemzői az óvodás életkori szakasz végére /Sikerkritériumok/

A gyermekek:

- önállóan mosnak kezet, használják a körömkefét
- önállóan mosnak fogat, a fogápoló szereket tisztán tartják
- önállóan használják a WC-t
- önállóan öltöznek, vetkőznek
- ruhájukat, polcukat rendben tartják
- szükség szerint használják a zsebkendőt
- betartják a kulturált étkezés szabályait
- helyesen használják az evőeszközöket
- ügyelnek az étkező asztal esztétikumára, saját személyi higiéniájukra
- megfelelő sorrendet tartanak a tevékenységek között
- szokássukká válik a rendszeres tisztálkodás, kulturált étkezés
- ügyelnek saját személyük és környezetük rendjére
- felismerik az egészségüket károsító tényezőket,
- tapasztalatokat, ismereteket szereznek az egészségmegőrzéssel kapcsolatban
- felismerik az egészséges életvitelhez szükséges viselkedésformákat, tevékenységeket, élelmiszereket
- viselkedésükben megjelennek a környezettudatos magatartás elemei
- fejlődnek önvédő, és önellátó képességeik- egészség, önállóság - fizikai önkiszolgálási képességek

II.4.2. AZ ÉRZELMI, AZ ERKÖLCSI ÉS AZ ÉRTÉKORIENTÁLT KÖZÖSSÉGI NEVELÉS

Az óvoda, a gyermek nyitottságára épít és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhöz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére. Az óvoda az első közösségi szintér ahol a gyermek, hasonló életkorú társakkal van együtt. A szocializálódás szempontjából ez döntő jelentőséggel bír, és hosszú távú kihatásai vannak.

Az óvodás gyermek jellemző sajátossága a magatartás érzelmi vezéreltsége. Fontos, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott szeretetteljes légkör vegye körül. A gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus és az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, viselkedése modellértékű a gyermek számára.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

Egyéni szükségleteik figyelembe vételével a közösségben együttműködni tudó, másokat tiszteletben tartó, önmagát vállaló egyén nevelése.

A szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló, közös tevékenység gyakorlása.

Az óvodai alkalmazottak, ill. a gyermekek kapcsolatát: pozitív érzelmi töltés jellemzi.

Az óvoda egyszerre segíti a gyermek erkölcsi, szociális fejlesztését és az én-tudatának alakulását teret adva, a közösségen belül önkifejező és önértékelő törekvéseinek.

Az óvodapedagógus feladatai:

- fejlessze személyiségét a bizalom, az alkalmazkodás, az önbizalom terén
- teremtsen olyan szituációkat, kezdeményezzen olyan játékokat, ahol fejlődik érzelmi tudatosságuk, önértékelésük,
- fektessen hangsúlyt az önkontroll, az alkalmazkodás gyakoroltatására
- alakítsa fokozatosan a felelősségvállaló képességet
- emelje ki, és ösztönözze a kezdeményező készséget, az optimizmust, a jó megoldásra törekvést

- segítse elő, hogy a gyerekek könnyen beilleszkedjenek az új környezetbe, közösségbe,
- szervezzen közös kirándulásokat,
- segítse elő, hogy a gyermek tudjon rácsodálkozni a természeti és emberi környezetben megmutatózó jóra, szépre, és mindezt tisztelje, becsülje.
- teremtsen lehetőséget arra, hogy a gyermek megismerje szűkebb, tágabb környezetét, amely a szülőföldhöz kötődés alapja
- teremtsen olyan barátságos légkört, hogy a gyerekek felszabadultan tevékenykedjenek, és érzelmileg kiegyensúlyozottá váljanak,
- ismerje fel a nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, alacsonyabb fejlettségi szinten álló, érzékszervi, vagy mozgássérült, hátrányos helyzetű / halmozottan hátrányos helyzetű / az elhanyagolt gyermekeket, akiknek nevelése speciális ismereteket, sajátos , egyéni törődést igényel.
- szükség esetén irányítsa őket megfelelő szakemberhez (logopédus gyógypedagógus, pszichológus, konduktor, Szakértői Bizottság, Pedagógiai Szakszolgálat, mozgásterapeuta).
- segítse a kiemelkedő képességű gyermekek beilleszkedését (tehetség felismerése)
- szervezzen közös élményekre épülő tevékenységeket
- alakítson ki a szülőkkel olyan partneri kapcsolatot, hogy a felmerülő problémákat egymásban bízva próbálják megoldani
- segítse a gyermekek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, én tudatának alakulását, engedjen teret önkifejező, önértékesítő törekvéseinek.
- fejlessze empátikus képességüket
- teremtsen lehetőséget arra, hogy a gyermek kielégítse természetes társas szükségleteit, nevelje a gyermeket a különbözőségek elfogadására, tiszteletére.
- hagyja a gyermekeket önállóan dönteni, választani
- segítse elő a "mi" tudat alakulását,
- segítse elő a gyermek erkölcsi tulajdonságainak - együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség - és akaratának, önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának kialakulását, szokás- és normarendszerének megalapozását.
- biztosítsa a gyerekeknek a szabadidős tevékenységek közötti szabad választást,
- Az óvoda nevelje a gyermeket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól
- tartsa tiszteletben a családok világnézeti és vallási szokásait
- alakítson ki a csoporton belül hagyományokat, közösségi szokásrendszert, érvényesítse a differenciált bánásmódot,

- tartsa számon a születésnapokat, ünnepeljék azokat közösen, tanítsa a gyerekeket hosszan hiányzó társaik számon tartására.

A fejlődés jellemzői az óvodás életkori szakasz végére / Sikerkritériumok/

A gyermekeknek:

- Egészséges önkontrollal rendelkeznek, önbizalmuk, tartásuk van.
- Életkoruknak megfelelő érdekérvényesítő képességgel rendelkeznek.
- Vannak barátai, jól érzik magukat a közösségben.
- Udvariasan közlik kívánságaikat, kéréseiket.
- A csoportba érkező vendégeket szeretettel fogadják, köszönnek, tisztelettel viselkednek a felnőttekkel.
- A játékot és a többi eszközt megosztják társaikkal.
- Számon tartják társaik hiányzását, érdeklődnek utánuk.
- Igénylik a kialakult szokásrendszer alkalmazását.
- Konfliktus helyzetben önállóan megpróbálnak egyezkedni, dönteni, megoldást találni.
- Alapvető erkölcsi tulajdonságaik megjelennek.
- Szociálisan éretté válnak az iskolába lépésre.
- Képesek: együttérzésre, együttműködésre, megértésre, önzetlenségre figyelmesek, segítőkészek.
- Akarati tulajdonságaik, érzelmi tudatosságuk folyamatosan fejlődik: alkalmazkodás önállóság, önfegyelem, megbízhatóság, lelkiismeretesség, kitartás, feladattudat, szabálytudat

A BEFOGADÁS

Óvodánkba bölcsődéből, családból egyaránt érkeznek gyermekek, ritka esetben nevelőszülőtől is. Egészséges, ép fejlődésű kisgyerek számára inkább izgalom, esetenként félelem, szorongás az újtól, mintsem feladat az óvodába kerülés.

Az óvodapedagógus feladatai a gyermek óvodába fogadása esetén:

- Már a beiratkozáskor megismerkedünk a kisgyerekkel, megismertetjük a csoportszobát, hogy az óvoda barátságos, vonzó, játékszerekben bővelkedő képe

maradjon meg az emlékezetükben. Ekkor már egy ajándékot (bábót stb.) kapnak, amivel már az első pozitív kapcsolatot szeretnék megalapozni.

Járvány miatti veszélyhelyzet esetén:

- online beiratkozás
- új szülőknek szülőértekezlet tartása az udvaron a mindenkori járványügyi szabályok betartásával
- beszoktatás rövidített időtartamban (szülők nélkül)

Programunkban kiemelten kezeljük az óvodához szoktatás kérdését.

Beíratást követően az új szülőknek szülői értekezlet keretében tartunk tájékoztatást az óvodai életről, helyi sajátosságainkról.

Ezt követően családlátogatás keretében ismerkedünk meg a gyermekkel, családjával, annak közvetlen környezetével, mert ez is szükséges ahhoz, hogy a gyermeket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások ériék. Óvoda kezdéskor a fő elv a folyamatosság, fokozatosság.

A beszoktatás a gyermek igénye, az óvodapedagógus „meglátása” szerint a szülővel együtt történik. Az anyás beszoktatást szorgalmazzuk, de ez esetben is a szülő dönt:

- folyamatosan, legalább egy héten keresztül ismerkednek az óvodai élettel
- az óvodában töltött időt folyamatosan növeljük / 1-2 óráig, majd az udvari játékig, ebéd időig az első héten/
- az óvodában történő alvás lehetőleg egy hét óvodában tartózkodás után kezdődjön meg, amikor már van kötődése az óvó nénihez, gyermekekhez
- a gyermekek kedvenc játékukat, biztonságukat fokozó tárgyukat magukkal hozhatják
- ezen idő alatt lehetőség szerint mindkét óvodapedagógus tartózkodjon a csoportban

Ebben az időszakban az óvodapedagógusok legfőbb támasza a dajka, aki szeretettel, biztonsággal, megértéssel fordul a gyerekek felé.

Ezeket a feltételeket akkor is biztosítjuk, ha a gyermek 3 éves kora után kerül óvodába.

II.4.3. AZ ANYANYELVI, AZ ÉRTELMI FEJLESZTÉS ÉS NEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSA

ANYANYELVI NEVELÉS

Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció az óvodai nevelés egészében kiemelkedő jelentőségű. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása a beszélőkörnyezet mintaadásával, szabálykövetéssel, dicséréssel, ösztönzéssel történik.

Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben: Az anyanyelv megtanítja a gyermekeket a családhoz, a nemzethez való tartozás átélésére, kifejezésére. Az anyanyelv áthatja életük minden mozzanatát. Gyakori mondókázással, mindennapos meséléssel, énekléssel, hagyományápolással, - népi dalos játékokkal a gyermekek intenzívebben részesülnek az anyanyelv élményében.

Logopédiai feladatok: beszédhibák szűrése, diszlexia szűrés, szükség esetén logopédiai megsegítés (mind három korcsoportban).

Az anyanyelvi nevelés magába foglalja:

- a gyermekek természetes beszéd- és kommunikációs kedvének fenntartását,
- a metakommunikáció fejlesztését
- a gyermekek meghallgatására ösztönzését
- a gyermeki kérdések támogatását
- az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére nevelést,
- az óvoda nevelőközösségének mintaadó beszédkultúráját,
- tapasztalatok, élmények verbális kifejezésének biztosítását.
- az óvodapedagógus minta értékű beszédét
- új szavak, kifejezések (szókincs) elsajátítását
- mesehallgatás kezdeményezését
- megfelelő irodalmi értékkel bíró gyermekversek gyakorlását
- „könyves környezet” biztosítása

Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása - helyes mintaaddal - az óvodai nevelés egészében kiemelt jelentőségű. Különösen a beszédkedv fenntartására, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések érvényesülésére, s a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani. Meggyőződésünk, hogy a kellő nyelvi

fejlettséggel rendelkező gyermekek lesznek képesek az alap kultúrtechnikák elsajátítására, az értékek befogadására.

Az anyanyelvi nevelés fokozott előtérbe hozása, ezen belül:

- a verbális, és nonverbális kommunikáció fejlesztése, különös figyelemmel a beszédértés (meseértés) és megértetés, beszédészlelés fejlesztésére,
- a hiteles pedagógus személyisége modell értékű a gyermekek számára.

Az anyanyelvi nevelés azért is kiemelt jelentőségű terület, mivel a nevelés tartalmi eszközein keresztül hat és valósul meg, ezért valamennyi területtel szoros kapcsolatban áll (O.N.A.P.). A szociokulturális háttér miatt is fontos jelentőségű óvodánkban. Segíti a gyermekek önbizalmának kifejlődését, szociális kapcsolatainak kialakítását és elősegíti a gyermekek iskolai tanulásának zökkenőmentes megkezdését. A fejlesztésnek a gyermekek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára, meglevő tapasztalataira, építve, élményekhez kapcsolódva, és tapasztalatszerzéssel egybekötve lehet értelme.

Az anyanyelvi nevelésünk részét képezi:

- dramatikus játékok
- népi dalos játékok
- népmese
- népzene, népdal
- bábjáték
- külső világ tevékeny megismerése
- hagyományápolás, - őrzés, - teremtés
- anyanyelvi játékok

A mindennapi játék az a terület, amelyen keresztül az anyanyelv eljut a gyerekekhez.

ÉRTELMI NEVELÉS, FEJLESZTÉS MEGVALÓSÍTÁSA

- a hátrányos szociokulturális környezet mind gyakoribb előfordulása miatt a tanulási zavar veszélyeztetettség korai szűrése és kompenzálása, s az ehhez szükséges személyi és tárgyi feltételek megteremtése,
- a kiemelkedő képességű, korai tehetség jeleit mutató gyermek differenciált fejlesztése
- alapvető célunk a tudásvágy kialakítása,
- a gyermek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, és az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezés, figyelem, képzelet, gondolkodás), a kreativitás fejlesztése.

- a gyermekek érzelmi, erkölcsi, értelmi fejlődésének segítése,
- pozitív személyiségjegyek megalapozása.

Óvodánk a gyermek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára, mint életkori sajátosságra építve biztosítja a gyermekeknek azokat a változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül tapasztalatokat szerezhetnek a természeti és társadalmi környezetről. Mindennapi tevékenységeink alkalmával a gyermekek spontán szerzett tapasztalataikat, ismereteiket rendszerezik, bővítik, fejlesztik értelmi képességeiket (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és alkotóképességüket.

Az értelmi fejlesztés cselekvéses formán keresztül kerül megvalósításra. Kihasználjuk a játékban rejlő összes fejlesztési lehetőséget. Ezek során, a gyermekek a különböző tevékenységekben és élethelyzetekben szerzett tapasztalatokat és ismereteket alkalmazhatják, gyakorolhatják.

Az óvodapedagógus feladatai:

- a kapcsolatteremtésben-, és tartásban tudatosan alkalmazza eszközként a verbális kommunikáció mellett a nem verbális kommunikációt
- valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása
- alakítson ki a gyerekekkel szeretetteljes viszonyt, jó csoportlégbört, mert ez a beszédkapcsolatok kialakulásának alapja,
- türelmesen és figyelmesen hallgassa végig a gyermekek mondanivalóját, ismerje, szeresse anyanyelvét, fejlessze anyanyelvi kultúráját, beszélgessen sokat a gyerekekkel, válaszoljon kérdéseikre - alkalmazza az értő figyelmet;
- figyeljen a beszéd, szöveg megértés fejlesztésére,
- bővítse a gyerekek szókincsét, fejlessze a mondatalkotást és a párbeszédképességet,
- illesszen be a nevelési napok folyamán minél több anyanyelvi játékot, lépjen fel határozottan a nyelvi pongyolaság ellen, legyen elfogadó, kezdeményező, együttműködő, ismerje meg a családok anyanyelvi kultúráját,
- próbálja serkenteni az alig vagy keveset beszélő gyerekek beszédkedvét, dicsérje, biztassa őket,

- ösztönözze a gyerekeket élményeik elmesélésére, mondanivalója hiteles és elfogadható legyen a gyerekek számára, figyeljen fel a beszédhibákra, s ha szükséges, kérje szakember segítségét.

A fejlődés jellemzői az óvodás életkori szakasz végére / Sikerkritériumok/

- beszédük tiszta, érthető
- szókincsük gazdag
- szívesen, örömmel beszélgetnek egymással és a felnőttekkel
- beszéd tempójuk, hangerejük megfelelő
- gondolataikat, érzelmeiket érthetően, hitelesen képesek kifejezni
- egyszerű szóbeli feladatokat, kéréseket megérteneek,
- fonéma hallásuk ép
- érdeklődnek a környezet tárgyai, jelenségei iránt,
- a rábízott feladat végrehajtásában kitartóak,
- szándékos figyelmük időtartama, terjedelme életkoruknak megfelelő,
- képesek az elsajátított ismeretek szándékos felidézésére,
- képesek rövid történet szóban történő visszaadására
- képesek a sorrendiség tárolására vizuálisan és akusztikusán,
- problémamegoldó- képességük korának megfelelő,
- várják az iskolát, tudásvágyuk megalapozott

II.5. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEK

Minden gyermek más és más, ezért e szemlélet és gyakorlat alapja a differenciálás, amely egyes esetekben részben a pedagógus, részben más szakemberek által nyújtott speciális bánásmóddal egészül ki. A pedagógiai fejlesztőmunka lényege, hogy a gyermekeknek alapvető joga, sajátos szükségleteinek, állapotának megfelelő segítséget kapjon képességei, készségei kibontakoztatásához, személyiségének védelmének, fejlesztéséhez.

II.5.1. A KÜLÖNLEGES BÁNÁSMÓDOT IGÉNYLŐ GYERMEK / SNI, BTMN, TEHETSÉGES GYERMEK/

SNI, BTMN gyermekek:

Azok a különleges bánásmódot igénylő gyermekek, akiket a Szakértői Bizottság, ill. a Pedagógiai Szakszolgálat vizsgálata alapján, fejlesztésre szorulnak kijelölt szakemberek által /gyógypedagógus, fejlesztőpedagógus, szomatopedagógus, logopédus, óvodapedagógus, konduktor, mozgásterapeuta/. Az óvodapedagógusnak az óvoda mindennapi életében a szabad és szervezett tevékenységek alkalmával fel kell figyelnie, a gyermekek jellegzetes viselkedésmódjaira, értelmi-, és mozgásfejlettségére. A felismert tünet együttesekből következtet az enyhe aktív diszfunkciókra, hiperaktivitásra, potenciális zavarokra stb. A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztését kizárólag megfelelő képzettségű szakember láthatja el (gyógypedagógus, szomatopedagógus stb.). A BTMN-es gyermekek egyéni fejlesztésének ellátását megfelelő képzettségű szakember láthatja el (fejlesztőpedagógus, óvodapedagógus) a Pedagógiai Szakszolgálat véleménye alapján.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Elfogadó környezet biztosítása.
- Minden kisgyermek fejleszhető.
- A gyermek meglévő képességéből kell kiindulni.
- Szoros együttműködés a szakemberekkel.
- A különleges bánásmódot igénylő gyermekkel egyénileg is foglalkozik.
- Szoros kapcsolatot tart a családdal.
- Felismeri a részfunkció zavarokat és megfelelő szakemberhez irányítja.
- egyéni fejlesztés, felzárkóztatás, differenciálás

Tehetséges gyermek

Kiemelten tehetséges az a gyermek, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában van. Magas fokú kreativitással rendelkeznek, felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség. A tehetséges gyermekekre jellemző, a korán megmutatkozó képességek: általános, intellektuális képességek és speciális területek(zenei,

matematikai, mozgás, szociális viselkedés). Óvodáskorban vannak jól olvasó, számoló, kiemelkedően rajzoló, memorizáló, focizó... stb. gyermekek.

Az óvodapedagógus feladatai:

- minden gyermek képességeinek megismerése, fejlesztése, a családi támogatás megnyerése
- a napi tevékenységek differenciált megvalósítása
- általános és speciális képességek komplex fejlesztése
- tapasztalatszerzéshez sokféle lehetőség biztosítása
- kreativitás fejlesztése
- annak elősegítése, hogy a gyermek pozitív én-tudata kialakuljon és megerősödjön

Tehetséggondozás

A nagycsoportosok (6-7 évesek) Polgár Judit által létrehozott Sakkjátszótér tehetséggondozó műhelyében fejlesztjük a gyerekek részképességeit. A Sakkjátszótér program nem sakkoktatás, hanem komplex fejlesztés, tevékenységben megvalósuló tanulás.

Ezeket a tevékenységeket, 10 kiválasztott kisgyermek vesz részt, szülői megbeszélés alapján.

A Sakkjátszótér program főbb fejlesztési területei:

- koncentráció
- algoritmus gondolkodás
- precíz információ feldolgozás
- kreativitás
- stratégia

Az iskolaérettségi kritériumok megjelenése a programban:

- mozgás,- motorikus képességek, finommotorika
- kognitív képességek- érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, tanulás, képzelet, gondolkodás
- anyanyelvi, verbális kompetenciák
- érzelmi, akarat, erkölcsi érzékek
- szociális kompetenciák

A Sakkjátszótér és a komplexitás:

- színismeret
- értékek megismerése
- térirányok
- névismeret

Részt veszünk a helyi intézmények (iskola, óvoda) rendezvényein (rajzpályázatok...), ill. lehetőséget biztosítunk a gyermekek kiemelkedő képességeinek kibontakoztatására, a különböző pályázatokban való részvétellel. Így biztosítva a tehetségcsírák felismerését.

II.5.2. HÁTRÁNYOS ÉS HALMOZOTTAN HÁTRÁNYOS HELYZETŰ GYERMEKEK

Az óvoda nagymértékben hozzájárulhat ahhoz, hogy a hátrányos helyzetű gyerekek esélyei egyenlők legyenek a kortársaikéval. A kisgyermekkorban történő pedagógiai támogatás jelentősen csökkentheti a későbbi iskolai kudarcokat, éppen ezért kiemelten fontos a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek óvodai integrációja.

Az óvodapedagógus feladatai:

- hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekek azonosítása, a jogszabálynak megfelelően
- minél több közösen megélt élmény biztosítása (kulturális, kirándulás)
- a különböző rendezvényekbe, tevékenységekbe minél több hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek bevonása (színház látogatás)
- családokkal való jó együttműködésre törekvés, minél több közös tevékenység, rendezvény szervezése
- szociális segítségnyújtás: jelzés, segítségkérés az önkormányzattól, családlátogatás során tapintatos szükséglet-, és igényfelmérés
- kísérelje figyelemmel a rendszeres óvodába járást és dokumentálja azt
- a hátrányos helyzetű gyermekek egyéni differenciált, felzárkóztató fejlesztése

II.6. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

II.6.1. SZEMÉLYI FELTÉTELEK

Óvodánkban maximális a férőhelyek kihasználtsága, amely 100 főben van meghatározva négy csoportban (2019. szeptemberétől). 2015 szeptemberétől 20/2012. (VIII.31.) EMMI Nkt. 8. §/ törvényi változás értelmében, minden 3. életévét betöltött gyermek jogosult az óvodai ellátásra.

Személyi adottságaink:

Kerekerdő Tagóvoda:

Óvodapedagógus:

- 1 fő tagóvoda vezető / közoktatás vezetői, óvónői, tanítói és fejlesztőpedagógusi szakvizsga/
- 6 fő óvodapedagógus felsőfokú végzettséggel, 4fő Pedagógus I. fokozatban,
- 2 fő Pedagógus II. fokozatban,

Pedagógiai munkát segítők:

- 5 fő szakképzett dajka /3 fő érettségizett, 2 fő pedagógiai asszisztens/
- 1 fő pedagógiai asszisztens
- 1 fő konyhai kisegítő
- 1 fő óvodatitkár

Fontosnak tartjuk az előmeneteli rendszerrel az életpálya modell megvalósítását, az élethosszig tartó tanulást mindenkinek az érdeklődéséhez mérten, ill. az óvoda érdekeinek szem előtt tartásával.

Feladata: A családi nevelés kiegészítése, az óvodás korú gyermekek testi, lelki, szellemi gondozása, nevelése, fejlesztése.

Nevelőmunkánk kulcs-szereplője a pedagógus, akinek személyisége meghatározó a gyermek számára. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Az óvodapedagógus első pillanattól fogva szeretettel, őszintén, a gyermek önálló személyiségét elfogadva, támogatva fordul a gyermekhez, mindig hozzásegítve ahhoz, hogy tovább fejlődjön, többé váljon, és kiteljesítse önmagát. Mintát jelent a gyermek számára. Óvodapedagógusaink a gyermekek érdekét, a családok elvárásait szem előtt tartva, szeretetteljes, egységes nevelési elveket érvényesítenek. Töreksenek az élményszerű és örömteli együttlétek megteremtésére.

Segíti a gyermeket képességei kibontakoztatásában, támogatja abban, hogy önmagával, és környezetével összhangban fejlődjön teljes személyisége.

Óvodánkban a nevelőmunkát nagy szakmai tapasztalatokkal rendelkező, jól felkészült óvónők végzik. Valamennyien nyitottak az új kezdeményezések, ismeretek befogadására. Rendszeresen részt vesznek szakmai továbbképzéseken, sokféle, jól hasznosítható képzésen szereztek tanúsítványt ill. szakvizsgát. Nevelőtestületünk erős, összetartó és stabil. Az óvoda teljes nyitva tartása alatt óvodapedagógus foglalkozik a gyermekekkel.

Az óvónők munkavégzése heti váltóműszakban történik. A tagóvoda-vezető a gyermeklétszám és felnőtt létszám függvényében csoporton kívül dolgozik.

Dajka:

Feladata: az óvodáskorú gyermekek gondozásának segítése óvónői irányítással, a gyermekek közvetlen és közvetett környezetének tisztántartása, az étkezéssel kapcsolatos feladatok ellátása.

Óvodai nevelésünk eredményességéhez nagymértékben hozzájárul a **dajkákkal** kialakított, jól működő, összehangolt szakmai munkakapcsolat. Nagy hangsúlyt helyezünk az általános műveltségükre, valamennyien iskolázottak (szakképzettek, érettségizettek). Legyenek együttműködők a jó munkahelyi légkör megteremtése érdekében. Magatartása legyen példamutató, tartsa tiszteltben és tolerálja a különbözőségeket. Gyermekekkel szemben legyen barátságos, kedves, szülőkkel szemben legyen együtt érző, odafigyelő, együttműködő.

Pedagógiai asszisztens:

Feladata: az óvodáskorú gyermekek gondozásának segítése óvónői irányítással, a gyermekek közvetlen környezetének tisztántartása, az étkezéssel kapcsolatos feladatok ellátása. Közreműködik az intézmény rendezvényeinek szervezésében, lebonyolításában, felügyeli a rábízott óvodást, vigyáz testi épségére. Intézményen kívüli foglalkozások, programok helyszíneire, kirándulásokra, sétákra... kíséri az óvodásokat. Gyakoroltatja az óvodás higiénés és önkiszolgálási tevékenységét. Közreműködik az adminisztrációs teendőkben.

Óvodatitkár:

Feladata: Segíti a tagóvoda vezető munkáját. Az intézmény működésével kapcsolatos ügyintézéseket, adminisztrációs feladatokat lát el.

Gyógypedagógus, fejlesztőpedagógus, szomato-pedagógus, logopédus:

Feladataik: A sajátos nevelési igényű gyermek (SNI), ill. beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel (BTMN) küzdő gyermekek fejlesztése speciálisan képzett szakemberek közreműködését igénylik.

A beszédhibás gyermekekkel logopédus foglalkozik heti 1 alkalommal.

II.6.2. TÁRGYI FELTÉTELEK

Az óvoda épülete, udvari játékeszközei, berendezései úgy vannak kialakítva, hogy a gyermekek biztonságát, kényelmét, szolgálja és megfeleljen változó testméreteinek. Tágas,esztétikus kültéri játékokkal felszerelt óvodaudvarunk jó lehetőséget ad a gyermekek mozgás-, és játékigényének kielégítéséhez. Fűvesített udvarunk alkalmas a foglalkozások egy részének természeti környezetben való megtartására.

Nagy hangsúlyt fektetünk azon speciális eszközök beszerzésére, melyek mozgás és játék igényük kielégítéséhez nélkülözhetetlenek (Ayres terápiais eszközök, mozgáskotta, TSMT - foglalkozások eszközei).

Olyan esztétikus, praktikus berendezési tárgyakkal, játékokkal, anyagokkal vesszük körül a gyermekeket, ahol biztonságban, jól érzik magukat és sokoldalú, harmonikus fejlesztésük megvalósítható.

II.6.3. NAPIREND, HETIREND

Az óvodai élet megszervezésének alapja a **napirend** és a **heti rend**. A gyermek egészséges, a tevékenységben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a heti rend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5-35 perces) csoportos tevékenységek tervezésével, szervezésével valósulnak meg. A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez, tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermekeknek.

Fontos a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása, szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét. Napirendünket a rugalmasság és folyamatosság jellemzi.

A **folyamatosság elve** a következő tevékenységekben valósul meg:

- igény szerinti tízórazás és a zavartalan szabad játék egyidejű jelenléte a napirend szerint történik (párhuzamos tevékenységek)
- az étkezések kezdetét és végét határozzuk meg, a tízórai ezen belül folyamatosan történik önkiszolgálással (tízórai kezdete: 8.30 – vége 9.00)
- a levegőzés és az udvari játék megkezdése, befejezése
- az ebédelés délben a csoporton belül egyszerre zajlik, előtérben helyezve az önállóságot, ill. a naposi munka elsajátítását (középső-, nagycsoportban)
- lefekvéshez készülődés,
- felkelés egyéni szükségleteikhez és a napirendhez igazodva,
- uzsonna,
- az óvónő által kezdeményezett tevékenységbe való bekapcsolódás

Kiemelt szerepet tulajdonítunk a gondozásnak. Az óvodapedagógus ebben a folyamatban is nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, segíti önállóságuk fejlődését, együttműködve a gondozást végző többi munkatárssal. Az óvoda teljes nyitvatartási idejében a gyermekekkel történő foglalkozások mindegyikét óvodapedagógus irányítja, vagy felügyeli.

Napirend:

Stabilitás és rugalmasság jellemzi, mely igazodik a gyermek egyéni szükségleteihez, a különböző tevékenységekhez. A stabilitást, a rendszerességet az azonos időpontban visszatérő tevékenységek jelentik (étkezések időpontja, szabad levegőn tartózkodás, játéktevékenység időtartama stb.). A rugalmasság vonatkozik a tízóraiás módjára (pl.: kötelező testnevelés után egyszerre, más napokon **folyamatosan** történik), az egyéni alvásigény figyelembevételére (folyamatos ébresztés, felkeltés, uzsonnázás), a gyermek alapvető biológiai szükségleteinek rugalmas kielégítésére. Az évszakhoz igazodó napirendben az időkeretek rugalmasan alakíthatók (pl.: a szabad levegőn tartózkodás). A játékidő biztosítása nagyon fontos, különösen téli hónapokban, amikor az udvari játék időtartama rövidebb, több időt töltenek a gyermekek a csoportszobában.

Alapvető szabály, hogy egyéb tevékenységeket (hitoktatás, nyelvoktatás, néptánc) úgy kell megszervezni, hogy az óvodai életrendet figyelembe véve, a nyitvatartási időn belül, de a nevelési időnek nem minősülő időkeretben szervezhető.

NAPIREND

Az életkori összetételtől függően (szept. 1-től márc. 31-ig)

Időkeretek	Tevékenységek		
	3-4 évesek	4-5 évesek	5-6-7 évesek
7 ⁰⁰ -12 ⁰⁰ óraig	SZABAD JÁTÉK – Felajánlott, választható tevékenységek, – Folyamatos tízóraiás, – Mozgásfejlesztés (kötelező), SZABAD JÁTÉK AZ UDVARON	SZABAD JÁTÉK – Választható vagy kötelezően felajánlott tevékenységek – Folyamatos tízóraiás, – Mozgásfejlesztés (kötelező),	SZABAD JÁTÉK – Választható vagy kötelezően felajánlott tevékenységek, – Folyamatos tízóraiás, – Mozgásfejlesztés (kötelező),

		SZABAD JÁTÉK AZ UDVARON	SZABAD JÁTÉK AZ UDVARON
12 ⁰⁰ -15 ⁰⁰ óraig	EBÉD (előtte és utána testápolás kötött formában) PIHENÉS	EBÉD (előtte és utána testápolás kötött formában) PIHENÉS	EBÉD (előtte és utána testápolás kötött formában) PIHENÉS
15 ⁰⁰ -17 ⁰⁰ óraig	SZABAD JÁTÉK (választható vagy felajánlott tevékenységek) UZSONNA (folyamatosan , ahogyan ébrednek) JÁTÉK A SZABADBAN (az időjárástól függően)	SZABAD JÁTÉK (választható vagy felajánlott tevékenységek) UZSONNA (folyamatosan, ahogyan ébrednek) JÁTÉK A SZABADBAN (az időjárástól függően)	SZABAD JÁTÉK (választható vagy felajánlott tevékenységek) UZSONNA (folyamatosan, ahogyan ébrednek) JÁTÉK A SZABADBAN (az időjárástól függően)

Az időkeretek rugalmasan változnak az életkortól és egyéb tényezőktől függően!

NYÁRINAPIREND (június 1-től augusztus 31-ig)

Óvodánk a nyári időszakban egy-két összevont csoporttal üzemel (gyermek létszámtól függően). Napirendünk is rugalmasan igazodik a nyári élethez, az időjáráshoz.

Időkeretek	TEVÉKENYSÉGEK

7 ⁰⁰ -10 ³⁰ óraig	SZABAD JÁTÉK a csoportszobában és az udvaron TÍZÓRAIZÁS a csoportszobában vagy az udvaron, az időjárásnak a függvényében
10 ³⁰ -12 ⁰⁰ óraig	ZUHANYOZÁS, játék, mese, báb, videó mesefilm nézése
12 ⁰⁰ -15 ⁰⁰ óraig	EBÉD (előtte és utána testápolás kötött formában) PIHENÉS
15 ⁰⁰ -17 ⁰⁰ óraig	UZSONNA (folyamatosan, ahogyan felébrednek, illetve jó idő esetén az udvaron); JÁTÉK A SZABADBAN

Igény szerint lehetőséget biztosítunk fényvédő krém használatára (otthonról hozott naptej). Az év közben kialakult szokásrendszert, a nyár folyamán is betartatjuk. A létszámtól, gyermekek kor szerinti összetételétől, az ügyeletbe érkező kisgyerekek (másik óvodából) létszámától függően alakítjuk ki a csoportbeosztásokat.

Heti rend:

A napirendhez hasonlóan a heti rendben is vannak visszatérő, stabil, a rendszerességet, a szokásokat alapozó tevékenységek, de itt is lehetőség van az óvodapedagógusnak a rugalmasságra. A heti rendben a szabad játék időtartamának biztosításával a tevékenységek sokszínű, sokféle variációja lehetséges.

Összeállításának elvei:

A külső világ tevékeny megismerésére folyamatosan kell a lehetőséget biztosítani, de a heti tervben meg kell jelölni az anyagát. Ehhez kell kapcsolódnia a felajánlott, választható művészeti (mese-vers, ábrázolás) tevékenységeknek, amelyek a szabad játék keretein belül szervezhetők. Minden lehetőséget ki kell használni a környezetvédelem, az értékek megőrzése, és a néphagyományok ápolásának gyakorlására.

Középső,- nagycsoportban heti egy alkalommal kötelező a **mozgás** tevékenység szeptember közepétől. Kiscsoportban novembertől fokozatosan vezethető be, tolerálva a gyermekek eltérő fejlettségét.

Külsővilág tevékeny megismerése, matematikai jellegű tevékenységek, ének, zene, énekes játék, tánc, rajzolás, festés, mintázás, kézimunka, verselés, mesélés tevékenységek hetente egyszer a korosztálynak megfelelően megszervezve történik.

A heti és napirendnek megfelelő rendszerben kerül sor az egy hetes terv és a napi terv elkészítésére. Ez utóbbi elkészítése az egyéni fejlesztés átgondolása érdekében fontos az óvodapedagógus számára.

II.7. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

II.7.1. JÁTÉK

„A leghatásosabb nevelés, ha egy gyerek szép dolgokat játszhat” /Platon/

Mivel a játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége - ez nevelésünk leghatékonyabb eszköze. A játékban jelennek meg és fejlődnek azok a sajátosságok, amelyek később a gyermekek magatartására a játékon kívül is jellemzőek lesznek. A gyermek tapasztalatait, élményeit játssza el sajátos, gyakran átalakított formában, ezért kiemelkedő jelentőségű tájékozódó, a pszichikumot, a mozgást, az egész személyiséget fejlesztő, élményt adó tevékenység. A gyermek a külvilágtól és saját belső világából származó benyomásait játékban dolgozza fel.

Mivel a játék a gyermek elemi, pszichikus szüksége, ezért minden nap hosszantartó és lehetőleg zavartalan kielégülését kell biztosítanunk. A játékot kísérő érzelmek közlésvágyat ébresztenek - spontán fejlődik motívum elsajátítási képessége- a gyermekben, és itt válnak közelivé és elfogadhatóvá a viselkedési szabályok. A negatív tapasztalatok feldolgozására is szolgál, így csökken a gyermekben a feszültség. A szabad játék megvalósulásával kiegyensúlyozott gyermeki személyiségek alakítására törekszünk.

A gyermek első igazi játszótársai a családban is és az óvodában is a felnőttek (szülő, illetve óvodapedagógus). Utánozható mintát ad a játéktevékenységre, majd amikor a szabad játékfolyamat már kialakult, bevonható társ marad, illetve segítővé, kezdeményezővé lesz, ha

a játékfolyamat elakad. Az óvodapedagógus jelenléte teszi lehetővé a gyerekek közötti játékkapcsolatok kialakulását is.

Az óvodapedagógus feladatai:

- figyelje a játék folyamatát, játsszon együtt a gyerekekkel, s így tanítsa meg a játék szokásaira;
- előtérbe kell helyezni egész nap folyamán a szabad játék túlsúlyának érvényesülését,
- A játék kiemelt jelentőségének az óvoda napirendjében, időbeosztásában, továbbá a játékos tevékenységszervezésben is meg kell mutatkoznia.
- biztosítson olyan légkört, hogy szabadon, önfeledten játszhassanak a szabályok betartásával;
- A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenlétével biztosítja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását. Mindezt az óvodapedagógus feltételteremtő tevékenysége mellett a szükség és igény szerinti együttjátszásával, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, az indirekt reakcióival éri el.
- A játékhoz megfelelő helyre és egyszerű, alakítható, a gyermeki fantázia kibontakozását segítő anyagokra, eszközökre, játékszerekre van szükség.
- megfelelő csoportlégkört, helyet, időt, eszközöket és élményszerzési lehetőségeket biztosítson a különböző játékformákhoz, a gyakorló játékokhoz, a szimbolikus játékokhoz, konstruáló játékokhoz, a szabályjátékokhoz.

Olyan játékközpontú környezet kialakítása, ahol:

- az egész hely a játéknak van alárendelve, a gyermek számára
- természetes és nem feltételhez kötött, a gyermek az óvodapedagógus mellett egyenrangúan alakíthatja a játékkörnyezetét.
- a gyermek saját játszókörnyezetet hozhat létre, melyben személyisége és annak változásai visszatükröződnek
- a játék szabályait az alakítja, hogy a játék folyamán jelentkező problémák megoldása a gyerekekkel közösen történik
- lehetőség van a saját értékek megmutatására, az önkifejezésre, a környezet alkotó felhasználására.
- segítse a gyerekek önállóságát, önérvényesítését a játéktevékenységekben is;

- törekedjen arra, hogy az egész óvodai nap folyamán sokféle játék indulhasson, szerveződhessen, s a gyermekeknek lehetősége legyen arra, hogy a megkezdett játékot több napon keresztül játszassák,
- serkentse a közös játék kibontakozását;
- alakítsa úgy a feltételeket, hogy különböző életkorú és fejlettségű gyerekek is együtt játszassanak;
- a játék közben adódó veszélyhelyzetek megoldása pozitív legyen, hogy a gyermek közérzete félelemmentes legyen;

belátása szerint tegye lehetővé, hogy elsősorban a kisebbek kedvelt otthoni tárgyaikat is behozhassák az óvodába;

- bővítse olyan esztétikus kivitelű, saját készítésű eszközökkel a játékok választékát, amelyek tartalmassá teszik a játékot;
- gondoskodjék olyan „előhívó kellékek” elhelyezéséről a gyermekek környezetében, amelyek intenzív élményfeldolgozáshoz vezethetnek;
- gondoskodjék olyan eszközökről, kellékekről, anyagokról, tárgyokról, amelyek lehetővé teszik, hogy saját maguk is készítsenek játékokat, megoldásokat,
- cselekvési kombinációkat keresve; álljon állandó érzelmi és intellektuális kapcsolatban a gyermekkel,
- nyújtson minél több élményt, lehetőséget a tapasztalatok szerzésében, amelyek a gyerekek szerepjátékát gazdagítja, pszichikus funkcióit fejleszti;
- jelenlétével nyújtson a játék közben is biztonságot, esetleg védelmet agresszív vagy szorongó gyerekeknek és szükség esetén velük szemben is;
- a játékok elrakását, a rendrakást kezelje rugalmasan;
- biztosítsa, hogy a jó idő beálltával az udvari játékok minél tartalmasabbak legyenek;
- biztosítson feltételeket a mozgás, a prevenció, és képességfejlesztő játékokhoz;
- igyekezzék az elmélyült, és folyamatos játék védelmében valamennyi zavaró körülményt kiiktatni.
- biztosítson lehetőséget a különböző játékfajták feltételeihez

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére / sikerkritériumok/:

A gyermekek:

- a szerepjátékokban, és a konstrukciós játékokban a gyakorlójátékokat csak azok elemeiként, már nem tartósan alkalmazzák;
- megértik a játék szabályait, betartják azokat, önállóan is képesek szabályalkotásra;

- alkalmazkodásra képesek, tevékenységük akadályoztatása esetén újra és konstruktívan próbálkoznak
- konstrukciós játékokban elmélyültek, találékonyak, játékeszközökre vigyáznak, megbecsülik a mások által készített alkotásokat
- játék közben együttműködnek társaikkal,
- találékonyak, konfliktusaikat próbálják önállóan megoldani,
- tevékenységükben kitartóak, tudnak elmélyülten, folyamatosan játszani
- szívesen vállalnak szerepeket, de időnként képesek a lemondásra is,
- igényükké válik a mozgásos játék,
- játék közben is betartják a közösségi élet, a helyes magatartás alapvető formáit, és az illem alapvető szabályait.

II.7.2. A TEVÉKENYSÉGEKBEN MEGVALÓSULÓ TANULÁS

Cél: az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése, fejlesztése részben spontán tevékenység során, valamint nevelési célok érdekében szervezett, természetes és szimulált környezetben kialakított tevékenységekben megvalósuló ismeretszerzés.

Hangsúlyt fektetünk az önállóság- együttműködés konfliktuskezelés- kommunikációs készségek fejlesztésére.

A legfontosabb alapelvünk a pedagógus érték közvetítő szerepe, amely a gyermeki kíváncsiság kielégítése révén, azokat nyitottá, érdeklődővé teszi. Az óvodai tanulás, amely felöleli a pszichés, a motorikus és a szociális tanulást, folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán és szervezett tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, hanem az egész nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban valósul meg.

A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalás lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése. A tanulás alapja óvodában a tanulásra való ösztönzés, motiválás.

A tanulás lehetséges formái az óvodában:

- az utánnézésen alapuló minta- és modellkövetéses magatartás és viselkedéstanulás, cselekvéses tanulás
- a spontán, játékos tevékenykedtetésre épülő tapasztalatszerzés alapját az óvónő vagy a gyermek által kezdeményezett játéksituációk, aktualitások, és a természet körforgása adja. Így válhatnak közvetett módon a gyermek sajátjává a külvilágban szerzett tapasztalatok
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés
- óvodapedagógusok által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés
- gyakorlati probléma-, és feladatmegoldás
- a spontán tanulás alapja a felfedezés, találgatás és a próbálkozás
- olyan keretek között kell megvalósulnia, amely alkalmat ad az elmélyülésre, és lehetőséget a sokszori visszatérésre.

Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során személyre szabott pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását

Az óvodapedagógus feladatai:

- fektessen különös hangsúlyt a gyermekeknek szociális tanulására
- alakítsa ki a tanulást támogató környezetet - megfelelő eszközöket
- szervezzen kirándulásokat, helyszíni tapasztaltatásokat
- tartsa szem előtt az alapkompenciák fejlesztését
- tudatos tervezésében és fejlesztésében vegye figyelembe a gyermekek sajátos érési folyamatát.
- A környezethez való pozitív érzelmi viszony kialakítása
- A gyermekek világvéleményének alakítása
- alkalmazza a „minden tapasztalás” tanulás elvét,
- a gyermekek kíváncsiságára alapozva tegye őket nyitottá, érdeklődővé.
- minden lehetőséget megragadva fejlessze a gondolkodási, tudásszervező, kommunikációs képességeket a jelenségek, dolgok közötti viszonyok gyakorlati felismerése során.
- alkalmazza a kultúra átadásának több módját
- nyújtson lehetőséget a gyermekek többszöri próbálkozásaira, tévedéseik javítására
- a tanulás folyamatát valósítsa meg spontán és szervezett keretek között is helyzettől függően alkalmazza a tanulás kötött és kötetlen formáit
- tekintse fő feladatának az egyetemes kultúra és az örök emberi értékek átadását.

- a műveltség tartalmakat életszerű formákban, egyéni fejlettséghez igazodva jelenítse meg!
- teremtsen lehetőségeket a minél sokoldalúbb tapasztalatszerzésre és élményszerű átélésre
- használja ki az egész óvodai nap folyamán adódó helyzeteket a tapasztalatszerzésre
- a tanulás irányítása során személyre szabott pozitív értékeléssel segítse a gyermek személyiségének kibontakoztatását.

A kötetlen tanulás, mikor a gyermek számára a részvétel önkéntes, az óvodapedagógus pedig a megfelelő időben megteremti a tanulás feltételeit. A kezdeményezés nem zavarhatja meg a már kialakult játékot, azon gyerekek körében kezdeményezzen, akik nem játszanak elmélyült játékot. Az óvónő törekedjen arra, hogy minél több spontán helyzetet használjon ki természetes környezetből fakadó lehetőségeket. A gyermekek az érdeklődésüktől függően, menetközben is, be-, és kikapcsolódhatnak a tevékenységbe.

Iskolai nevelésre-oktatásra való felkészítés:

A tanulási tevékenységben a mikro csoportos, egyéni munkaforma szolgálja a legjobban a gyerekek egyéni képességfejlődését. Az egyéni munkával a gyermek egyéni sajátosságainak maximális figyelembe vételével történik, az eredményesség érdekében. Ez adja az igazi egyéni fejlesztés alapját, a fejlesztés az egyéni elsajátítási folyamathoz, tempóhoz igazodik. A csoport-, és páros munkaformában a közös tevékenységek során két vagy több gyermek old meg egy feladatot, mivel van olyan gyermek, aki szívesebben tevékenykedik párban, illetve csoportban. Az egyes fejlődő képességek fejlettségének elérése, valamint a jártasságok kialakulása érdekében azonos, és eltérő szintű feladatok tervezése is szükségszerű (differenciálás), ezzel is igazodva a gyermekek szintben való eltéréseihez.

A tanulási folyamat során mindig alapelv:

- differenciált értékelés, amely a gyermek képességeinek figyelembe vételével történik
- a pozitív megerősítés
- a hátrányok csökkentésére törekvés a lemaradó, gyengébb képességű gyermekek esetében

A fejlődés jellemzői az óvodás életkori szakasz végére /sikerkritériumok/:

A gyermekek:

- egyszerű szóbeli feladatokat, kéréseket megértenek,
- érdeklődnek a környezet tárgyai, jelenségei iránt,
- a rájuk bízott feladat végrehajtásában kitartóak,
- személyiségére a kíváncsiság a nyitottság, az alkotásvágy jellemző
- szándékos figyelme, időtartama, terjedelme, életkoruknak megfelelő,
- képesek életkoruknak megfelelő ismeretek észlelésére, befogadására, elemzésére
- személyiségében megjelennek a logikus gondolkodás elemei - a kombinatív képesség
- képesek az elsajátított ismeretek szándékos felidézésére,
- képesek rövid történet szóban történő visszaadására
- képesek a sorrendiség tárolására vizuálisan és akusztikusan,
- problémamegoldó képessége koruknak megfelelő,
- nagy érdeklődéssel várják az iskolát, tudásvágyuk megalapozott

II.7.3. MUNKA JELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEK

Cél: a környezet megismerésének a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok alakítása, cselekvő tapasztalással.

A személyiség fejlesztésének fontos eszköze a játékkal, és a cselekvő tapasztalással sok vonatkozásban azonosságot mutató munka, és munka jellegű játékos tevékenység – az önkiszolgálás, segítség az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek, a csoporttársakkal végzett alkalmi megbízások teljesítése, az elvállalt naposi vagy egyéb munka a környezet-, növény-, és állatgondozás.

A gyermekmunka jellegű tevékenysége

- Örömmel és szívesen végzett aktív tevékenység

- A tapasztalatszerzésének és a környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok, mint kitartás, az önállóság, a felelősség, a céltudatosság alakításának fontos lehetősége.
- A közösségi kapcsolatok a kötelességteljesítés alakításának eszköze, a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.
- A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekkel való együttműködést és folyamatos konkrét, reális, vagyis a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő értékelést jelent.

Az óvodapedagógus feladatai:

- biztosítsa a munka játékos jellegét, de tegyen különbséget a játék és a munka között;
- a munka jellegű tevékenységeket használja a személyes képességek fejlesztésére (önellátás, önkiszolgálás, kooperációs képességek stb.)
- tanítsa meg a gyerekeket a munka elvégzésére, alakítsa ki a felelősséget a munka elvégzéséért,
- értékelje a gyerekek munkáját és lelkesedését,
- figyeljen a baleset megelőzésre,
- ismertesse meg a gyerekekkel az adott munka eszközeit, azok használatát, biztosítsa a gyerekek tényleges aktivitását, a munka állandóságát és folyamatosságát,
- minden gyermeknek, a képességeinek megfelelő feladatot adjon,
- segítse a gyerekeket abban, hogy az általuk különösen kedveltmunkafajtákban elmélyedhessenek,
- ügyeljen arra, hogy a naposágnál mindenki sorra kerüljön, de ne erőltesse a naposágot arra a gyerekre, aki nem szívesen vállalja,
- segítse a szülőket, hogy vegyék komolyan, tartsák tiszteletben gyermekük munkáját, megbízatásait, legyenek segítségére azok elvégzésében,
- törekedjen arra, hogy a gyerek minél többféle munka elvégzésében szerezzon jártasságot,
- tegye élvezetessé a munkatevékenységet, és ne szegje a gyerekek kedvét, túlzó feladatadással,
- minden munkatevékenység örömteli legyen.

A fejlődés jellemzői az óvodás életkori szakasz végére:

A gyermekek:

- képessé válnak arra, hogy számoljanak tevékenységük következményeivel, bennük kialakul a munka céljának tudata, a munka iránti tisztelet,
- értelmi képességei fejlődnek a munka révén
- szívesen vállalnak munka jellegű megbízásokat
- együtt tudnak dolgozni társaikkal és a felnőttekkel egyaránt
- megtanulják a legszükségesebb eszközök, szerszámok használatát, bennük a munkavégzés közben formálódnak és egyre pontosabbá válnak a munkához szükséges készségek
- önkiszolgáló munkatevékenysége készségszintű
- aktívan részt vesznek a terem rendezésben
- az étkező asztalt önállóan, esztétikusan terítik meg, azt az étkezést követően rendbe teszik
- a különböző tevékenységekben használt eszközöket, játékokat stb. rakodáskor a helyükre teszik
- ügyelnek saját személyük, és környezetük rendjére, tisztaságára
- örömmel, önállóan végzik a munka, illetve munka jellegű tevékenységeket
- minden olyan területen segítenek, ahol erre szükség van.

II.8. TEVÉKENYSÉGI FORMÁK

II.8.1. VERSELÉS, MESÉLÉS

Cél: a gyermekek értelmi, erkölcsi fejlődésének, érzelmi biztonságuk kialakulásának, anyanyelvi fejlesztésüknek legfőbb segítése a mese és a vers a népi mondóka által.

A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok, gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese – képi és konkrét formában, esetlegesen a bábozás és dramatizálás eszközeivel – feltárja a gyermek előtt a külvilág, az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat. Az óvodában a 3-7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei meséi -, klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.

A magyar népi gyermek költészet, népi dajkai hagyományok és gazdag népmese kincsünk jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos verselésre, mondókázásra. Beépülve személyiségükbe olyan érzéki- érzelmi élményeket nyújtanak, melyből egész későbbi életük folyamán meríthetnek.

„A mesék formája és szerkezete mintául szolgálhat a gyermek álmodozásához, és ezek segítségével végül életét is jobb irányba terelheti.”

Az óvodapedagógus feladata:

- nyelvileg tiszta és értékes mesét, verset mondjon a gyerekeknek,
- biztosítsa, hogy sokféle árnyalt tartalmú erkölcsi, társadalmi kapcsolatokat tükröző változatos hangulatú irodalmi művet hallgassanak a gyerekek,
- a mese és a vers mondásában az anyanyelv közegén át emberi kapcsolatokra tanítson, mélyítse az önismeretet, segítse a világ megismerését,
- a mesék, versek, mondókák a gyermek érzelmi, értelmi és erkölcsi fejlődéshez járuljanak hozzá
- a mese különösen alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének kialakítására.
- mese mondásával oldja a szorongást, segítse a belső képteremtés képességének kifejlődését,
- óvodába kerüléskor eleinte rigmust, mondókajátékot, mozgással összekapcsolt mondókákat, dúdolókat, verseket mondjon, ezt kövessék az állathangutánzó és felelgetős mesemondókák, halmozó- és lánc-mesék, versek, verses mesék, majd fokozatosan hosszabbodó, bonyolódó prózai mesék,
- a versek, mondókák ritmusával, a mozdulatok és szavak egységével érzelmi élményadás
- a mindennapi verselésben, mondókázásban, mesélésben jelenjen meg a magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok, a klasszikus és kortárs irodalmi művek kínálata, tanítsa meg a gyermeket a mesekönyv használatára és szeretetére
- a mesélővel való személyes, meghitt kapcsolatban a gyermek érezze magát nagy érzelmi biztonságban, a meséhez szükséges körülményeket pedagógiai tapintattal teremtsen meg
- ösztönözze a gyermeket saját vers-, és mesealkotásra, kombinálva mozgással vagy ábrázolással, mert ez az önkifejezés fontos formája
- az igazi meséhez szükséges csendet, pedagógiai tapintattal, a személyikapcsolatokat erősítő érzelmi eszközökkel teremtsen meg,

- elalvás előtt mindig mondjon mesét,
- tegye a vers- és mesemondás folyamatát élvezetessé,
- mindennap mondjon mesét, teremtsen hagyományokat.
- népi, klasszikus és a kortárs irodalmi művek egyaránt szerepeljenek

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére /sikerkritériumok/:

- várják, igénylik, kérik, szeretik a mesét és a verset,
- képesek 4-5 mesét felidézni hívó képek alapján
- képesek négy-öt verset felidézni egy-egy kulcsszó alapján, folytatásos versek, verses mesék meseregények szálait össze tudják kötni, képről önállóan képesek összefüggő összetett mondatokat mondani, a mesében elhangzottakról beszélgetnek, az érdekes szófordulatokat megjegyzik
- ismert mesehőst képesek játékokban megjeleníteni /bábdramatizálás/
- vigyáznak a könyvre
- meséket, verseket improvizálnak
- képesek rövid mesét, történetet teljesen, pontosan visszamondani
- megszilárdulnak a mesehallgatáshoz kapcsolódó szokásaik.

II.8.2. ÉNEK-ZENE, ÉNEKES JÁTÉK, GYERMEKTÁNC

Cél: zenei képességek fejlesztése, zeneértő és szerető, egészséges lelkű, kulturált emberré nevelés. Az óvodában a környezet hangjainak megfigyelése, az ölbéli játékok, a népi gyermekdalok, az éneklés, az énekes játékok, a zenélés örömet nyújtanak a gyermeknek, egyben felkeltik zenei érdeklődését, formálják zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát.

Az élményt nyújtó közös zenei tevékenységek során a gyermek felfedezi a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét.

A népdalok éneklése, hallgatása a gyermek – néptáncok és népi játékok, a hagyományok megismerését, továbbélését segítik.

Zenei képességeik külső ráhatás és gyakorlás útján fejlődnek. Népi gyermekjátékaink dallamossága a magyar beszéd hanglejtését követi, játék-, munka-, és táncmozdulatokból összeállt mozgásanyaga szintén magán viseli nemzeti sajátosságainkat „... a népdal remek művek tárháza, a jó ízlés iskolája” - mondja Kodály Zoltán (Gyermeknapi beszéd 1951). A népi játékok és a népdalok óvodai alkalmazása komoly szerepet játszik az ízlés alakításában és a zenei anyanyelv megalapozásában.

Az óvodapedagógus feladatai:

- ösztönözze a gyerekeket zenei aktivitásuk kibontakoztatására;
- figyeltesse meg a gyermekkel a közvetlen környezetének hangjait,
- juttassa élményekhez a gyerekeket, keltse fel zenei érdeklődésüket,
- szerettesse meg a gyerekekkel az éneklést, az énekes játékokat,
- szoktassa őket a szép, tiszta énekléshez; formálja a gyermekek zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát,
- szerettesse meg a gyermekekkel az éneklést, az énekes játékokat, fejlessze a gyerekek zenei hallását, ritmus érzékét, zenei emlékezetét, játékos zenei alkotókedvét;
- segítse elő a gyermek mozgás és ének-zenei kultúrájának fejlődését; a néphagyomány megőrzését,
- biztosítsa a gyermekek ének-zenei kultúrájának megalapozását, a néphagyományörzést, és az ének-zenei nevelés színvonalának megőrzését;
- teremtsen meg az alapvető tárgyi feltételeket,
- teremtsen lehetőséget a folyamatos egyéni fejlődésre,
- igénye legyen a zenei önművelődésre és önképzésre;
- a zenei fejlesztést változatos módszerekkel, a gyerekek aktív részvételére támaszkodva szervezze meg;
- használja ki a jó idő, és az udvar adta lehetőségeket, komplex élmény együttesek nyújtásával tegye a zenei nevelést az óvodai mindennapok részévé.
- a felhasznált zenei anyagokat igényesen a gyermekek életkorának és képesség szintjének megfelelően állítja össze
- használja a népi énekes játékokat, a kortárs művészeti alkotásokat, ezekkel a gyermek zenei képességeit és zenei kreativitásukat alakítsa, fejlessze (egyenletes lüktetés, ritmus, éneklés, hallás, mozgás).
- Fejlessze a gyermek nyelvi képességeit mondókával, zenei képességfejlesztő játékokkal

- A zenehallgatásnál – hosszabb énekelt, vagy hangszeren előadott dal megválasztásánál figyelembe veszi a nemzetiségi nevelésben részesülő gyermek hovatartozását.
- tegye a spontán utánzás kihasználásával az éneklést, zenélést a gyermek mindennapi tevékenységévé

A fejlődés jellemzői óvodás életkori szakasz végére /sikerkritériumok/:

A gyerekek:

- szívesen, és örömmel mondogatnak mondókákat, és spontán is énekelgetnek,
- megismerik, megfigyelik, és felismerik a természet hangjait,
- az éneklés, zenélés részévé válik mindennapi tevékenységüknek,
- tudnak egyenletesen járni, tapsolni és különböző mozgásokat végezni,
- megkülönböztetik az egyenletes lüktetést a ritmustól,
- tudják a dalokat is biztonsággal elkezdni,
- egyszerű dallammotívumokat tisztán énekelnek,
- az óvónő énekelt kérdésére tudnak énekelve válaszolni.
- a mondókákat - az egyenletes lüktetést kiemelve - a magyar beszéd ritmusának megfelelően mondják,
- ismert dalt hallás alapján szöveg nélkül is tudnak énekelni dúdolva, zümmögve
- felismerik a magas és a mély éneklés közötti különbséget, maguk is tudnak magasabban és mélyebben énekelni, dalt kezdeni,
- ismerik a halk és a hangos közötti különbséget. Tudnak halkán, hangosan énekelni, tapsolni, beszélni,
- felismernek ismert dallamot dúdolásról, hangszerről,
- figyelik és megkülönböztetik a hangszínek finom eltéréseit,
- a jól ismert dalokat, mondókákat jellegzetes ritmusuk alapján felismerik,
- szöveges ritmusmotívumokat emlékezetből visszatapsolnak
- társaival tud önállóan is térformákat is alakítani
- ütőhangszereket önállóan is használnak,
- a zenehallgatást figyelemmel kísérik.
- próbálkoznak ritmusmotívum (1-2) tapsolásával emlékezetből is.
- tudnak gyorsabban-lassabban énekelni, beszélni, járni, tapsolni
- emlékezetből felidéznek mondókákat, dalos játékokat mozgás formával együtt.

II.8.3. RAJZOLÁS, FESTÉS, MINTÁZÁS, KÉZIMUNKA

Cél: a gyermekeket egyéni fejlettségi szintjüknek megfelelő képi- plasztikai kifejezőképesség birtokába juttatni, kialakítani bennük a komponáló, térbeli tájékozódó és rendező képességet.

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézimunka, az ábrázolás különböző fajtái a műalkotásokkal, népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszközei a gyermek személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. Törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek bátorítására. Egyéni fejlettségüknek megfelelően képi-plasztikai kifejezőképesség birtokába juttatja a gyerekeket. Kialakítja bennük az elemi képolvasási, komponáló, térbeli tájékozódó és rendező képességet, a belső képek gazdagítására épül. A megfigyelés és ábrázolás által formálódnak a gyerekek képzetei, gazdagodik élmény és fantázia világuk, tartalmasabbá válnak fogalmaik. Alakul a szépség iránti vonzódásuk és értékelő képességük. Maga a tevékenység - s ennek öröme illetve a kreatív önkifejezés a fontos, nem az elkészült mű, az eredmény.

Az óvodapedagógus feladatai:

- juttassa a gyerekeket egyéni fejlettségi szintjüknek megfelelő képi-plasztikai kifejezőképesség birtokába. Ezáltal kialakítja bennük az elemi képolvasási, komponáló, térbeli tájékozódó és rendező képességet
- gazdagítsa a gyerekek képzeteit, élmény- és fantáziavilágát, fejlessze képi gondolkodásukat
- az építő-ábrázolóalakító tevékenység segítse a gyerekek tér, formai és színeképzeteinek kialakulását, gazdagodását, képi gondolkodásuk fejlesztését, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítását;
- segítse elő a természet színeire, formáira való rácsodálkozással, a művészi rajzok, festmények, szobrok, épületek, népi alkotások nézegetésével a szépség iránti vonzódás és értékelő képesség alakulását;
- ismertesse meg a gyerekeket a különböző anyagokkal, az eszközök használatával, a rajzolás, festés, mintázás, kézimunka technikai alapelemeivel és eljárásaival;
- biztosítson helyet, eszközt, időt, teret az ábrázoló tevékenységekre az egész nap folyamán, ösztönözze az egyéni kifejezőmódot, szorgalmazza az önállóságot,

- nyújtson lehetőséget vegyes technikák alkalmazására;
- teremtsen lehetőséget kollektív munkák készítésére személyiségfejlesztő
- szerepe miatt;
- juttassa minél több természet közeli élményhez (séta), a szándékos képalakító tevékenységhez
- segítse őket élményekhez kapcsolódó témajavaslatokkal;
- teremtsen lehetőséget - elsősorban ünnepekhez kötötten - éljék át minél gyakrabban az ajándékozás örömét;
- teremtsen meg az ábrázoló - és konstruáló képesség fejlődéséhez szükséges feltételeket, és elegendő időt az alkotáshoz,
- kezdje el az esztétikum iránti érzékenység és értékelő képesség kialakítását, gyönyörködjenek saját alkotásaikban
- biztosítsa, hogy a nagyobb játékokhoz szükséges kellékeket maguk alkossák meg,
- törekedjen az anyagszerűsége
- biztosítsa az anyagok, eszközök folyamatos elérhetőségét, sokszínűségét fejlessze igényességüket, finommotorikájukat, kreativitásukat.

A fejlődés várható jellemzői az óvodás életkori szakasz végére / sikerkritériumok/:

A gyermekek:

- Örömmel, saját kezdeményezésükre rajzolnak; szeretnek alkotni
- tudnak egyszerű formákat papírból kivágni, hajtogatni, ragasztani;
- elképzelés után, hangulatot kifejezve, változatos formákkal, színekkel rajzolnak, festenek;
- emlékezetből is tudnak témákat megjeleníteni
- önállóan és megadott ritmus alapján is tudnak díszítő tevékenységet folytatni
- bátran, kipróbálják és alkalmazzák a különböző technikákat
- formákat, tárgyakat mintáznak elképzelés és megfigyelés alapján,
- bátran használják a természetes anyagokat, szívesen kísérleteznek, barkácsolnak;
- emberábrázolásában megjelennek a részformák, próbálkoznak a legegyszerűbb mozgások jelzésével is,
- ceruzatartásuk, ceruzafogásuk fejlődő, vonalvezetésük határozottabb
- finommotorikájuk látványos fejlődésnek indul

II.8.4. MOZGÁS

Cél:A rendszeres egészségfejlesztő testmozgással, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodva, a mozgásos játékokkal, feladatokkal a pszicho-motoros készségek és képességek kialakítása.

Az óvodáskor a természetes hely, helyzetváltató, és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyeket sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlati formákkal, játékokkal szükséges elősegíteni. Ezzel biztosítható a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatása.

A mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok rendszeres alkalmazása kedvezően hatnak a kondicionális képességek közül az erő, az állóképesség fejlődésére. Mindezek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését. Fontos szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában, felerősítik, kiegészítik a gondozás és egészséges életmódra nevelés hatásait. A mindennapos szabad mozgás nélkülözhetetlen eleme az óvodai életnek. Biztosítjuk, hogy a gyermekek a természetes nagymozgásokat, mozgáselemeket, egyénileg, szabadon, minél többet a szabad levegőn ismételhessék. A mozgásfejlesztő játékok összeállítása során törekedni kell, a gyermekeket legjobban fejlesztő mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására. A különböző szervezeti formák megteremtése a gyermekek mozgásszükségleteinek differenciált kielégítése érdekében.

A spontán, szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységeket kiegészítik az irányított mozgásos tevékenységek. A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének (pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás) fejlődésére.

A spontán, a játékban, azon belül a szabad játékban megjelenő mozgásos tevékenységeknek, az egészségfejlesztő testmozgásnak az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára lehetőséget kell biztosítani. Törekedni kell a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására. Nyáron az időjárásnak megfelelően minél több időt játszanak mezítláb a homokos és füves udvarrészekben.

Az óvodapedagógus feladatai:

- építsen a spontán érzelmi motivációkra az egyéni fejlettséget, a szükségleteket és képességeket figyelembe véve
- az egészségfejlesztő mozgást a gyermekek jó hangulatban, jó közérzettel, kényelmes óvodai ruházatban végezzék
- változatos, sokszínű, érzelmi biztonságban zajló játékok, gyakorlási formák szervezése
- kerülje az ízület-, és gerinckárosító gyakorlatok végeztetését
- a folyamatos mozgás lehetőségének megteremtése foglalkozásokon- kiesés helyett kiszabadítás más játékkal
- agressziót fokozó, fájdalmat kiváltó játékok helyettesítése: páros kooperatív egyensúlyozó játékokkal, tárgyat kidobó, célba dobó játékokkal
- kooperatív mozgásos játékok széles körű alkalmazása /nincs benne: kirekesztés, agresszió, győztes vagy vesztes, nem a teljesítmény áll a központban, hanem a mozgásöröm, valakivel játszik a gyerek és nem valaki ellen, boldog a játék során és a végén is!/
 - ügyességfejlesztés sokféle eszközzel, játékos koordinációs és erősítő gyakorlatok végzésével
 - zenei ritmusra végezzenek test és térérzékelő gyakorlatokat
 - biztosítson a gyermekeknek megfelelő terhelését az aktivitási szintek változtatásával, melyek kedvezően befolyásolják teherbíró- ellenálló képességét, egyes szervek teljesítő képességét; az ily módon kiváltott fizikai aktivitás előhívja és erősíti a szellemi aktivitást is
 - helyváltoztató, helyzetváltoztató, finommotoros mozgáskészségek fejlesztése
 - a mozgáskultúra fejlesztése mellett segítse a térben való tájékozódást, a helyzetfelismerést, a döntést és az alkalmazkodóképességet, valamint a személyiség akarati tényezőinek alakulását.
- gyermekek egészséges testi és mozgásfejlesztése útján szolgálja személyiségük fejlődését;
- fektessen nagy hangsúlyt a labdázás lehetőségére
- az udvari szabad játék során a szabadter adta lehetőségek kihasználása/ mozgások a játszótéri eszközökön, fán, csoportos vagy páros játékok, feladatok, körjátékok 2-3 kör alkotásával stb /.
- teremtsen meg a gyermekek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges, jó levegőjű tiszta környezetet, biztonságos eszközrendszert, alakítsa ki fontos személyiség tulajdonságokat a gyermekben: bátorság, fegyelmezettség, kitartás,

- fejlessze a gyerekek természetes mozgását, ismertesse meg velük a gimnasztikát és néhány talajtornaelemet, labdagyakorlatokat
- fejlessze a gyerekek testi képességeit, segítse elő a gyerekek helyes testtartásának, szép mozgásának kialakulását, kedveltesse meg velük a szabad levegőn történő testmozgást;
- óvja a gyerekek egészségét, alapozza meg az egészséges életmód szokásainak kialakulását;
- pozitív fegyelmzési eljárásokat alkalmazzon (rövid idejű mozgás megvonás, figyelemfelhívó taps)
- kerülje a „katonás” vezényszavakat
- építsen a gyerekek játékos kedvére; mozgásigényére, a gyermek önmagával szembeni versenyzése kerüljön előtérbe, ahol minden gyermek sikeres lehet
- teremtsen megfelelő változatos gyakorlási lehetőséget, készítse minél több mozgásra a gyermeket
- tudatosan tervezze meg a mindennapos egészségfejlesztő testmozgást, nyáron az udvaron gyakran játszanak mezítláb-preventív mozgás
- tudatosan és rendszeresen teremtsen lehetőséget mozgáskoordinációjuk, egyensúlyozó képességük, és a mozgás közbeni reakciósebességük fejlesztésére

A fejlődés jellemzői az óvodás életkori szakasz végére / sikerkritériumok/

- mozgásuk koordinált, harmonikus, finommotorikájuk erőteljesen fejlődik
- mozgástempójuk megfelelő
- állóképességük koruknak megfelelő
- aktív testmozgást szívesen, bátran végeznek
- egyensúlyérzékük stabil
- labdát elkapnak, pattogtatnak
- helyben ugranak 10-et zárt lábbal
- előre-hátra ugranak zárt lábbal
- négyütemű gyakorlatokat koordináltan végeznek
- mozgásukat szándékosan tudják irányítani, teherbírásuk, állóképességük fokozatosan nő,
- tér és időtájékozódó képességük tökéletesebbé válik, erőadagolásuk megfelelő, eszközhasználatuk helyes,
- pszichomotoros készségek és képességek kialakulása
- finommotoros mozgáskészségek megléte

- megfelelő erő és állóképesség kialakulása
- együttműködésre képesek
- képesség a megfelelő kommunikációra, problémamegoldó gondolkodásra
- irányított mozgástevékenységre való képesség megléte

II.8.5. A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE

A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét.

Cél: A gyermek életkorának megfelelő szinten, minél több **tapasztalat szerzése** (mozgásos, érzékszervi) **tevékenységeken keresztül az őket körülvevő természeti-, emberi tárgyi környezet formái, mennyiségi, téri viszonyairól.**

Emberi, természeti, tárgyi környezet

A környezeten értjük mindazt, ami körülvesz bennünket, aminek mi is alkotó elemei vagyunk, amiben az életünk van. A természet, társadalom, ember fogalomkörhöz szorosan kapcsolódnak és a nevelés egészében jelen vannak azok a mozzanatok, amikor a gyerekek újra játsszák életüket. Újra élik az óvodában mindazt, amit a mindennapokban, a családban, az óvodában vagy tágabb környezetükben látnak, hallanak, tapasztalnak. A környezettel való szoros kapcsolat, az életfolyamatok újrajátszása nemcsak arra ad lehetőséget a gyermekeknek, hogy a benne lévő feszültségek feloldódjanak, hanem elősegíti számára a társadalomba való későbbi bekapcsolódást.

A természet megismertetése, megtapasztaltatása, megszerettetése és védelme mindenkori feladatunk.

Célunk: olyan gyermekeket nevelni, akik ismerik és szeretik a természetet, fogékonyak a körülöttük lévő élő és élettelen környezet szépsége iránt. Helyi környezeti megfigyelések segítségével kapcsoljuk az itt élő és dolgozó emberek tevékenységi formáihoz természeti sétáinkat. A gyerekek megfigyelhetik játékos tevékenységeken keresztül aktívan és fokozatosan közvetlen természeti környezetüket. Frissen szerzett ismereteiket a közös játékban alkalmazhatják, átadhatják, más összefüggésben továbbfejleszthetik. Fontosnak tartjuk, a gyermekek érdeklődésének a felkeltését, fenntartását, az önálló felfedezés gyakorlását, ill. az önálló gondolkodást, az együttműködési képességek fejlesztését.

- **A víz világnapja – március 22.**

Az ENSZ az 1992. évi dublini környezetvédelmi konferencia javaslatára március 22-ét a Víz Világnapjává nyilvánította, ezzel is jelezve, hogy milyen fontos feladat a vízkészlet védelme. Életünk nem képzelhető el nélküle, szükséges a háztartásban, az iparban, tisztálkodásra, hűtésre, tisztításra. A vizet felhasználás közben az ember sajnos sokszor szennyezi. A tiszta víz érték, kincs, amelynek mennyiségére, és minőségére vigyázni kell! Ezért a Víz Világnapjának megünneplése igen fontos esemény óvodánkban.

Célunk: a vízkészlet védelme és a természetvédelem fontosságának tudatosítása. A pozitív viselkedési formák erősítése. Természetvédelemre, vizeink óvására nevelés.

Feladatunk: a víztakarékos magatartás, a felelősségtudat kialakítása. Tapasztalatok gyűjtése természetes vizeinkről és élővilágáról. Szerezzenek a gyerekek tapasztalatot a víz felhasználhatóságáról, hasznáról, illetve végezzünk egyszerű kísérleteket. Ismerjék fel a víz fontosságát, szerepét, hatását életünkre.

- **A Föld napja – április 22.**

A környezettel való ismerkedés az óvodai nevelés egészében érvényesülő folyamat. Ebben az életkorban teremtjük meg az érzelmi vonzódást a természethez. A környezet megszerettetése, gondozása, a természet szeretetére való nevelésnek át kell hatnia az egész óvodai életet. Az önfelelt játék, a rácsodálkozás mellett észrevétlenül tanulják meg, hogyan óvják, védjék a természet tisztaságát, szépségét. Minél több alkalmat adunk a környezetünk felfedezésére, annál jobban szeretik és védik majd

A játékos formában szerzett tapasztalatok, élmények segíthetik a gyerekek környezettudatos szemléletének fejlődését. A tevékenységek során erősödik problémamegoldó gondolkodásuk, kreativitásuk, vélemény-nyilvánító képességük. Olyan tapasztalatokra tesznek szert, melyek biztosítják a környezeti nevelés hatékonyságát és eredményességét.

Célunk: A gyermekeinkkel a gyönyörű Földünk és annak élővilágának megismertetése, valamint annak megláttatása, mit kell megvédenünk. Legyenek ismereteik a szelektív hulladékgyűjtésről. Újrahasznosítás lehetőségeivel való tevékeny ismerkedés. Értessük meg és beszéljünk a környezet-, és természetvédelem fontosságáról, ill. az emberek felelősségéről.

Feladatunk:

- A természet szeretete, tisztelete és megbecsülése érzésének fejlesztése
- A gyermekek közvetlen környezetében lévő világ értékeinek

megismertetése, megszerettetése.

- Ismereteik bővítése, hogyan óvhatják ők is a Földet: Vigyázzanak , növényekre, virágokra, állatokra, védjék és ne bántsák azokat! Vigyázzanak a vizek, az erdők, a mezők járjanak elő jó példával, s akkor épségben megmarad számunkra ez a csoda!
- A környezettudatos magatartást sajátítsák el.

- **Madarak és fák napja- Május 10.**

A madarak és fák napja alkalmából szeretnénk felhívni a gyermekek (szülők) figyelmét a természetvédelemre, ezen belül is a madarak, erdeink, szűkebb,- tágabb környezetünk megóvására. A fák védelmére egyre nagyobb hangsúlyt kell fektetni, hiszen lassítják az éghajlatváltozást, védik egészségünket, otthont adnak a madaraknak, rovaroknak, állatoknak egyaránt. Erre hívjuk fel a gyermekek figyelmét, a különböző tevékenységek, kirándulások kapcsán.

Óvodapedagógus feladatai:

- Elegendő, időt, helyet, eszközöket, alkalmat biztosít a közvetlen, spontán játékos és szervezett tapasztalat és ismeretszerzésre,
- a gyermeket olyan ismerethez, cselekvés általi tapasztalatokhoz juttatja, amelyek segítik számukra környezetük tevékeny megismerését, a világ felfedezését,
- ismertesse meg a gyermeket az egészséges életmód fogalmával, az egészség megőrzésének fontosságával és módjaival, teremtsen meg az egészséges életvitel feltételeit
- szervezzen kirándulásokat érdekes helyszínekre, ahol gazdag ismeretanyaghoz juttathatja a gyermekeket
- ismertesse meg a gyermekeket a szűkebb és tágabb óvodai környezetükkel
- neveljen a természet védelmére, a természeti értékek megőrzésére (védett növények és állatok megóvása, környezetszennyezés veszélyeinek megismertetése),
- segítse az egészséget választó képesség kialakítását, az egészséget károsító tényezők felismerését,
- ismertesse fel a kapcsolatot az egészség megőrzés és az orvos gyógyító munkája között,
- lehetőséget biztosítson a gyermekek környezetében elérhetetlen természeti jelenségek természetfilmen való megtekintésére,

- segítse kialakítani az óvodások segítségével, a gyermekek szüleinek egészséges életmódra való igényét,
- hagyományos témák mellett dolgozzon fel különböző új témákat /levegő, tűz, víz, Föld/ - játékos kísérletekkel segítse a különböző témák feldolgozását megismerését, tapasztaltassa a gyermeket,
- alakítson ki élősarkot, gondozzák közösen a gyerekekkel
- mutassa meg a gyermeknek az óvoda környezetében levő intézményeket és azok munkáját (posta, orvosi rendelő, könyvtár, iskola, élelmiszerbolt, fodrászat, stb.),
- ismertesse meg a helyi közeli tanyákon folyó hagyományörző tevékenységekkel: állattenyésztés, lótarás, kenyérsütés,
- ismertesse meg és gyakoroltassa az elemi gyalogos közlekedés szabályait, a különböző közlekedési eszközöket,
- lehetőség szerint teremtsen alkalmat a tömegközlekedési eszközön való utazásra,
- gyakoroltassa a közlekedési eszközön való helyes viselkedést,
- beszélgessen a család felépítéséről, funkciójáról, szerepéről a világban, és a családtagok helyéről a világban,
- emelje ki a család fontosságát és jelentőségét,
- ismertesse meg a gyermeket a színekkel és árnyalataikkal,
- figyeltesse meg az évszakok körforgását, és az időjárás, öltözködés összefüggéseit, az idő múlását, természet változását
- alakítsa igényességüket testük és ruházatuk tisztántartására és ápolására,
- ismertesse meg a gyermekeket a haza, a szülőföld fogalmával, az ott élőemberekkel, a helyi néphagyományokkal, és az ott élő helyi népi- és iparművészek munkájával (mézeskalácsütő, faragó)
- helyezzen hangsúlyt a környezettudatos magatartásforma alapozására, alakítására.

Matematikai tartalmú tapasztalatok

A környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek a birtokába jut a gyermek. Felismeri a mennyiségi, alak, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul ítélőképessége, fejlődik tér, sík és mennyiség szemlélete. A minél több tapasztalatszerzéssel igyekszünk megteremteni, hogy a gyerekek változatos tevékenységek során felfedezhessenek és a matematikai tanulásban játékok, játékos feladatok során fejlődjenek képességeik, kialakuljon bennük az a pozitív viszony, ami a későbbi matematikai tanuláshoz szükséges.

Az óvodapedagógus feladatai:

- nyújtson spontán, játékos tapasztalatokat, formálja a gyermekek logikus gondolkodását, probléma felismerő- és megoldó képességét, fedeztessen fel minél több, változatosabb matematikai összefüggést, ismertesse fel a dolgok személyek tulajdonságait, hasonlóságait, és különbségeit, illetve azonosságait,
- alakítsa a gyermekek ítélőképességét, a számfogalom megalapozását
- segítse mérési-összemérési feladatokkal
- fejlessze a tájékozódó képességüket térben és síkban
- tükörrel való tevékenységgel segítse a téri percepció fejlődését.
- segítse elő a gyermekek önálló vélemény alkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban, és a környezet alakításában

A fejlődés jellemzői az óvodás életkori szakasz végére

A gyermekek:

- ismernek olyan magatartási formákat, szokásokat, amelyek a természet és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek - környezettudatos magatartás
- ismerik a viselkedés alapvető szabályait, tiszteli társait, a felnőtteket, és az időseket,
- fejlődik kommunikációs képességük a közvetlen tapasztalat, ismeretszerzés során,
- ismerik környezetük növényeit, állatait
- megkülönböztetik, felsorolják az évszakokat, hónapokat, napokat, napszakokat
- ismerik a színeket és azok sötétebb, világosabb árnyalatait
- helyesen használják a tő és sorszámneveket
- 10-ig tudnak számlálni, ezen belül bontani, egyesíteni,
- meg tudja állapítani a több, kevesebb ugyanannyi mennyiségeket
- képesek két kiterjedést, vagy mennyiséget egymással egyenlővé tenni, vagy és valamivel kisebbet, kevesebbet, nagyobbat létrehozni
- helyesen használják a térbeli viszonyokat, névutókat
- ismerik lakcímüket, testvéreik, szüleik nevét, foglalkozását, saját születésük helyét, idejét,
- ismerik az alapvető közlekedési eszközöket, szabályokat
- cselekvő- szemléletes gondolkodása mellett megjelennek a logikus gondolkodás elemei, és általánosításra, konkretizálásra, következtetésre képesek
- ismerik az orvos egészségvédő, gyógyító munkáját

- ismerik az egészséges életmód fogalmát, feltételeit, az egészséget károsító tényezőket
- problémamegoldó képességük tökéletesedik
- figyelmük egyre tartósabbá válik
- alakul komplex matematikai jártasságuk
- téri, időbeli tájékozódásuk megfelelő
- alakul ítélőképességük, tér, sík és mennyiségszemléletük
- az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, a közvetlen felidézés mellett, megjelenik a szándékos bevésés és felidézés,
- fokozatosan növekszik figyelmük tartalma, terjedelme, megjelenik a szándékos figyelem,
- képessé válnak a figyelem megosztásra, átvitelre,
- feladat tudatuk kialakulóban van, motiváltak, jó megoldásra törekszenek,
- felismerik testrészeiket, érzékszerveiket,
- igényesek testük tisztán tartására, és ápolására,
- vizuális memóriájuk egyre megbízhatóbb,
- hallási emlékezetük pontosabbá válik,
- önállóan véleményt alkotnak, életkoruknak megfelelő döntéseket hoznak
- gondolkodásukra az érdeklődés, nyitottság jellemző

II.9. TERVEZÉS

Az óvodai nevelés tervezésének folyamatában figyelembe kell venni, hogy összhangban legyen az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjával és az óvoda Pedagógiai Programjának célrendszerével. Az intézmény programjának megfelelően hosszabb-rövidebb időszakokra tagolva, tanulási-tanítási egységekre és tevékenységekre bontva kell megtervezni. Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését különböző dokumentumok szolgálják.

Csoportnapló

Az óvodapedagógusok a módszertani szabadság lehetőségével a tudatos, tervszerű nevelőmunka érdekében a tevékenységek elsődleges megtervezését az éves tevékenységi tervvel kezdik, ezt a csoportnaplóba rögzítik. A tervidőszakok során a tervezet módosítható az egyéni és életkori sajátosságok figyelembe vételével. Törekszünk a tervezés során a rugalmasságra. Szakmai felkészültséget és jó együttműködő képességet igényel az együtt dolgozó óvodapedagógusoktól a közös tervezés.

II.9.1. NEVELÉS TERVEZÉSE

A csoportnaplóba félévente készítjük el a nevelési, gondozási tervünket, s ennek megfelelően az értékeléseket. S ezekre az értékelésekre épül a következő időszakra szóló tervezés. A feladatoknak egymásra kell épülniük. A nevelés tervezésének tartalmaznia kell a gondozási, szociális, közösségi viselkedést, együttműködést, szervezési feladatokat, egészséges életmódot, amely az adott csoportra általánosan vonatkozik.

II.9.2. TANULÁS TERVEZÉSE

A tanulás tervezése, a heti tervezés is az éves tematikus terv alapján történik. Az óvodapedagógusok a módszertani szabadság lehetőségével, a tudatos, tervszerű nevelőmunka érdekében a tevékenységek elsődleges megtervezését, az éves tevékenységi tervvel kezdik, ezt a csoportnaplóban rögzítik. A tervidőszakok során a tervezet módosítható az egyéni és életkori sajátosságok figyelembe vételével. Szükség esetén rugalmasan változtat előzetes tervein.

II.9.3. KÖTELEZŐ MÉRÉS ÉS FEJLŐDÉSI NAPLÓ VEZETÉSÉNEK SZABÁLYAI

A gyermekekről óvodáskor elején megfigyelési szempontok alapján feljegyzéseket készítünk, kijelöljük a fejlesztési feladatokat és ha szükséges (az óvodáskor teljes ideje alatt is) további felmérés, akkor továbbküldjük a megfelelő szakemberhez, bizottsághoz. Nagycsoportban elvégezzük a DIFER rövidített felmérését, ill. a Kanizsa teszttel (részlet) egészítjük ki, ami egy támpontot ad a pedagógusoknak, az esetleges részképeség lemaradásról, ill. a nagycsoportos felmérésnél összevetést ad a fejlődésről, esetleges lemaradásról. Ennek eredményéről, ha szükséges, akkor a további fejlesztésről tájékoztatjuk a szülőt, amit a gyermek egyéni fejlődésének nyomon követési dokumentumában rögzítjük, szülővel aláíratjuk.

A gyermekek egyéni fejlődéséről, kidolgozott szempontok alapján fejlődési naplót vezetünk. Minden gyerekre vezetni kell a meghatározott területekre. Minimum évente két alkalommal kell bejegyezni, s rendkívüli esetben, ha visszaesés érzékelhető, akkor többször kell bejegyezni és tervezni a fejlesztő feladatokat. Ha a fejlesztés meghaladja a kompetenciánkat, akkor szakember segítségét kérjük. A kiscsoport év elején is ki kell tölteni, hogy képet kapjunk arról, hogy óvodába lépéskor milyen fejlettségi szinteket érnek már el a gyermekek.

Az egyéni fejlődési naplónak tartalmaznia kell a gyermek egyéni fejlettségi mutatóit, az anyás beszoktatás tapasztalatait, az egyéni fejlesztési terv feljegyzéseit, a speciális segítségnyújtás feltüntetését, emberábrázolás korosztályonként, a fejlődés eredményét óvodáskor végére, a DIFER-Kanizsa tesztet, szülői tájékoztatások rögzítését és a speciális fejlesztések feljegyzéseit.

II.9.4. ÉRTÉKELÉS AZ ÓVODÁBAN

Személyiségfejlesztés és közösségformálás egyik legfontosabb eszköze az értékelés. A gyermekek értékrendjét, mi óvodapedagógusok közvetlenül alakítjuk, formáljuk. Nagyon fontos, hogy az értékelés során is alkalmazzuk a differenciálás elvét, ill. hogy személyre szabottan történjen. Így minden kisgyermek egyéni bánásmódban részesül az értékelés kapcsán is. Fontos feladatunk, hogy minden kisgyerekekben megtaláljuk a pozitívumokat, ezeket erősítjük, így kialakul a gyermekben egy reális önértékelés, fejlesztjük önbizalmát, oldjuk a szorongásokat, csökkentjük az agressziót. Pozitív értékeléssel erősítjük a helyes magatartást. A negatív viselkedés okait feltárjuk, s megtanítjuk a gyermekeknek a problémamegoldást,

konfliktuskezelést. A gyermekkel való kapcsolatunk alapja az elfogadás, kölcsönös tisztelet, együttműködés. A közösségi életben fontosnak tartjuk a szabályok kialakítását és azt, hogy azok betartása a gyermek belső igénye legyen.

Minden óvodába bekerülő kisgyerek rendelkezik egyéni fejlődési naplóval, amit fél évente frissítünk, mi óvodapedagógusok, ill. szükség esetén bármikor. A beszoktatást követően még év elején elvégezzük az első megfigyeléseket és ezek alapján tudunk egyénre szabott, ill. csoportra vonatkozó fejlesztést meghatározni. Így ehhez az elsődleges megfigyelésre tudjuk alapozni a gyermekek értékelését is, ami eléggé sokrétű. Ezek a területek a következők:

- Értelmi fejlettség
- Érzelmi fejlettség, szocializáció
- Egészségi állapot
- Finommotorika
- Beszédfejlettség
- Mozgásfejlettség

Nagyon fontos, hogy minden kisgyereket saját magához viszonyítva értékelünk (a megkapott megfigyelés alapján).

Az óvodai értékelésnek három szakaszát különböztetjük meg, a **diagnózis** – ami éppen a jelenlegi helyzetet térképezi fel, a **mérés** – ami támpontot ad a gyermek tudásáról, (mozgásáról, szocializációjáról stb.), végül az **előrejelzés** – ami a gyermek fejlettségi szintjéről ad képet, hogy megfelelő-e a gyermek fejlettségi szintje, a következő szakaszba, korcsoportba lépéshez, ill. a 6-7 éves gyermek iskolai beválás kritériumainak megfelel-e. Októberben az óvodapedagógusaink elvégzik a középső,-nagycsoportosok rövidített DIFER, Kanizsa teszt (részlet)vizsgálatait.

Ezek segítségével mérjük a gyermekek iskolaérettségét és ez alapján tudjuk értékelni a meglévő készségeiket, képességeiket. Az egyéni fejlődési napló tartalmazza az eredményeket.

Fontosnak tartjuk, hogy a szülők tájékoztatása megfelelő időben, formában történjen, ezért az eredmények megbeszélése előre egyeztetett időpontban (faliújságon kifüggesztett táblázatban) fogadónapokon történik félévente 1 x, ill. ha szükséges, előre egyeztetett időpontban bármikor.

II.10. A FEJLŐDÉS ÖSSZES JELLEMZŐJE AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

„A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget. A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában, az óvodásból iskolássá szocializálódik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembe vétele mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.”

Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség, amelyek egyaránt szükségesek az eredményes iskolai munkához.

- Testileg az egészségesen fejlődő gyermekek hatéves koruk körül eljutnak az első alakváltozáshoz, megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikus finommozgásra képes. Mozgásukat, viselkedésüket, testi szükségleteik kielégítését képesek szándékosan irányítani
- Lelkileg az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez. Tovább differenciálódik érzékelése, észlelése. Különös jelentősége van a téri észlelés, a vizuális és akusztikus differenciálódás, a téri tájékozottság, a térbeli mozgásfejlettség, a testséma kialakulásának.
- Megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama, egyre nagyobb szerepet kap, a felismerés mellett az önkéntelen emlékezeti bevésés, felidézés
- Kialakul a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebben megosztják, átviszik más tevékenységre. Késleltetni tudják szükségleteik kielégítését, feladattudatuk-, és tartásuk jó.
- Az erre az életkorra jellemző cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.
- Szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek kedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet, a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre és a kapcsolatteremtésre felnőtellel és gyermektársaival. Szabályokhoz alkalmazkodni tudnak, késleltetni tudják szükségleteik kielégítését.

- Feladattudatuk kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb, szükség szerint kreatív elvégzésében nyilvánul meg. Kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

A három éves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata a gyermeki személyiség harmonikus testi, lelki, szociális fejlődésének elősegítése.

A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető el a fentiekben leírt fejlettségi szint.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

Iskolára alkalmas, egészségesen fejlődő gyermekek:

- folyamatosan, érthetően kommunikálnak, beszélnek, gondolataikat, érzelmeiket mások számára érthető formában, életkoruknak megfelelő tempóban és hangsúlyban tudják kifejezni
- minden szófajt használnak,
- különböző mondatszerkezeteket és mondatfajtákat alkotnak, tisztán ejtik a magán- és mássalhangzókat, végighallgatják és megértik mások beszédét,
- elemi ismeretekkel rendelkeznek önmagukról, és környezetükről,
- tudják nevüket, címüket, szüleik foglalkozását,
- felismerik a napszakokat,
- ismerik a gyalogos közlekedés szabályait,
- ismerik lakóhelyüket, a környezetükben élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét.
- felismerik az öltözködés és időjárás összefüggéseit
- ismerik a viselkedés alapvető szabályait
- kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek.
- elemi mennyiségi ismereteik vannak

II.11. GYERMEKVÉDELEM

Az óvoda ellátja a gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatokat, felderíti a gyermekek fejlődését veszélyeztető okokat és pedagógiai eszközökkel törekszik a káros hatások megelőzésére, ill. ellensúlyozására.

A gyermek-, és ifjúságvédelmi felelőst az óvodavezető bízza meg.

A nevelési év elején a megbízott felelős az óvodapedagógusok segítségével feltérképezi a gyermekeket abból a szempontból, hogy kik a veszélyeztetettek és a hátrányos helyzetűek, erről nyilvántartást vezet.

Pedagógiai-pszichológiai szempontból hátrányos helyzetű az a gyermek, aki

- az átlagnál nehezebb körülmények között él
- környezeti ártalmaknak van kitéve
- normálisan fejlett, fiziológiailag nem sérült gyermek, aki gátolt abban, hogy adottságainak megfelelő ütemben fejlődjenek képességei

Pedagógiai-pszichológiai szempontból veszélyeztetett az a gyermek, akinek testi, lelki, értelmi, erkölcsi fejlődését a szülő, gondviselő nem biztosítja (elhanyagolás, alkoholizmus, bántalmazás...)

A pedagógus gyermekvédelmi feladatai:

Általános feladatok:

- odafigyelés a gyermekekre, ha megváltozik a gyermek magatartása vagy teljesítmény
- gyermekszerepetet, derűs, kiegyensúlyozott légkör biztosítása
- a mássággal való természetes együttélés
- a gyermeki jogok biztosítása

Speciális feladatok:

- kapcsolattartás a szülővel, nevelőszülővel, kirendelt gyámmal, pedagógusokkal, ill. a segítő intézményekkel
- tájékoztatás és információközvetítés
- jelzési kötelezettség veszélyeztetettség, gyermekbántalmazás gyanúja esetében, valamint igazolatlan hiányzásokor
- esetmegbeszélés

- együttműködés más szakemberekkel: gyermekjóléti szolgálat, védőnő, pszichológus, stb.

A gyermekvédelemmel kapcsolatos pedagógiai tevékenység alapelvei:

- a titoktartási kötelezettség szakszerű értelmezése
- a pedagógus titoktartási kötelezettsége addig terjed, amíg az ő hatáskörébe tartozik, ami túlmutat a kompetenciánkon, azt szakemberre bízunk
- a segítséget, támaszt igénylő megkülönböztetés nélküli segítése, tiszteletben tartása
- a függőségi helyzettel, kiszolgáltatottsággal soha nem szabad visszaélni

II.12. AZ ÓVODÁNK KAPCSOLATRENDSZERE

A legfontosabb elem a kapcsolatrendszerben: **az óvoda - család kapcsolata**. Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését. Ennek alapvető feltétele a családdal való szoros együttműködés. Ennek formái igen változatosak lehetnek:

A gyermek nevelésében a család elsődlegessége vitathatatlan, az óvoda csak másodlagos szocializációs színtér. A családdal együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermekek fejlődését. A szülő tud legtöbbit a gyermekéről, ő ismeri legjobban a gyermek igényeit, szükségleteit, az óvónő pedig segítséget tud nyújtani a gyermekek fejlesztéséhez. A gyermekek harmonikus fejlesztése érdekében, a szülő és az óvoda, ezen belül az óvodapedagógus együttműködése elengedhetetlen. Nagyon fontos a szülő bizalmának a megnyerése, hiszen, ha úgynevezett szoros érzelmi alapú kommunikáció alakul ki a szülő és az óvónő között, ez a gyermekek fejlődését a leghatékosabb feltételek közé helyezi. A jó kapcsolat záloga, a szülők rendszeres, korrekt, tapintatos tájékoztatása a gyermekek fejlődéséről.

A kapcsolattartás formái:

- Az első személyes kapcsolatteremtés, egy ismerkedős délelőtti alkalmával, a nevelési év és a beszoktatás megkezdése előtt.
- Óvodáinkban az édesanya bevonásával történik az óvodához szoktatása rugalmas beszoktatás alkalmas arra, hogy a gyermek és a szülő együttesen szokjanak hozzá az új helyzethez, elfogadóvá, és befogadóvá váljanak az óvodával szemben.

- A napi találkozások közvetlenné, és eredményesebbé teszi a szülő és az óvodapedagógus viszonyát.
- A szülői értekezletek, a meghívott előadók átfogó képet adnak a nevelés jellegéről, a csoport életéről.
- A fogadó órákon a saját gyermeke fejlődéséről kap részletes tájékoztatást a szülő.
- A kirándulásokon a környezetünk megismerésében az egészséges életmód megalapozásában nyújtanak segítséget (kitűnő alkalom arra, hogy a szülők egymással is megismerkedjenek).
- Az Óvodabál megrendezése közös tevékenység, ami őszinte megnyilvánulása a gyermekért való munkálkodásnak.
- Az SZSZ megbeszélések részletes tájékoztatást adnak aktuális témákról, eseményekről
- A faliújságon közzétett információkon keresztül
- Járványhelyzet esetén a csoportok zárt oldalán, illetve telefonon tartjuk a kapcsolatot, ebben az esetben a tervezett rendezvényeink nem kerülnek megrendezésre.

Az óvoda és az iskola

A helyi Feketeerdői Általános Iskolával folyamatosan és rendszeresen együttműködünk a kitűzött nevelési célok érdekében, rendezvényeken való kölcsönös részvétel, szakmai együttműködések formájában.

Az együttműködés színtereit a „**Munkaközösség**” éves munkaterve is tartalmazza.

- A leendő elsős tanító látogatása az óvoda nagycsoportjában.
- Az óvodai szülői értekezleten való részvétel nagycsoportban (igazgató, tanító).
- Egyéb alkalmakhoz kötődő rendezvények (betlehemezés, farsang, tanévzáró)
- Bemutató napok az óvodában, iskolában
- Az óvoda-iskola átmenet megkönnyítése érdekében folyamatos kapcsolattartás az iskolavezetéssel és az alsós tanítókkal. A nagyok ismerkednek az iskolával, leendő tanítóikkal Mesemondó délelőttön, zenei órán, sportcsarnokban szervezett mozgásos délelőttön
- Iskolai tanévnyitón óvodások versmondása

Alapelvek:

- Kölcsönös nyitottság, bizalom a problémák felmerülése során
- a másik munkájának alapos ismerete és tisztelete - nevelők partneri viszonya
- szimmetrikusság, egyenrangúság a pedagógiai tevékenységben, egymás munkájának megbecsülése.
- a megoldások közös keresése, együttes pedagógiai munka

Az óvoda és a Gyermekjóléti Szolgálat

Rendszeres és folyamatos kommunikáció zajlik az óvoda gyermekvédelmi felelőse és a Gyermekjóléti Szolgálat vezetője között a gyermekek érdekében.

Az óvoda és a logopédus, a Pedagógiai Szakszolgálat, Szakértői Bizottság

Folyamatos kapcsolatban vagyunk a gyermekek optimális fejlődésének elérése érdekében. Nagy segítség számunkra, hogy a pszichológus, gyógypedagógus helyben, az óvodában vizsgálja a gyermekeket, segít az iskolai alkalmasság megállapításában vagy a további fejlesztési irány megválasztásában.

Az utazó óraadó logopédust a kecskeméti kistérség biztosítja számunkra. A hatékonyság növelése érdekében szükség lenne az óra számok növelésére. Továbbra is ezt az igen tartalmas munkakapcsolatot szeretnénk megőrizni!

Járványhelyzet esetén online formában történik a fejlesztés.

Az óvoda és az orvos, védőnő

Kölcsönös, rendszeres kapcsolatot tartunk fenn a gyermekek egészségének védelmében. Az orvos ellátja az óvoda dolgozóinak üzem egészségügyi vizsgálatát, a védőnő rendszeresen, ill. szükséges szerint látogatja óvodásainkat, ellenőrzi egészségi állapotukat.

Az óvoda és a Közművelődési Intézmények

Rendszeresen látogatunk Kecskemétre, az éppen aktuális kulturális rendezvényekre (Ciróka Bábszínház, Arborétum, Múzeumok, kiállítások, Természet Háza, Planetárium, Ifjúsági Otthon, Katona József Színház, Hírös Agóra). Ezzel hozzájárulunk ahhoz, hogy óvodásaink korosztályuknak megfelelő élménnyel gazdagodjanak.

A Napvirág Óvodával való kapcsolat formái

- évente kétszer fejlesztőpedagógusok munkaközösségének értekezlete
- évente kétszer Sakkjátszótér munkaközösségének értekezlete
- kölcsönös látogatások (bemutató napok, Népzene napja stb.)
- nyári takarítási szünet és az egyéb szünetek során az ügyelet összehangolása

Óvodánk számára, az étkezést biztosító konyhával való kapcsolat

Napi kapcsolatban áll az óvodatitkár a konyha vezetőjével (Kecskemét, Konzervgyári Konyha) az ételadagok másnapi bejelentése kapcsán. Az ételekkel kapcsolatos mennyiségi vagy minőségi kifogásainkat jelezzük, amit mindig igyekeznek korrigálni. Óvodabálunkon a vacsorát is ők biztosítják.

II.13. ÓVODAI ÉLETÜNK HAGYOMÁNYAI

a) Hagyományos ünnepek:

- Márton napi lámpás felvonulás:

A naphoz köthető hagyományokon túl, ez a nap jó alkalmat ad arra, hogy beszélgessünk arról, miért is jó másoknak segíteni, felhívjuk a gyerekek figyelmét a jószívűség, a segítőkészség, és adni tudás fontosságára. Felidézünk olyan eseményeket, amikor a gyerekek segítettek egymásnak. A nap végén körbejárjuk óvodánkat a szülőkkel együtt libás énekekkel, mondókákkal, lámpásokkal.

-Mikulás ünnepség:

Az ünnepi hangulatot, a Mikulás várását, az óvónők bábjátékkal színesítik, amit óvodásaink számára közösen szervezünk meg. Általában két mesét adnak elő, egyik egy „téli” hangulatú, a másik pedig kifejezetten a Mikulásról szól. A Mikulás szerepét minden évben egy felkért ismerős személy alakítja. A közös ünnepelés után saját csoportjukban „személyesen” is találkozhatnak a gyerekek a Mikulással, aki gyermekeként osztja ki a csomagokat (megsimogathatják a szakállát, éneket, verset mondhatnak neki).

- Betlehemezés:

Az ünnepre hangolódva, az ovikarácsonyt megelőző héten közösen készítenek (a dajka nénikkel együtt), a nagycsoportos gyermekek mézeskalácsot, amellyel a többi csoportot is megkínálják. A karácsonyi ünnepkörhöz kapcsolódva betlehemes játékkal is készülnek, amelyet a fenyőünnepen a kis,- és középső csoportos gyerekeknek adnak elő a délelőtt folyamán. Délutánra, a szülők és a leendő elsős tanító néni kap meghívást, erre a meghitt, bensőséges ünnepre, ahol ők is láthatják a nagycsoportosok műsorát. Az ünnepelés mézeskalács kínálásával, az ajándék átadásával zárul, amit a gyerekek készítenek el.

- **Farsang:** A farsangi mulatságot egy napon rendezzük meg mindegyik csoportban. Ezen a napon jelmezbe öltözhetnek óvodásaink, ami nem kötelező. Játékkal, táncolással telik el a délelőtt, majd átvonulnak a másik csoportba, énekszóval, ahol egyesével bemutatkoznak. Ezután a csoportokban játékos vetélkedők veszik kezdetét, apróbb nyereményekkel, fánkevéssel, majd a süti evés (dínom-dánom) koronázza be a délelőttöt.

-Télkergető-kiszebáb égetés:

A farsangi ünnepkörhöz tartozik a kiszebáb égetése. Ezt a népszokást a farsangi időszak végén elevenítjük fel. Erre a napra készítjük el, a kiszebábot (botból, szalmából, anyagból). Az udvaron mindenki ritmushangszert kap és ritmikus, hangos kántálással kísérik a kiszebábot a homokozóhoz. A kiszebábot homokkal súlykolt vederbe állítjuk, majd a meggyújtása után kiabálva elűzzük a telet.

-Húsvét:

A húsvéti előkészületeket (néphagyomány felelevenítése, dekoráció, tojás festés lányokkal, szagos víz készítése fiúkkal) minden csoport megtartja. A húsvét előtti utolsó óvodai napon, délelőtt folyamán mindegyik csoport kivonul az udvarra. Egy lavórban helyezük el a szagos vizet (szappanos víz). Pár mondatban felelevenítjük a húsvéti népszokásokat, majd csoportonként kilépnek a fiúk és a lányok egymással szemben állva.

A fiúk elmondják a locsolóverset, majd kézzel vesznek a szagos vízből, amivel lelocsolják a lányokat. Utána a lányok kosárból tojással kínálják a fiúkat.

A locsolkodást követően megkezdjük a közös dalosjátékozást. Kapu alatt bújós, párválasztós körjátékokat fűzünk össze az aktuális, tanult anyagból. A délelőttöt közös táncházzal zárjuk, amikor tehetjük, élőzenés kísérettel.

-Anyák napja:

Ezt az ünnepet egy „nyílt” délelőttel kötjük össze, anyuka-nagymama-kisgyermek együtt, egymást segítve készítenek ajándékot. A kézműveskedés után, közösen az anyukával dalosjátékokat játszanak, majd anyuka ölében ülve, a gyermekek versekkel, énekekkel köszöntik fel az anyukákat, nagymamákat..

- Családi nap

Minden csoport gyermekei és szülei számára közös programot szervezünk az óvoda udvarán különböző színes programokkal (ugrálóvár, kézműves tevékenységek) Alkalmoszerűen hívunk „vendég” előadókat (Gyermekszínház) Ezen a napon történik a nagyok búcsúzása. A nap folyamán minden kisgyerek gazdagodik sok-sok élménnyel..

-Születésnap. A szülők által hozott tortával vagy süteménnyel (blokk ellenében) vendégeli meg az ünnepelt a csoporttársait. Dallal, verssel, mondókával a gyermekek közösen felköszöntik. Az ünnepi hangulat megteremtésénél, a felköszöntés módjánál az óvónők egyénisége, találékonysága a meghatározó. Az óvó nénik által készített ajándékot (esetleg csoporttársak) kap minden ünnepelt.

-Kerekerdő betekintő: tavasszal a beiratkozás előtt lehetőséget adunk az óvodánk iránt érdeklődő szülőknek és gyerekeiknek, hogy egy délelőtt alkalmával megismerjék intézményünket, az intézményben dolgozókat. Ezen alkalomból a gyerekek és a szülők több tevékenységben is részt vehetnek, mint például baba-mama torna, közös barkácsolás, festés.

-Ismerkedő nap kiscsoport

Minden évben megszervezzük az ismerkedős délelőttünket, a leendő kiscsoportosoknak és szüleiknek, a nevelési év és a beszoktatás megkezdése előtti napokban, augusztusban.

Azért tartjuk fontosnak e nap megszervezését, mert itt megismerkedhetnek a csoportba járó gyerekek szülei egymással, alkalmuk nyílik a beszélgetésre, ismerkedésre. Általában

barkácsolunk valami kis egyszerű apróságot, amit a szülők közösen készítenek el a kisgyermekükkel.

Amikor elkészültek a kis remekművek mozgásos játékokkal színesítjük, amelyekben szintén együtt játszik szülő és gyerek. Ezeket mindig nagyon élvezik a gyerekek és a szülők is egyaránt. Ha csak lehetőség van rá és az időjárás is engedi, kint az udvaron tartjuk meg, ott kényelmesen elférünk, hiszen valljuk, hogy a szabad levegőn való mozgás nagyon fontos a gyerekeknek. Rossz idő esetén a csoportszobában kerül megrendezésre ez a program. Ezen a napon alkalma nyílik szülő-gyermek, szülő-szülő, szülő-óvodapedagógus, dajka néni közös megismerkedésére, kapcsolatok, ismeretségek elmélyítésére. Ezzel is szeretnénk megalapozni a közös három éves jó kapcsolatot.

b) Az óvoda kirándulásai

Autó busszal szervezzük kirándulásainkat, amelyek **célja**, hogy gyermekeink **változatos helyszíneken**, olyan sokrétű **ismeretekhez jussanak**, amelyet az óvoda közvetlen környezetében nem tudunk megvalósítani.

Kecskemétre (középső-, és nagycsoportosok számára) ajánlott utazási lehetőségek ősztől tavaszig:

- Vasútállomás,
- Népi Iparművészeti Múzeum,
- Tűzoltóság,
- Repülőtér,
- Kiállítások,
- Planetárium,
- Arborétum,
- Bábszínház (Ciróka, HírösAgóra).
- Piacsarnok
- Szórakaténusz
- Kecskeméti Katona József Színház
- Természet Háza
- Kiskunsági Nemzeti Park
- Játsház

A fentiekén túl, minden óvónőnek lehetősége van arra, hogy csoportja számára kirándulást szervezzon.

Az autóbuszos kirándulások utazási költségeit a szülők és az Óvoda Alapítványa fedezi, a gyermekek részvétele önkéntes alapon történik.

c) Az óvoda – család közös rendezvényei, tevékenységei:

- **Családi nap** rendezvény az óvónők szervezésével, szülői támogatással.
- **Alapítványi bál**
- **„Karácsonyi” készülődés**
- **„ Anyák napi „készülődés**
- A községi **szüreti napokon, karácsonyi műsoron**, részvétel alkalmanként.
- Kirándulás a Kiskunsági Nemzeti Parkba
- Kiscsoport ismerkedős délelőtti
- Év végi közös kirándulások

Kirándulás a Szülőkkel:

Kiscsoport: Vadaspark- Kecskemét (május végén).

Középső csoport: Arborétum- Kecskemét (május végén)

Nagy csoport: Helvéciai „Melegedő”- Kecskemét (június első két hetében).

A változtatás jogát mindig fenntartjuk.

Járványhelyzet esetén az aktuális eljárásrend szerint történnek programjaink.

II.14. ZÁRÓGONDOLAT

Az „**Óvoda a kastélyban, a fenyegek mögött**” című pedagógia programunkat dolgoztuk át és egészítettük ki, a törvényi előírásoknak megfelelően. Az elmúlt évek tapasztalatai segítettek a programunk átírásában, mely a környezeti nevelést helyezi előtérbe. Egyre több tapasztalatszerzésre törekszünk, különböző tevékenységeken keresztül. Programunkat a szülőkkel együttműködve tudjuk megvalósítani, melynek alapja a kölcsönös bizalom és tisztelet.

„Én boldog pillanataimban gyermeknek érzem

magamat, és akkor derűs a szívem,

ha munkámban játékot fedezek föl.

Félek a játszani nem tudó emberektől és mindig

azon leszek, hogy az emberek játékos

kedve el ne lankadjon, hogy azok a szűkös

életfeltételek, melyek a játék kedvét és

lehetőségét szegik,

megszűnjenek...”

József Attila

FELHASZNÁLT IRODALOM

Körmöczi Katalin- A gyermek szükségleteire épülő tanulás, Fabula Bt. 2001

A bátorító nevelés alapjai- ALTERN füzetek IO.IF.Alapítvány

Dr. Hegyi Ildikó-Fejlődési lépcsőfokok óvodáskorban, OKKER Bp. 2001

Jean Piaget-Gyermeklélektanll, Osírisz, Bp.2002

Dániel Goleman- Érzelmi intelligencia, Háttér Bp.1999

Porkolábné Dr. Balogh Katalin és a Bp. IV k. Aradi utcai óvoda nevelőtestülete, alkotó teamje

Komplex Prevenciós óvodai program

Volán Humán Okt. és Szolg. BT. Bp.1999.

Lakatos Katalin-Állapot és mozgásvizsgáló teszt, HRG. Bp. 1999

Dr. Vajda Zsuzsanna-Kósa Éva-Neveléslélektan, Ozírisz 2005.

Stöckert Károlyné- Játékpszichológia, Eötvös, Bp.1997

Kovács György Bakosi Éva- Játék az óvodában, Debrecen, 1995

Dr. Kolozsvári Judit- Más gyermek, más szülő, más pedagógus, OKKER Bp.2002

Dr. Ranschburg Jenő- Pszichológiai rendellenességek gyermekkorban, Nemzeti Tankönyvkiadó Bp.1998.

Dr. Ranschburg Jenő- A világ megismerése óvodáskorban, Nemzeti Tankönyvkiadó Bp, 1998. GarryChapman Ross Campbell - Gyermekeinkre hangolva, Harmat, Bp.2004
HerczogMária-Gyermekvédelmi kézikönyv Bp.2007.

Dankó Ervinné - Nyelvi és kommunikációs nevelés az óvodában, OKKER Bp.1999. Dr. Grósy Mária: Beszéd és beszédviselkedés az óvodában Nagy Jenőné- Óvodai programkészítés, de hogyan? Szolnok, 1997 Villányi Györgyné- Óvodai programkészítés, OKKER, 2007

Pereszlényi Éva: A Helyi Óvodai Nevelési Program szakmai feltételrendszere, Alcius Bt. 1997 Bp.

Dr. W Mikó Magdolna- Óvodából iskolába, MOE, 2003

SófalviSándor-A szenzomotoros integrációs terápiáról, Székesfehérvár 2001

Balázsné Szűcs Judit- Miből lesz a cserebogár? SZOR Bt 1997.

Balázsné Szűcs Judit- Az ember, aki óvodás, SZOR Bt. Bp.1997.

Napról, napra a mi kalendáriumunk, Pedellus Bt. Debrecen 1992

Gönczi Károly- Önismereti játékok gyűjteménye 1-2, Pedellus Debrecen

Perlai Rezsőné- Az óvodáskor fejlesztőjátékai, OKKER, Bp 2001

Perlai Rezsőné- Tanulásról óvodapedagógusoknak, OKKER Bp 2004.

Antal Judit- Mentálhigiéné az óvodában, Barbori Bt. Győr, 2008

Dr. Hegyi Ildikó- Siker és kudarc a pedagógus munkájában, OKKER Bp.1997

Dr. Hegyi Ildikó-Az óvodáskor viselkedés kultúrája, OKKER Bp.1997

Bakonyi Anna- Irányzatok, alternativitás az óvodai nevelés területén, Tárogató 1995

Hintalan László János- Aranyalma - Játékhagyomány, Fővárosi Pedagógiai Intézet 2000

Falvay Károly- Ritmikus mozgás énekes játék az óvodában, OPI Bp 1990

Székely Lajos- Az óvodai egészség nevelés elmélete és gyakorlata, Egészségesebb óvodák nemzeti hálózata 1997

Óvoda Vezetési Ismeretek – RAABE Kiadó 2015.

Önértékelési kézikönyv óvodák számára, Oktatási Hivatal

Felhasznált Pedagógiai Programok:

- Ináncsi Óvoda Pedagógiai Programja
- Pedagógiai Program Aszódi Napsugár Óvoda
- Sajókaza Napközi Otthonos Óvoda Székhely Pedagógiai Programja
- Kastély Óvoda Pedagógiai Programja, Felcsút

ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉSEK

Az átdolgozott óvodai nevelési programunk érvényességi ideje:

2024.január 01.- határozatlan ideig

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

Jóváhagyta:

.....

fenntartó részéről

.....

Igazgató

.....

dátum